

V lepem in sončnem vremenu so se v soboto, 8. septembra, na trgu v Dolenjskih Toplicah zbrali borci Levstikove brigade, ki je letos praznovala trideseto obletnico svoje ustanovitve.

Zbrane borce, predstavnike družbeno-političnih organizacij in ostale goste je pozdravil predsednik krajevne skupnosti Dolenjske Toplice Lojze Bradač, za njim pa so govorili general major Franci Sotlar - Pavičan, ki je imel osrednji govor, Vladimir Senk - Gaber in Dušan Gorkič, ki je prisotne pozdravil v imenu XVIII. divizije, v sklopu katere je bila Levstikova brigada.

Med programom, ki so ga izvedli pevci iz Hrastnika, hrastniška pihalna godba in recitatorji iz Dolenjskih

Toplic, sta predstavnika krajevne organizacije ZB iz Dolenjskih Toplic in terenske organizacije ZB iz Hrastnika-II. teren izmenjala listine o pobratenju teh dveh organizacij in darila.

S pobratenjem želijo borci nadaljevati tradicije osvobodilnega boja in ohraniti ter poglobljati stike, ki so jih navezali že med borbo, ko so se skupno borili v krajih okoli Dolenjskih Toplic. Za nalogo so si v listini o pobratenju določili, da bosta organizaciji krepili kulturne stike in skupno spoznavali probleme današnje stvarnosti. V naši republiki je to prvi primer pobratenja v krajevnem merilu.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

ZA OSILNICO NI VODE

„V Osilnici že 3 tede primanjkuje vode, zadnjih nekaj dni pa celo sploh nič ne teče,“ nam je 8. septembra telefoniral osilniški rojak akademski kipar Stane Jarm. Osilničani imajo skupen vodovod s Plešči na hrvaški strani Kolpe. Osilničani in Pleščani so ga skupno gradili. Osilničani si zdaj ne znajo pomagati in pijejo vodo iz Čabranke. Ta reka je bila včasih res čista in pitna, zdaj pa se vanjo zliva vedno več kanalov in zaradi tega lahko pride do epidemije. Pristojni organi naj pomagajo Osilničanom najti rešitev. Verjetno pa bo treba najti še en izvir pitne vode in ga priključiti na vodovod.

POLITIČNA ŠOLA PRED OTVORITVIJO

Za srednjo politično šolo, ki se bo začela 15. septembra v Novem mestu, je vpisanih 27 kandidatov: 9 iz novomeške občine, 2 iz trebanjske, 3 iz brežiške, 4 iz krške, 1 iz sevniške, 3 iz črnomaljske in 5 iz metliške. Predavanja bodo v novomeškem Domu JLA. Absolventi te enoletne šole si bodo pridobili srednjo izobrazbo.

KOSTANJEVICA: TRŠAR - PEKARNA

Ob uvodni besedi Aleksandra Bassina bodo odprli jutri ob 18. uri v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici razstavo del Dušana Tršarja. Gledališče Pekarna bo po otvoritvi uprizorilo delo Petra Božiča „Kako srečen dan“. Prireditvi sodita v okvir XVIII. Dolenjskega kulturnega festivala.

TOZD je pravica in dolžnost

„Prvič govorim kakšnemu proizvodnemu kolektivu o novih ustavnih spremembah,“ je dejal uvodoma dr. France Hočevar, član republiške ustavne komisije, 8. septembra Novoteksovim delavcem, ki so se zbrali v kinu Krka.

V dveurni razpravi je dr. Hočevar največ časa odmeril razlagi družbeno-ekonomskega sistema in odnosov, ki jih prinašajo nova ustavna določila. Poudaril je, da se bodo morali kolektivi poslej ukvarjati ne le z notranjimi, ampak tudi z zunanji zadevami. To vlogo bodo uveljavljali prek delegatov.

Govorec o TOZD, je gost podčrtal, da gre pri tem za integracijo sredstev in dela. Brez tega v našem tržnem gospodarstvu ni možen napredek. Uvajanje TOZD ni dezintegracija, Zveza komunistov ima pri odpravljanju takega mišljenja veliko dela. TOZD je pravica in dolžnost delavcev, dolžnost zato, ker bi sicer ne mogel delovati sistem, ki ga usta-

Po izmenjavi listin o pobratenju sta predstavnika krajevnih organizacij ZB Dolenjske Toplice in Hrastnika skupno položila venca na spomenik padlih borcev. (Foto: S. Mikulan)

OPRAVIČILO

Bralcem Dolenjskega lista se opravičujemo, če je v današnji številki morebiti prišlo do napak ali spodrsiljev. Zaradi izpada električne energije so stroji v našem tehničnem oddelku stali ves ponedeljek in torek, številko pa smo morali končati v veliki naglici v torek ponoči in v sredo zjutraj. Še posebno opravičilo velja bralcem sevniške in trebanjske občine, ker zaradi izpada električne energije obeh komunističnih strani sploh nismo mogli pripraviti.

UREDNIŠTVO

Grafiki iz Katowic

Ob navzočnosti pešice obiskovalcev je Vida Češnovar minulih petek zvečer odprla v krški galeriji razstavo poljske grafike. Po otvoritvi je prof. Jože Haluza na violino zaigral dve Bachovi skladbi.

Razstava, ki so jo pripeljali iz ljubljanske Moderne galerije, obsega dela osmih grafikov iz Katowic: Krystyne Filipowske, Mariana Maline, Jana Nowaka, Danute Osadzy, Ryszarda Osadzyja, Romana Staraka, Stefana Suberlaka in Ferdynanda Szypule.

Izbor odlične poljske grafike je slovenskim obiskovalcem omogočila Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije v okviru sodelovanja s Centrom za kulturo in prosveto v Wojvodstvu Katowice. Kot je poudarila Češnovarjeva v otvoritvenem nagovoru, so Poljaki razstavo svojih poslani na pot v Slovenijo s katalogom, natisnjem v slovenskem jeziku.

Reprezentativen izbor poljske grafike si bodo obiskovalci v krški galeriji lahko ogledali do 21. septembra (galerija je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. ure).

I. ZORAN

Vsakega na dolžnost, za katero je sposoben

Ceprav je prišlo pri zadnjih volitvah v vodilne organe ZK do velikih sprememb, so potrebne spet nove, velike spremembe. To pa ne velja le za ZK, ampak tudi za vse druge družbeno-politične organizacije in občinsko skupščino. Taka je bila samokritična in kritična ugotovitev zadnje razširjene seje občinskega komiteja ZK Kočevje 5. septembra.

Od sedmih sej občinske konference ZK so bile le tri sklepne, ker ni bilo dvetretjinske večine. Osnovne organizacije ZK so bile obveščene, kateri njihovi člani, ki so člani kon-

ference, ne prihajajo na seje, a nikjer (tzemja je KOMUNALA) niso ukrepani.

Tudi komite ni odigral tiste vloge, ki bi jo moral. Zato bi bilo treba večino članov zamenjati. Tako so ugotovili sami člani komiteja. Ni bilo enotnosti, zato komite ni bil kos svojim nalogam in ni uspešno uresničeval nalog.

Ceprav so bili na to sejo komiteja vabljene predstavniki vseh družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine, se je udeležil le predstavnik ZB Drago Grič. „Ne razumem, zakaj današnji seji ne prisostvuje predstavnik SZDL, sindikata, ZB, občinske skupščine, Zveze

(Nadaljevanje na 6. strani)

Mojstri oranja

Stefan Bukvič iz Murske Sobote je na XVII. republiškem tekmovanju traktoristov, ki je bilo v soboto in nedeljo pod pokroviteljstvom ObS Črnomelj iz KZ Črnomelj v Dragatušu pri Črnomlju, že tretjič osvojil naslov najboljšega slovenskega traktorista. Med 11 ekipami, v katerih je nastopilo 44 tekmovalcev (od tega 20 zasebnih kmetov), je zmagovalo moštvo kombinata „Pomurka“, druga je bila ekipa ljubljanskih, tretja pa ekipa gorenjskih poklicnih traktoristov.

Med hudo konkurenco dolenjski traktoristi, zlasti kooperanti, niso dosegli vidnejših mest, saj so imeli manj izkušenj od poklicnih mojstrov volana, zaostajali pa so tudi po opremljenosti strojev.

Sestavni del prireditve je bilo tudi strokovno posvetovanje, na katerem so v nabito polni zadržni dvorani v Dragatušu predavali o obdelovanju tal, spreminjanju stelnikov v obdelovalno zemljo in mehanizaciji dr. Tatjana Stupica, dr. Albin Stritar in mg. Zvone Miklič, kmetijski strokovnjaki iz Ljubljane.

M. L.

VREME

S poslabšanjem vremena v ponedeljek, se je pri nas končalo obdobje zelo lepega vremena.

Do konca tedna pričakujemo deloma sončno, postopoma toplejšje vreme. Večjih padavin ne bo.

Traktoristi so se pomerili v spretnostni vožnji, oranju ter v teoretičnem znanju. Tekmovanje je priredila kmetijska tehniška komisija pri Zvezi organizacij za tehnično kulturo Slovenije. (Foto: M. Legan)

Inž. Marko Bulc v pogovoru z Nikom Silihom in drugimi gosti po nedeljski slovesnosti v Metliki. (Foto: R. Bačar)

Da bi se vsakdo počutil človeka

Svoj veliki dan je v nedeljo, 9. septembra, Metlika dočakala čista, okrašena in v najlepšem poletnem dnevu. Nad 600 borcev je prišlo na jubilej XV. brigade, veliko je bilo cankarjevcev pa nekdanjih partizanov ob vsepovsod. Na prireditveni prostor so strumno prikorakali se Belokranjski teritorialni odred ter mladinci iz XV. in Cankarjeve brigade.

Udeležence slavlja je v imenu Belokranjcev pozdravil Ivan Zele, predsednik metliške občinske skupščine, nato pa je dvatisočglavi množici govoril inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ, član orisul zgodovinsko in zmagovalno pot 15. SNOUB, je govoril tudi o zdajšnjem družbeno-političnem trenutku in o ustavnih spremembah. Še posebej je ostala v spominu ena njegovih misli:

„Najboljši obračun je lastna usvarjalnost. Potrebno bo trdo delo, neomajna upornost pri premagovanju težav, ki se bodo porajale, in

odločen boj zoper zavestne odpore, brez katerih tudi ne bo, saj samo-

DANCI NA OBISKU V IMV

Novomeško IMV je v soboto dopoldne obiskalo 50 danskih trgovcev, ki prodajajo prikolicice Adria. Industrija motornih vozil je letos izvozila na Dansko 1.200 prikolic v skupni vrednosti 5 milijonov danskih kron. Prihodnje leto namerava jo Novomeščani izvoz prikolic še povečati.

upravljanje maje in spodmika prenekaterim posameznikom ali skupinam oblastniške stolčke. Obuditi moramo nekdanji partizanski zanos, enotnost v akciji in budnost zoper protisamoupravne tendence in sile. Kot nekoč med vojno gre tudi zdaj za biti ali ne biti in za osvoboditev. Tokrat za osvoboditev od odtujevanja, zato da bi interes in beseda slehernega delovnega človeka prišla do veljave povsod, kjer se odloča.“

R. Bačar

250 NOVIH ČLANOV ZK

Na območju medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko so sprejeli letos v ZK 250 članov: v novomeški občini 150, v trebanjski 30, metliški 20 in črnomaljski 50. V tem letu so sprejemali predvsem delavce.

Pomanjkanje prašičev je prineslo višjo ceno, toda kako dolgo bodo rejci zadovoljni?

Evropa odkriva na Kitajskem še vedno čudežno deželo. To je v stilu filma „Alice in Wonderland“ – Alisa v čudežni deželi. Na Kitajsko gledamo s sentimentalnimi očmi, to sliko smo si ustvarili na podlagi romanov, ki smo jih brali še v študentskih letih.

Kadar potuje francoski predsednik Pompidou, je protokol in politika. Kamermeni televizije nam najprej pokažejo protokol, zastave, vence. Naloga novinarjev je, da nam približajo ozadje, vsebino razgovorov. Kajti tu je bistvo, protokol je samo ostanek iz starih časov. Vendar bo še zelo dolgo ostal.

Suha dejstva so: Francija je leta 1964 priznala LR Kitajsko. Bila je druga velika država Zahoda, ki je to storila. Ta sklep je dozorel v glavi predsednika de Gaulle. Francija si je veliko obetala od tega priznanja, vendar se ta pričakovanja niso uresničila. Celotna Zahodna Nemčija ima danes večjo trgovinsko menjavo s Kitajsko kot Francija. In Japonska je daleč na čelu vseh. Če bo Francozom uspelo prodati Kitajski supermoderna letala concorde, pa se bo Francija prerinila na drugo mesto.

To je ena, rekli bi francoska stran medalje. Druga je kitajska stran. Očitno je, da žele v Pekingu okrepiti svoje stike z zahodno Evropo. Kitajska je danes ena redkih azijskih držav, ki se zavzema za evropsko integracijo. Kitajska logika je: močna zahodna Evropa bo protiutež Sovjetski zvezi. V Pekingu opozarjajo na velik pritisk sovjetske armade na severno kitajsko mejo. Močna zahodna Evropa bi vezala Sovjetsko zvezo na evropsko areno, pritisk na Kitajsko bi se zmanjšal.

Prihodnji mesec bo prišel v Pekingu tudi britanski premier Heath. Kitajski interes za zahodno Evropo bo prišel tako še bolj do izraza. Vesti o nekakšni razširitvi Kitajske proti Jugu, Singapuru, so se izkazale kot navadna izmišljotina.

Boljše pitane prašiče je moči prodati že po 15 din kg. Toliko plačajo nekateri mesarji oziroma kmetijske organizacije za prašiče iz pogodbene reje. Rejci prašičev so si oddahnil, češ da so končno le zmagali v boju za ustrezno odkupno ceno. Nekateri kmetijske organizacije, kot npr. kmetijsko industrijski kombinat Pomurka, pa so že začele uresničevati velike načrte o pospeševanju prašičereje. Kmete oskrbujejo predvsem s plemenskimi svinjami, da bi bilo dovolj pujskov za pitanje.

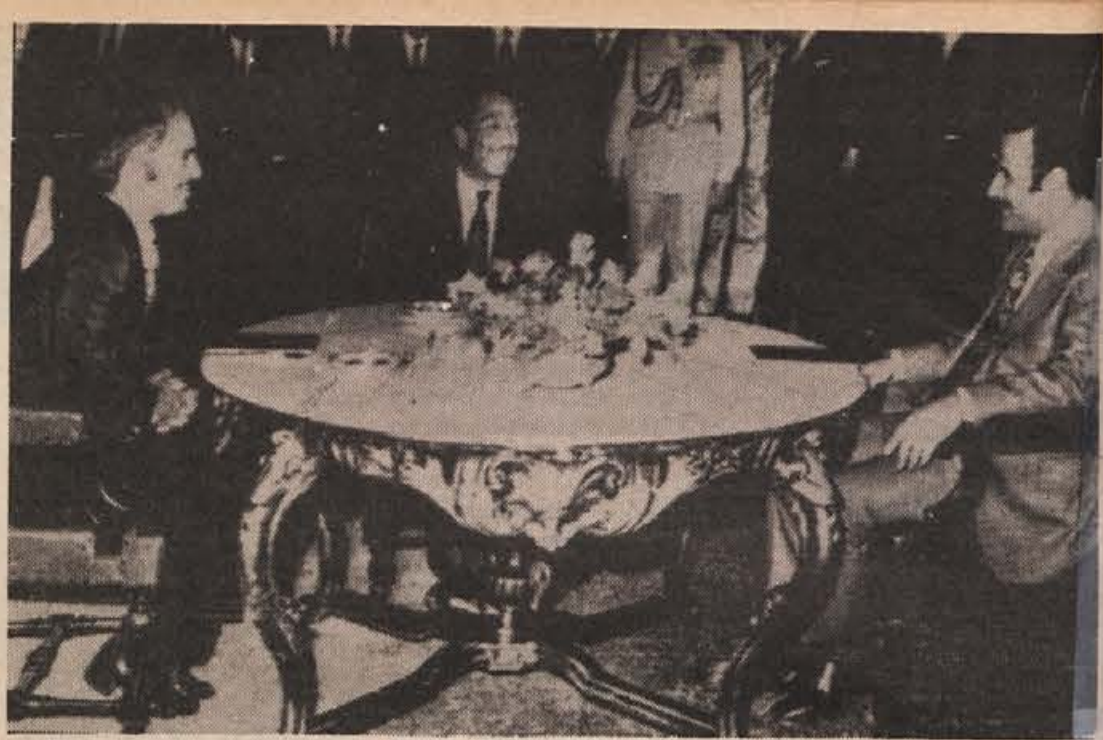
Ali bo dosedanji krizi v prašičereji sledil hiter vzpon? 15 din za kilogram žive teže mesnega pitanega prašiča je kar spodbudna cena za rejce, saj je nekako usklajena tudi z visoko ceno pitalnih goved. Ni pa še dovolj zagotovil, da bo taka cena trajna oziroma da bi jo spreminjali tako, kot se bodo gibale cene krmil.

Mesarji plačajo za prašiče več, kot jim dovoljuje cena svežega mesa. Zato je v mesnicah tako težko dobiti svinjino. Pitanje prašičev za trg ni bilo povsem opuščeno, saj so nekatera družbena pitališča bila ves čas polna. Mesarji pa so večino prašičev predelali v mesne izdelke, pri katerih niso imeli izgube. Sveže meso so poskušali podra-

žiti nad dovoljeno ceno – če so ga sploh dali v mesnico – tako, da so z njim prodajali tudi slanine in kožo.

Pred tedni se je cena pitalnih prašičev zvišala še za en dinar, tako da družba daje tako premijo za prašiče, pitane v kooperaciji. Pitanje mora biti donosnejše, cena mesa pa naj se ne bi zvišala. Zdaj mesarji spodbujajo rejce prašičev, da bi imeli kaj klati. Rejci so pripravili pitali za tako ceno, dokler bodo dobili krmila po sedanji ceni. Nekateri že sklepajo pogodbe za več 10 ali celo 100 prašičev. Družbena pitališča ne zaostajajo. Predvidevajo, da bo ob koncu leta že dovolj svinine.

Nekaj pa visi še v zraku.

KAIRO – Te dni so se arabski prvaki – Husein (na levi), Sadat in Asad dogovorili, da bodo ponovno ozivili tako imenovano vzhodno fronto. Ta predvideva skupne akcije proti Izraelu. Kakor znano, vzdržuje zahodno fronto Egipt. Po treh letih je bil jordanski kralj Husein zdaj spet v Kairu.

Premija – 1 din za kilogram žive teže pitalnega prašiča, ki da najmanj 26 % mesa – je zagotovljena le do konca tega leta. Kako bo prihodnje leto, se še ne ve. Cena svinine tudi ni usklajena z odkupno ceno prašičev.

Nekateri kmetijske organizacije pospešujejo pitanje prašičev, tako da s pogodbo zagotove rejcem določeno količino krmil. Take poskuse smo imeli tudi v minulih letih. Ko so se krmila bolj podražila, kot je

zrasla odkupna cena prašičev, pa so propadli. Ali naj se ponovi stara praksa ali se bomo znali s pravočasnimi ukrepi izogniti takim čerem? O tem je treba razmišljati že zdaj.

JOŽE PETEK

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

– Morda imam res zgodovinsko vlogo, toda s temi dohodki si lahko ogledam le zgodovinski muzej.

tedenski zunanjepolitični pregled

In tako smo četrto stoletja po najstrašnejši vojni ugotovili, da imamo popolnoma novo skupino držav. V Evropi pred prvo svetovno vojno smo imeli celo vrsto držav, ki so rezale kruh drugim. Po prvi vojni je Nemčija izgubila velik del ozemlja, Turčija pa se je praktično umaknila z evropskih tal.

Po drugi vojni se je svet razdelil na dva tabora: zahodni in vzhodni. Ta šablona se je razbila, na širokem področju od Azije, Afrike do Latinske Amerike se formira tretji svet, kakor pravijo tudi neuvrščeni državam.

Iz skromne ideje, ki so ji kumovali Tito, Nehru in Naser, se je formiralo močno gibanje. Četrta konferenca v Alžiru je bila svetovni dogodek, ki bo še dolgo odmeval. Mirno lahko predvidimo, da se bo to gibanje še bolj uveljavilo v svetu.

Ze de Gaulle je ob priliki dejal, da pripada prihodnost neuvrščeni. De Gaulle je mislil simbolično – neuvrščeni so glas človeštva, ki se budi. Nobena mladih držav sveta noče vezati svoje usode z velikimi državami.

Naš predsednik Tito je edini državnik, ki je sodeloval na vseh starih sestankih neuvrščeni. Še se spominjamo, kako je leta 1961 sprejemal osebno na beograjskem letališču šefe drugih držav. V Alžiru so ga pozdravili kot velikega državnika naše dobe. Vsi so hoteli govoriti z njim ali mu vsaj stisniti roko. Kajti Tito je simbol neuvrščeni, dal je gibanju smer pa tudi svojo osebnost.

V ponedeljek so Beograjčani z navdušenjem pozdravili našega predsednika po vrnitvi iz Alžira. Konferenca je bila zgodovinski dogodek, je izjavil Tito na beograjskem letališču. Neuvrščeni so se v Alžiru konkretno dogovorili o trdnem medsebojnem sodelovanju.

Seveda pa ne smemo prezentirati alžirske konference samo v tem stilu. Na svetu je danes skoraj 4 milijarde ljudi, od tega odpade na neuvrščene kar dve milijardi 600 milijonov prebivalcev. In v tej armadi je spet 500 milijonov nepismenih, milijarda jih je podhranjenih, 900 milijonov pa jih na dan zasluži manj kot 30 ameriških centov.

Ekonomisti govorijo o prepadu med razvitimi in nerazvitimi. Alžirska konferenca je temu posvetila precejšen del zaseda-

nja. Menda je bil prav alžirski predsednik Bumedien tisti, ki je jasno in glasno opozoril na ta moment. Že zdaj je dohodek na prebivalca v razvitih državah desetkrat večji kot v nerazvitih – dejansko je razlika še večja.

Veliki zbor

Tudi v tej luči moramo obravnavati alžirski zbor. Očitno je, da se v veliko svetovno zgodovino vključuje vse več držav. Človeštvo bo moralo mobilizirati vse svoje sile, če bo hotelo zagotoviti vsem pravičen kruh.

TELEGRAMI

KAIRO – V egiptovskem glavnem mestu so se končala posvetovanja šefov treh arabskih dežel. Egipt, Sirija in Jordanija so sklenili, da bodo obnovili tako imenovano vzhodno fronto proti Izraelu. To je načelen sklep. Ta fronta lahko ozivi le, če bodo jordanske oblasti dovolile povratek palestinskih komandosov na jordansko ozemlje.

PEKING – Kitajski premier Ču En Laj za zdaj ne bo obiskal Združenih držav. Zanimivo je, da so Kitajci posredovali to vest samo dva dni pred prihodom francoskega predsednika v Pekino. Pač pa bo prihodnji mesec kitajski zunanji minister Či Peng Fej obiskal Japonsko.

HANOI – V glavnem mestu DR Vietnam pričakujejo obisk Fidela Castra. V torek se je Castro mudil v Bagdadu, kjer so ga sprejeli z vsemi častmi. Castro je pred meseci obljubil, da bo prišel tudi v Jugoslavijo.

MEXICO CITY – Mehika doživlja pravi turistični boom. Predvidevajo, da bo turizem prinesel v državno blagajno kar 2 milijardi dolarjev. Reka ameriških turistov se je usmerila iz Kube v Mehiko, tu imajo mnogi ameriški bungalove pa tudi cela posestva.

BOGOTA – Romunski predsednik Ceausescu nadaljuje svojo turnejo po državah Latinske Amerike. Te dni se je mudil v Venezueli, ki je ena največjih petrolejskih držav na svetu. Po obisku v Venezueli je prišel v sosedno Kolumbijo.

JERUZALEM – po konferenci v Alžiru je Kuba prerzala stiko z Izraelom. Vse kaže, da bo to storilo tudi več afriških držav, ki so sodelovale na sestanku v Alžiru.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Slovenski izvršni svet je bil minuli teden zelo dejaven. Najprej je obravnaval izvajanje ukrepov za pospeševanje manj razvitih območij Slovenije. Ugotovili je, da smo do sedaj v Sloveniji na tem področju vendarle dosegli določene pozitivne premike. Lahko celo trdimo, da smo uspeli vsaj ustavit prejšnja negativna razvoja gibanja na teh območjih naše republike – res pa je, da se s tem ne smemo zadovoljiti. Nadaljnji razvoj teh območij mora ostati trajna, zavestna družbena naloga, saj brez akcijske spodbude ta razvoj ne bo sam napredoval.

Razvoj naših nerazvitih območij pomeni eno naših temeljnih postavk v celotnem slovenskem razvojnem načrtu. To pa ni le socialno vprašanje in pomoč šibkejšim, temveč gre tudi za povsem realne ekonomske kategorije našega splošnega razvoja. Naš nadaljnji razvoj pa moramo tako načrtovati, da se bodo v njem videli zares vsi Slovenci.

Organizacije združenega dela v slovenskem gospodarstvu so pri tem razvoju precej pomagale, saj so v preteklih dveh letih vlagale v nerazvita območja več kot za 150 milijonov din lastnih sredstev, pa še za 140 milijonov raznih kreditov. Pri tem pa bi se morali opreti še na močnejša gospodarska središča, ki morajo spoznati tudi lastno ekonomsko potrebo po sodelovanju v tej akciji.

Prav tako se je izvršni svet Slovenije obširno lotil trenutnih razmer v preskrbi z električno energijo.

Sedanja preskrba z električno energijo je kritična predvsem zaradi tega, ker je proizvodnja električne energije manjša, kot je bila načrtovana, to pa je posledica nizkih rek in pa nepredvidenega daljšega remonta v termoelektrarnah.

Remont termoelektrarne Šoštanj III se je namreč tako zavlekel, da je bilo treba pre-

makniti redno remont trboveljske termoelektrarne prav v obdobje, ko so reke zelo nizke. Vendar je bil remont trboveljske termoelektrarne nujen in ga ni bilo mogoče preložiti. Ker se je proizvodnja električne energije iz teh vzrokov pri nas bistveno zmanjšala, v sosednjih državah in republikah pa je podobno stanje, ni mogoče nastalega primanjkljaja pokriti s proizvodnjo v termoelektrarnah, čeprav za to imamo zmogljivosti. Premoga namreč ni dovolj, čeprav bodo premogovniki storili vse, da bi količinsko izpolnili letošnjo načrtano proizvodnjo.

Stiska z električno energijo

Ta in pa prihodnji mesec se bomo morali zato sprijazniti s primanjkljajem električne energije, ki bo znašal okoli 20%. Ko bo v zadnjih dveh mesecih spet začela obratovati termoelektrarna Trbovlje, se bo primanjkljaj zmanjšal na 12% vseh slovenskih potreb.

Vsak nepredviden izpad proizvodnih kapacitet pa bo v prihodnje imel za posledico še nadaljno redukcijo porabe, torej se v prihodnjih mesecih določenim omejitvam ne bo mogoče izogniti.

Izvršni svet pa ni le ugotavljal sedanjega stanja, temveč je tudi naložil svojim ustrez-

nim organom, da morajo na podlagi ocene in predlogov slovenskega elektro gospodarstva pripraviti predloge, kako omiliti pomanjkanje električne energije v prihodnjih mesecih. Predvsem je treba pomisliti na povečanje dobav premoga za termoelektrarne iz domačih virov, treba pa je tudi ugotoviti vse možnosti za nabavo električne energije in premoga zunaj Slovenije.

Združeno podjetje elektro gospodarstva Slovenije naj takoj pripravi svojo oceno, pa tudi pojasni vzroke za nastale izpade v termoelektrani Šoštanj III.

Pri tem pa ne smemo zanemariti resnice, da cena električne energije še vedno ne vpliva na to, da bi varčevali z električno energijo in da bi jo bolj smotno porabljali. Sedanja kriza bi namreč po mnenju slovenskega izvršnega sveta lahko omilili tudi tako, da bi spravili porabo električne energije v racionalne okvire. Porabniki bi morali razumeti, da sedanja kriza v preskrbi z električno energijo ni le trenutna, zato naj bi preprečili še večjo družbeno škodo, ki bo zaradi tega nastala, tako da bi do skrajnosti povsod omejili in racionalizirali porabo.

To seveda ni poziv le delovnim organizacijam, temveč vsem občanom, ki naj prispevajo svoj delež k omilitvi sedanjih energetskih težav.

Mnogi so ta poziv že začeli uresničevati. Tako so na primer velenjski rudarji sklenili povečati izkop premoga tako, da sedaj delajo tudi ob sobotah, hkrati pa so v tem rudniku omejili izvoz, predvsem v Avstrijo. Tudi v drugih delovnih organizacijah so del proizvodnje preusmerili na doslej proste dneve. Tako bodo skušali nadomestiti dosedanje, pa tudi prihodnje prekinitev proizvodnje zaradi pomanjkanja električne energije.

Za bližnji praznik sevnjske občine bodo v Krme-lju odprli nove proizvodne prostore obrata LISCE. Delavke LISCE so torej po 10 letih prišle do strehe, kovinarji pa še ne. Na sliki: v teku so zadnja obrtniška dela. (Foto: Železnik)

Sobo herojev Jožeta Šeska in Ljuba Šerčerja so odprli 7. septembra v gostilni Mihelič v Ribnici, kjer je Šesko med vojno pogosto organiziral sestanke in kjer sta se sestala tudi s Šerčerjem. Otvoritve se je udeležilo več organizatorjev vstaje in borcev. (Foto: J. Primc)

Po več sto kopalcev je prišlo zadnji teden še vsak dan v bazene Četeskih, Šmarjskih in Dolenjskih Toplic; v soboto in nedeljo so jih našli celo več tisoč. Poletje se posavlja z vročimi dnevi, saj je temperatura zraka dosegala prejšnji teden v Novem mestu tudi do 30 stopinj. (Foto: T. Gošnik)

Letošnji jesenski zagrebški velesejem je spet rekorden po številu razstavljalcev in razstavljenih predmetih. Tudi tokrat so se predstavila naša znana podjetja. Novoles je dobil za pohištvo VIVA priznanje Znak dobro oblikovanega proizvoda YU-DESIGEN. (Foto: M. Vesel)

ZA KUMROVEC: LE TRETJINA

Za graditev spominskega doma v Kumrovcu smo v devetih občinah na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju do zdaj zbrali nekaj nad 341.000 din ali dobro tretjino predvidenih sredstev. Najboljše na našem območju je trebanjska občina z 69,3 odstotka zbranega denarja, najslabša pa ribniška občina, kjer so za Kumrovec vplačali le 500 din. V drugih občinah so zbrali: Novo mesto 115.900 din, Črnomelj 35.100 din, Metlika 15.450, Brežice 50.000, Kočevje 26.000, Krško 21.900 in Sevnica 13.600 din.

TIP-TOP: PODPIS SPORAZUMA

V soboto, 8. septembra, so v Bohinju na zboru delovnega kolektiva TIP-TOP svečano podpisali samoupravni sporazum. Zbora so se udeležili tudi člani TOZD tega podjetja iz Trebnjega. Po slavnostnem govoru generalnega sekretarja Zveze sindikatov Jugoslavije Marjana Rožiča in drugih govornikov je bilo prijateljsko srečanje s kulturnim programom, v katerem je nastopil tudi slovenski oktet. Ob tej priložnosti so privedli kratko modno revijo izdelkov tovarne TIP-TOP.

Sejmišča

BREŽICE - Na sobotni sejem v Brežicah so pripeljali 377 mlajših in 16 starejših prašičev. Prodali so 231 prašičev, mlajših od 3 mesecev in 13 starejših. Za kilogram žive teže mlajših prašičev so kupci plačali 24 do 26 dinarjev, za kilogram starejših pa po 18 dinarjev.
NOVO MESTO - Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 343 prašičev, od tega 62 starejših. Prodali so 265 živali. Za mlajše so zahtevali 380 do 440 dinarjev, za starejše pa 445 do 750 dinarjev.

Kmetijski nasveti

Ko vino potegne po sodu

Pridelatu ga znajo, shraniti pa ne. To velja za marsikateri dolenjski hram, kjer se kar hudo stori pivcu, ko okuša vino, ki potegne po sodu. Takrat je že prepozno. Pa ni toliko treba, da bi ne mogli imeti zdrave pijače. Rekli bi, da potrebujejo predvsem več vestnosti in smisla za red.
„Najstrožji red in snaga sta glavni pogoj za urejeno, dobro kletarstvo,“ je pred leti zapisal pokojni vinarski strokovnjak inž. Ivo Zupanič. Gostinci z nemarnimi, neurejenimi kletmi ne zaslužijo gostinske koncesije, je še pribil.
Red, snaga, zračnost, primerna svetloba ter primerna stalna temperatura, ki naj znaša približno 12 stopinj C, to naj ima klet. Še bolj od prostora pa je odločilna vinska posoda, saj se tudi najboljše vino v slabem sodu kaj kmalu pokvari.
Preden damo vanje vino, morajo biti sodi deležni posebnega postopka, ki mu strokovno pravimo ovinjenje. To je drugačno za nov kot za star sod. V novega je treba najprej za teden dni natočiti vodo, da se izlužijo črslovina in barvila. Manjše sode lahko ovinimo z vrelo vodo, izvrstno pa se obnese tudi para. Seveda sode po vsakršnem postopku izplakujemo tako dolgo, da iz njih priteče čista voda.
Vedno velja temeljno pravilo, da je treba sod pomiti, izcediti, naglo osušiti ter narahlo zažveplati takoj, ko iz njega izpraznimo vino. S tem preprečimo naselitev plesni. Skorij vinskega kamna, ki se naložijo na notranji strani dog, ne odstranjujemo, saj koristno zapirajo razpoke v sodu, delno pa tudi uravnavajo količino vinske kisline.
Velik vpliv na kakovost ima tudi ravnanje z vinom. Sode je treba dolivati, da so vedno polni, vino pretakati, čistiti, prav uporabljati žveplo, potrebni pa so še nekateri drugi postopki, ki pomagajo, da preprečimo bolezen in napake vina, zaradi katerih naši vinogradniki izgubljajo milijone.
Inž. M. L.

Kočevje - tokrat na neslavnem vrhu

Iz informativnega biltena, ki ga za svoje območje izdaja ljubljanska skupnost zdravstvene-ga zavarovanja, je razvidno, da je po številu izgubljenih delovnih dni kočevska občina na vrhu, sosednja ribniška občina pa pri dnu lestvice, ki velja za to skupnost. Za kočevsko občino bilten tudi ugotavlja, da se

delavnikov je zaradi nesreč pri delu in zaradi poklicnih bolezni. Kočevska in ribniška občina sta na tem področju presegli republiško povprečje, kar pa ima, kot ugotavlja tudi bilten, korenine v manjši razvitosti ter slabši socialni in gospodarski strukturi območij.

V Ribnici manj izgubljenih delovnih dni kot v sosednjem Kočevju.

Število izgubljenih delovnih dni iz leta v leto povečuje, pri čemer znatno presega republiško povprečje. Letos so tudi v ribniški občini zabeležili znatno povečanje števila izgubljenih delavnikov, pripomniti pa je treba, da je ta občina še precej pod republiškim povprečjem. Največ izgubljenih delovnih dni imajo v ljubljanski skupnosti zaradi bolezni in nesreč, ki se zgodijo zunaj delovnega mesta. Desetkrat manjša izguba

predpisi iz januarja 1971 tudi v ljubljanski skupnosti niso vplivali na zmanjšanje stroškov delovnih organizacij zaradi izgubljenih delovnih dni. Del izostankov, za katere plačuje nadomestila osebnih dohodkov skupnost, se je po pričakovanju povečal, ne da bi se hkrati zmanjšal del, ki gre v breme podjetij. Zdej zahtevajo analize, ki naj nakažejo, kako zavreti brezglavo naraščanje števila izgubljenih delavnikov in kako zmanjšati glavobol, ki ga čutijo pri zdravstvenih skladih in v delovnih organizacijah.

Toka pa še ne bo dovolj. Predvidevajo, da bo znašal v septembru in oktobru primanjkljaj kar eno petino celotnih potreb, v zadnjih dveh mesecih leta, ko bo obratovala tudi termoelektrarna Trbovlje, pa 12 odstotkov potreb. Termoelektrarne nima dovolj zalog premoga in so odvisne od sprotnih dobav.

Izvršni svet je ugotavljal, da bodo morali vsi prizadeti kar najtesneje sodelovati. Vztrajal bo, da morajo elektrogospodarstvo in premogovniki dosledno in pravočasno izpolnjevati svoje obveznosti. Zaradi izjemnega položaja je zahteval, da je treba do 20. septembra skleniti družbeni dogovor, ki bi veljal, dokler ne bo uveljavljen zakon o elektrogospodarstvu.

Ob tej priložnosti je bilo vnovič ugotovljeno, da z električno energijo ne ravnamo vedno dovolj smotrno in da njena cena še vedno ne vpliva na racionalno porabo in varčevanje. Izvršni svet je pozval vse porabnike, naj razumejo sedanjo krizo, ki ni le trenutna, in varčujejo z elektriko.

ta ZK za Dolenjsko je do roka (30. junija) prispelo 723 obvestil o premoženjskem stanju, od tega dve tretjini tretjini v novomeški, kjer je komisija za ugotavljanje izvora premoženja vzela sumljivejše primere tudi že v podrobnejši pretres. Prijave o premoženju še vedno prihajajo, zato bo končno število bistveno večje od prej navedenega. Sekretar Golob je na pogovoru poudaril, da komisije za ugotavljanje izvora premoženja niso bile dovolj aktivne. O nedelavnosti ali nemoči le-teh govori dejstvo, da niso še nikjer privedli do konca nobenega primera.

»Bomo, ko bodo«

Notranja zakonodaja pri podjetjih v črnomaljski občini počasi napreduje. Značilno je čakanje, odlašanje in gledanje na soseda: „Kot bo on bomo še mi! Ponekod so hoteli dosedanje gospodarske organizacije ali obrate enostavno proglasiti za TOZD, ne da bi prej obravnavali družbeni dogovor.“

Če se zatika

„Z ljudmi, ki se niso odzvali pozivu za prijavo premoženja, je potreb-

Ludvik Golob: Ni razlogov za zadovoljstvo

no takoj začeti razpravo o njihovi moralno-politični odgovornosti,“ je dejal Ludvik Golob na nedavnem pogovoru s sekretarji občinskih komitejev ZK iz Novega mesta, Črnomlja, Metlike in Trebnjega. Pri tem je imel medobčinski sekretar v mislih predvsem vodilne in vodstvene delavce, ki so člani ZK. Na območju medobčinskega sve-

Še bo mrknilo

Republiški izvršni svet je, kot pravi sporočilo, ki smo ga prejeli, ugotovil, da manjka električne energije predvsem zaradi manjše proizvodnje. Energije je manj zaradi daljše

Prej poplava, zdaj suša: kriza ni le trenutna

splošne suše in nizkega vodnega stanja ter zakasnelih popravil v termoelektrarnah.

— Očka, kaj pa pomeni ta znak na daljnovodu?
— Da bo elektrika vsak čas spet crknila!

(Karikatura: Marjan Bregar)

vredno je zapisati...

Prvi primer. V eni izmed občinskih uprav na Dolenjskem, kjer so, mimogrede rečeno, prvi poklicani, da varujejo zakonitost in red, velja mimo sporazuma še tihi, „interni“ dogovor o kilometrini. Uslužbencu, ki se po terenu službeno vozi z lastnim osebnim avtomobilom, prizna „odredbodajalec“ več kilometrov, kot je bilo v resnici prevoženih, da dobi voznik večje povračilo. Za tak korak so se odločili, ker nihče ni hotel več voziti po 90 par od kilometra.

Klice nereda

Administrativni mlini meljejo počasi

Drugi primer. Ko so v novomeškem podjetju Rog, ki se peča z montažo radiatorjev, zavrteli telefonsko številko celjske tovarne EMO, so tam dobili naslednji odgovor: Da, imamo radiatorje na zalogi, prodajamo jih po ceni, ki jo dovoljuje zvezni zavod, vendar pa nam morate plačila nakazati na drug račun še 80 odstotkov tega, kar stanejo radiatorji. Nezakonitost v prvem in drugem primeru, toda v obeh najdejo kršilci opravičilo za to početje. Kilometrina je bila omejena, da ne bi bila vir nepravilnih prejemkov. Tako je edino prav, vendar pa bi morala biti približno tolikšna, da bi povrnila resnične stroške prevoza vsaj za tiste voznike, kjer ni javnih prevoznih sredstev. Tolikšna pa že lep čas ni več. Kljub temu da se da ta strošek natančno izračunati, sporazum vztraja pri 90 parah. Še bolj značilen je primer z radiatorji. Navzlic temu da stane, kot je bilo rečeno v zvezni skupščini, samo material za izdelavo radiatorja več kot radiator sam, zavod za cene ne dovoli podražitve in s tem ustvarja plodna tla za kršitev reda in zakonitosti. Za kršitve, v katerih se kršilci niti ne počutijo krive. Ali je sploh treba ponavljati besede o neziviljenjski administrativnih ukrepih?

M. LEGAN

Počitnice so za nami

Kar precej se nas je zbralo, učiteljev in profesorjev, ampak nekaj stolov je še praznih. Ne bo nikogar, da sede nanje?

Fotoreportažo pripravila in uredila: SANDI MIKULAN IN MILAN MARKELJ

Samo še letos bo mamica pomagala.

Za nekatere so bile počitnice dolge in naporne. Po glavi so rojili angleški pisatelji, slovnica in besede, na jesenski maturi pa so „angleške“ počitnice dozorele v opravljeni zrelostni izpit.

Prof. Veljko Troha

Spet se začenja pouk

Niti roditeljski sestanki niti govorilne ure nimajo namena, da starši zvedo, kakšen je njihov otrok v šoli, temveč imajo namen, da starši in učitelji izmenjajo misli o otroku in se dogovorijo, kako je potrebno ravnati v prihodnje. To pa pomeni, da mora to biti razgovor dveh enakopravnih ljudi, ne pa da drug drugemu soli pamet, kot se včasih dogaja.

Učitelji opažajo, da starši tistih otrok, ki v šoli ne uspevajo dobro, prihajajo v šolo zelo redko ali pa sploh ne. Ali ni otrokov neuspeh v šoli tudi posledica tega, ker se starši ne zanimajo zanj? Čeprav je res, da starši radi slišijo o otroku predvsem dobre stvari, je pa tudi res, da moramo kaj več sami storiti za to. Če se starši in učitelji srečajo ob prvem znaku otrokovega neuspeha ali slabega obnašanja, je upanja, da bomo drugič slišali več dobrega o našem otroku, več, kakor če sploh ne gremo na razgovor. Sicer pa gremo tudi k zobnemu zdravniku. Čeprav vemo, da nas bo bolelo, toda gremo zato, da nas potem ne bo več.

KAJ LAHKO ŠE STORIMO, DA BI BIL UČNI USPEH BOLJŠI?

Zal še vedno ugotavljamo, da precej otrok ne konča z uspehom osnovne šole. Ni moj namen govoriti o vzrokih, pa tudi ne o ukrepih, ki bi

jih morali storiti, da bi omogočili vsem normalno razvitim učencem uspešno končati osnovno šolo. Prav gotovo pa ključ za rešitev tega vprašanja ne leži le v učiteljskih zbornicah. Vendar je nekaj takih ukrepov, ki lahko privedejo do boljših rezultatov in so v mnogem odvisni od učiteljev in staršev.

Eden med njimi je preizkušanje zrelosti šolskih novincev. Ta ukrep vsekakor do neke mere pove, ali so otroci za osnovno šolo dovolj zreli ali ne. Spoznanje o otrokovih zmognostih pa nam omogoči lahko nekatere druge ukrepe: za osnovno šolo nesposobne otroke lahko usmerimo po dodatnih preizkušnjah v posebne šole, na drugi strani pa lahko odložimo vpis v prvi razred otroku, katerega zrelost še ni dosegla tiste stopnje, ki jo zahtevamo za uspešno sodelovanje v šoli. Oba ukrepa imata predvsem namen olajšati delo učencem. Pa vendar usmerjanje otrok v posebne šole, kjer otroka poučujejo za to posebej usposobljeni učitelji, ne gre tako gladko. Posebnih šol nimamo veliko, tudi še ni dovolj specializiranih učiteljev, primanjkuje tudi denarja za vzdrževanje otroka v posebni šoli, če je otrok oddaljen od take šole. Vendar pa tudi tam, kjer take šole obstajajo, nekateri starši ne dajo svojih otrok vanje, temveč vztrajajo, naj njihov otrok obiskuje normalno osnovno šolo. V njej pa doživlja neuspeh za neuspehom. Prav gotovo to ni ustrežna pot k otrokovi sreči. V času, ko

Nič več igranja! Čaka nas mala šola, ki, čeravno ni „ta prava“, že zahteva resne ljudi.

Kup potrebnih zvezkov in knjig raste, z njim pa tudi račun.

Pri opremljanju šole pridejo prav tudi pridne roke učencev.

Prvi dnevi septembra so tisti, ki prinašajo v življenje naše mladine največ sprememb. Eni se poslavljajo od šole, eni vanjo šele vstopajo, drugi pa še naprej zbirajo moči za borbo z zapleteno učenostjo pridobivanja znanja. Vsem pa je skupno slovo od počitnic. Praznik je končan, začenja se delavnik.

Prvič in prvi smo prestopili prag nove šole. Hvala vam!

Ljubzensko pismo ali učni zvezek?

šajo uspešno napredovanje v šoli, je tudi ta, d. šole organizirajo tako imenovani dopolnilni pouk za učence, ki med šolskim letom ne uspevajo v redu. Ta pouk je časovno dodatna obremenitev za otroke, vendar je zelo ustrezen način za vse tiste otroke, ki počasi dojemajo, ki se jim pri katerem predmetu zatakne, ki so potrebni dodatne preprostejše razlage, drugačnega dela, ki naj otroka bolj kot redni pouk pripravi, da bo lažje dojemal snov in si izoblikoval delovne navade. To je seveda tudi dodatna obremenitev za učitelje. Opaziti pa je, in to želimo posebno poudariti, da nekateri starši ne pošiljajo otrok k dopolnilnemu pouku ter s tem zapravljajo lepo možnost, da bi njihov otrok v šoli uspel. Včasih je potrebno, da otrok obiskuje dopolnilni pouk le mesec ali dva, pa že toliko uspe, da lahko naprej sodeluje pri rednem pouku. Če pa dopolnilnega pouka ne obiskuje, ne more uspešno sodelovati in neuspeh je tu. Res je tudi, da vse šole ne morejo za vse predmete organizirati dopolnilnega pouka, zato si moramo prizadevati, da bi v korist otrokovega uspešnega napredovanja storili vse, kar je res možno uresničiti.

PROBLEM „OBDAROVANJA“ UČITELJEV

Opaziti je, da se otroci v prvih letih šolanja tesno čustveno navežejo na učitelje. Le-ti predstavljajo za otroke nekaj novega, pa tudi življenje v skupini sovrstnikov je prijetnejše. Posledica take navezanosti na učitelja je med drugim tudi to, da želijo otroci učiteljicam nekaj dati

ob koncu šolskega leta, nekaj, s čimer jih razveselijo. S tem otroci zadovoljujejo povsem naraven odnos do človeka, do katerega čutijo, da jim nekaj da, čeprav morda samo slutijo, kaj to je. Vendar pa pozneje to povsem naravno stran odnosov učitelj – učenec spodbujajo nekatere razvade, zaradi katerih je prav, da je tudi v tem prispevku kaj več govora o njih.

V vsakdanjem življenju je opaziti precej razširjen pojav, navade, ko ljudje mislijo in tako tudi delajo, da je potrebno tudi za uslugo, ki jo nekdo komu opravi iz službene dolžnosti, dati darilo, se mu tako še posebno zahvaliti in morda tudi priporočiti za morebitno poznejšo uslugo. Ni vedno nujno, da pomeni darilo podkupnino v materialnem smislu, prav gotovo pa pomeni obvezno za tistega, ki ga je sprejel, obvezo, ki človeka dela tem manj svojega.

bodnega, čim večja je vrednost darila. Ker otroci ne morejo biti izolirani od teh navad, ker so starši prav tako v določenem „službenem“ odnosu do šole in ker bi lahko bili tudi učitelji vezani pri svojem delu z učenci, je prav, da razčistimo tudi ta pojav med učitelji in starši.

Nedvomno je šopek cvetja za novo leto ali za 8. marec ali ob koncu šolskega leta z iskrenimi čustvi vseh učencev v razredu, ki ga da učenec v imenu celega razreda, najlepša in najčistejša zahvala učitelju za njegov trud. Še posebno je tak šopek cvetja pomemben, če je odsev res iskrenih

čustev in razumevanja, ne pa zgolj navada, ki je v tem primeru lahko posledica prepričanja, da je pač treba nekaj dati, ker se, recimo, na koncu šolskega leta „spodobi“. Take zahvale z iskrenimi čustvi hvalečnosti bi kazalo spodbujati in negovati, saj na tak način oblikujemo kulturne odnos med ljudmi sploh, in ne samo v odnosu do šole in učitelja.

Vsekakor pa ni prav nekaj drugega. Ponekod se namreč poskušajo posamezni učenci posebej zahvaljevati učiteljem, kar povzroča nezdravo tekmovalnost, kdo bo dal več, kdo boljše, vrednejše, bolj originalno. Na tak način se prenašajo razlike med ljudmi v šoli, in to na najbolj občutljivem področju, ko se lahko zgodi, da otrok poistoveti vrednost darila s pričakovano stopnjo bolj naklonjenega odnosa učitelja do njega. Tako se lahko ustvarijo med učenci nezdravi odnosi, da tu posebej želimo omenjati neprijetnega položaja, v katerem se znajde učitelj. Zal je mogoče ugotoviti, da si tega početja ne izmišljajo sami otroci, temveč da ga spodbujajo ali pa vsaj podpirajo tudi njihovi starši. Mnoge šole so uradno prepovedale tako „obdarovanje“ učiteljev, vendar je za to potrebna tudi podpora staršev. S popolno odpravo takih nezdravih navad nekaterih učencev bomo pripeljali k še čistejšim odnosom med šolo in domom. Tako bo odpadlo tudi sumničanje o protežiranju tistih, ki dajo več, in podcenjevanje tistih, ki dajo manj ali pa nič ne dajo. Potem tudi učitelj ne bo v položaju, v katerem se ne more braniti, kajti sumničanje nikdar ne pripelje k čistim medčloveškim odnosom.

Čeprav ta pojav ni tako razširjen, da bi ga morali obešati na veliki zvon, pa je prav, da ne kalimo čiste vode, če za to ni nobene potrebe.

Narodne noše v Kamniku

Prvo nedeljo v septembru se je v Kamniku zbralo preko tisoč ljudi v narodnih nošah iz Slovenije in iz Travnika v Bosni. Folklorne skupine, ki so na Zboru narodnih noš nastopale, so v programu prikazale zanimive narodne plesne in kola. Med njimi je še posebno navdušila skupina iz Semeča, ki je med pesmimi in plesi prikazala tudi nekaj zanimivih domačih običajev. Gledalce je navdušila „ohcet“ njihovega mladega para in harmonikaš Alojz Željko. Ta skupina, ki jo vodi Martina Jakše iz Semeča, je znana med ljubitelji folklorne, saj nastopa na vseh večjih tovrstnih prireditvah.

Zbor narodnih noš se je zaključil s slavnostnim sprevodom po ulicah

Folklorno skupino iz Semeča spremlja na harmoniki kmet Alojz Željko

mesta Kamnika, in z zabavo, kjer je dolgo odmevala pesem in veselje vseh, ki so se te edinstvene prireditve udeležili.

BOŠTJAN NOVŠAK
Ljubljana

ŠE: „ŽIVAHNO V KAPELAH“

K članku „Živahno v Kapelah“ natisnjem v vašem listu 30. avgusta, samo nekaj pripomb oziroma pojasnil:

Najprej bi omenil, da je nepodpisani avtor omenjenega članka slabo seznanjen z gradnjo vodovoda v Kapelah. Ni v načrtu, da bi Kapele dobile vodo iz že obstoječega vodovoda Zupelevec — Slogonsko, ker je to tudi tehnično neizvedljivo. Vodovodno omrežje, ki je v gradnji, bo priključeno na Malem Obrežu na dobovski vodovod in nato s priključkom tega omrežja na glavno vodovodno omrežje brežiškega vodovoda. Kar zadeva kopanje jarkov za glavni cevovod je treba reči, da je izkopana še ena tretjina. Če ne bo priskočila na pomoč občina Brežice s svojim kopačem, bo delo zastalo, ker nimamo potrebnih sredstev. Zato upravičeno upamo, da bodo predstavniki ObS Brežice le spoznali potrebo in nam odobrili pomoč.

ANTON POŽAR
predsednik KS Kapele in vodovodnega odbora Kapele

Žal ne gre tako hitro

V vašem listu ste 23. avgusta objavili fotografijo z dela modernizirane ceste Črnomelj-Ručetna vas s podnaslovom, da „gradnja ceste na tem odcepu zadnje čase hitreje napreduje“. Žal je v resnici stanje drugačno.

Res je, da je podjetje, ki je delo prevzelo, v teku enega leta asfaltiralo 1 kilometer in 700 metrov te ceste, približno tolikšen odcep pa je razrit in čaka na gramoz, pesek in asfalt. Okrog 2 km stare ceste do Lokev do Ručetne vasi pa je še nedotaknjen. Vrh vsega je podjetje na cesti pred dvema tednoma ustavilo vsa dela in so odpeljali tudi stroje in delavce.

Zaradi takega mečkanja — lahko bi uporabili še krepkejša izraza — trpijo prebivalci vasi, ki jim je ta cesta edina zveza s Črnomeljem. V mesto hodi namreč veliko delavcev v službo in šolskih otrok v šole. Šolski avtobus so morali ukiniti, ker je bila vožnja po razriti cesti nevarna, drugi uporabniki pa so mučili svoja vozila po cesti, kakor so vedeli in znali. Ob mokrem vremenu je bila

vožnja in hoja po lepljivi ilovici sploh nevarna.

Na množičnem sestanku vasi Ručetna vas, Mihelja vas, Petrova vas, Gor. Paka, Rožanec in Lokve, ki je bil pred dvema letoma v gasilskem domu v Petrovi vasi (prisostvoval mu je takratni tajnik občinske skupščine Črnomelj), smo sklenili, da podaljšamo krajevni samoprispevek za pet let, vendar s pogojem, da bo cesta od Črnomlja do Ručetne vasi asfaltirana. Navzoči funkcionar je tedaj obljubil, da bo občinska skupščina prispevala primeren znesek iz proračuna, če bo republika obnovila cesto samo do Lokev. Jesen je pred durmi, z njo nestalno vreme. Imeli smo idealno vreme za dela na cesti, vendar jih podjetje iz nerazumljivih vzrokov ni znalo ali pa ni hotelo izkoristiti. Odgovorni ljudje bi morali misliti tudi na domačine, ne samo na petične in inozemske turiste. Sicer pa bo ta cesta, ko bo v celoti asfaltirana do Podturna, v turističnem pogledu zelo zanimiva in privlačna.

JOZE ŠTUKELJ
RUČETNA VAS

PREJELI SMO

Turizem in šport sprta - od kdaj?

»Tak je v resnici odnos sevniškega gostinskega podjetja do rokomet...«

Avtor kratkega sestavka v vašem listu z dne 30. 8. 1973 je popolnoma neobveščeno o športnem dogajanju v Sevnici, še manj pa lahko komentira odnose med Gostinskim podjetjem Sevnica in TVD „Partizan“ Sevnica oziroma njegovo upravo rokometnega kluba v takšni obliki, kot govori ta članek.

Rokometni turnir smo 18. 8. 1973 priredili že drugič. Bil je to eden najkvalitetnejših v Sloveniji, posvečen pa je bil spominu tragično preminulega igralca Lovreka — to je torej LOVREKOV MEMORIAL. Albertov memorial pa se odvija v zimskem športu — smučanju. Sovjetske športnike smo pogostili v

Tončkovem domu na Lisci, da se nekoliko oddolžimo Konfekciji Lisca, ki nas izdatno finančno podpira pri tekmovanju naše rokometne ekipe v drugi zvezni ligi. Pri vseh dosedanjih aranžmajih ob gostovanjih ekip iz drugih krajev smo se vedno posebej dogovarjali z Gostinskim podjetjem Sevnica in vedno dosegli najnižjo možno ceno. Konkretno pa smo pri gostovanju rokometne ekipe Kvarner z Reke dobili še dodaten popust. Vsako leto pa nam Gostinsko podjetje tudi nakaže dotacijo za reklamni pano.

Želimo, da bi poročali resnično. Ob poročanju, kako in kje imajo sevniški rokometiški nočne treninge na Mirni, vam nismo poslali nobenega protesta niti komentarja. Ne strinjamo se, da je novinar to dejanje

Med obiskom so mati Majde Šilc in ostali sorodniki obiskali tudi mesto, kjer je Majda padla. (Foto: S. Mikulan)

Obiskala nas je mati Majde Šilc

Mladina Dijaska doma Majde Šilc že dolgo vzdržuje prijateljske stike z borci X. brigade, v kateri je aktivno delovala Majda Šilc kot brigadna sekretarka, ter s Šilčevo družino. 6. septembra so jih nepričakovano obiskali Majdina mati Nežka, njeni sestri Ivana in Ela ter brat Tone. Gostje so se v prijetnem pogovoru z mladinci zadržali nekaj časa, potem pa so si ogledali prostore doma.

Mati Nežka je želela spet videti kraj, kjer je njena hči padla, zato so se odpravili proti Koroški vasi. Na poti skozi vas so Majdino mater starejši vaščani takoj prepoznali, čeprav se niso videli vse od otvoritve spominske plošče. Nedaleč od Hrovatičevega doma, kjer je mati Nežka dobra znanica, stoji spominsko obeležje. Ko je prižgala svečo, so ji po starem obrazu spolzele solze, kajti spomin na hčer je po devetindvajsetih letih še močno živ v njej.

„Majda mi je vedno govorila; da bomo zmagali,“ je povedala sestra Ivana. „Slutila je, da bo padla. Rekla mi je, da bo njena smrt prinesla drugim boljše življenje.“

Slutnja se je uresničila 14. julija 1944. Partizani so bili na poti skozi gozd v bližini vasi, ko je Majda odšla v izvidnico. Toda že pri prvi hiši jo je čakala zaseda. Zadel jo je strel in obležala je ob veliki češnji na travniku.

Ob vrnitvi v Novo mesto so se

Uničenje ptic

Pismo našega bralca iz Makedonije

V vašem časopisu sem prebral članek „To je ropanje narave“ in povedati moram, da se popolnoma strinjam s pisem. Veliko ste pisali o uničenju ptic v vašem listu, toda še vedno premla.

Tudi k nam je spomladati priletela divja grlica in se kljub hrupu in velikemu prometu privadila na nas. Nekega dne pa je izginila. Verjetno

jo je doletela usoda, ki grozi pticam pri nas. Ko sem nekega dne odšel v park poleg Ohridskega jezera in poslušal gruljenje grlic, ki je odmevalo nad šotori turistov, sem pomislil, da bi lahko že en sam strel vsjo to lepoto uničil in grlice stregal. Ali je sploh kaj takšen denar, ki bi bil tega vreden? Po moje ga gotovo ni!

Vas članek me je tudi spomnil na Dub ob Dojranskem jezeru, kjer so pred leti tuji lovci prihajali na lov na jerebice kamenjarke. Vodiči in psi so lepega dne zaman iskali jerebice, nikjer jih več ni bilo. Naleteli so sicer na jate navadnih jerebic, a jih niso streljali, češ da so to tako domače živalce kot kokoške in jih nima smisla streljati. Ali niso tudi divje grlice tako droben in nepomemben plen, da bi se mu lovci lahko odrekli?

FRANCE FERBEŽAR
Struga, Makedonija

Aktivisti Notranjskega okrožja!

Iniciativni odbor aktivistov OF nekdanjega Notranjskega okrožja in družbeno-politične organizacije občin Vrhnika, Vič-Rudnik, Logatec in Cerknica vabijo vse aktiviste, ki so delovali na območju medvojnega Notranjskega okrožja, da se udeležijo zbora aktivistov in proslave ustanovitve XIII. SNOU Mirka Bračiča, ki bo 15. in 16. septembra 1973 v Cerknici.

Spored:
SOBOTA, 15. SEPTEMBRA:
ob 11. uri otvoritev likovne razstave slikarja Franca Dremlja-Aca,
ob 15. uri: odkritje spominske plošče na Peščenku 18 v Cerknici, kjer je bil ustanovljen OK KPS za Notranjsko;
ob 16. uri: otvoritev razstave Notranjskega muzeja ljudske revolucije iz Loža v avli osnovne šole v Cerknici;
ob 17. uri: položitev venca pri spomeniku padlih borcev v Cerknici;
ob 19. uri: koncert notranjskih pevskih zborov in godb v Cerknici;
ob 21. uri: ognjemet na Slivnici in kresovi po okoliških hribih;

od 21.15 23.30 tovariško srečanje in zabava.
NEDELJA, 16. SEPTEMBRA:
ob 8. uri: nastop godbe na pihala iz Cerknice;
ob 9.30: zbor aktivistov Notranjskega okrožja OF, Bračičeve brigade, Notranjskega odreda, Notranjskega vojnega področja, jurišnega bataljona XVIII. divizije, bataljona VDV, delegacij domicilnih enot ostalih notranjskih občin, enote JA, enote teritorialne obrambe, gasilcev, športnikov in lovcev pred tovarno Brest;
ob 10.30: slavnostni pohod od spomenika padlih borcev do prireditvenega prostora.
Ob 11. uri: pričetek proslave na prireditvenem prostoru, govoril bo tudi predsednik CK KPS France Popit.
Po kulturnem programu bo partizansko kosilo, po kosilu pa tovariško srečanje in zabava. Ker posebnih vabil ni mogoče poslati vsem aktivistom, velja ta objava za vabilo.

Tabla čakanja

V novomeški porodnišnici, ki velja za eno izmed res dobrih, je neka pomanjkljivost, katere je kriva najbrž samo površnost. Gre za oglasno tablo, kjer piše, da so obiski porodnic vsako nedeljo in vsak praznik od 12. ure do 14.30. Zal pa je to le na tabli. Zadnjič sem med drugimi obiskovalci čakal cele pol ure, da so nam dovolili obisk. Meni, ki sem Novomešan, sicer teh pol ure ne pomeni veliko, teže pa je za tiste, ki pridejo iz oddaljenih krajev in jim gotovo vsaka minuta, ki jo morajo prestatiti zunaj pred vrati namesto pri svoji družici, dragocena.

J. GOLOB
Novo mesto

„CIGANČEK“ V CVETU IN SADU NA ISTEM DREVESU

Po zadnji hudi toči, ki je tako neusmiljeno prizadela nekatere kraje v trebanjski občini, se je narava pogirala tudi v Poljanah ob avtomobilski cesti. Jablana pod malim vinogradom tov. Pečce Zičkarjeve je znova pognala cvetje: ves vrh je bil pred dnevi bel, na spodnjih vejah pa so visela zrela jabolka, ki jim pravijo domačini „cigančki“. Sadja seveda ni veliko, ker ga je stolika toča. Zanimivo pa je, kako si je vrh okleščene jablane opomogel in konec avgusta znova začel cveteti.

V vinogradih nad Poljanami, pa tudi marsikje drugod v trebanjski občini je začela znova cveteti trta; tudi tu gre za primere po toči poškodovanih rastlin.

T. G.

HVALA, ROJAK ŠTUKELJ!

10. septembra je obiskal upravo našega lista rojak Anton Štukelj, ki že vrsto let živi v Kanadi, doma pa je s Starihovca vrha pri Semeču. Poraunal je zaostanek naročnine za letos in celoletno naročnino za 1974, razen tega pa je podaril za tiskovni sklad Dolenjskega lista 5 kanadskih dolarjev. Rojak Štukelj lepo pozdravlja znanice in prijatelje v Nimpkicu, Lake Beaver cave v Kanadi, pa tudi sorodnike in sosede v domačih krajih.

Potemneli pokali

Ker je bilo zadnje čase precej napisanega o težavah dolenjskega nogometa ter o tem, kako bi ta šport popularizirali, vam pošiljam sestavek, ki bo osvetlil enega od možnih vzrokov za slabo stanje tega športa pri nas.

Nogometiški Sentjerneja, Kostanjevice, Brezovice in še nekaj ekip so organizirali več turnirjev za pokal. Kostanjevičani so z dobro igro osvojili pokal enkrat doma in na Brezovici. 26. avgusta so spel organizirali turnir v Kostanjevici in povabili nanj več ekip, vendar sta se ob dogovorjenem času pojavili samo ekipi domačinogometišev in ekipa iz Prekope. V tekmi so zasluženozmagnali Kostanjevičani. Medtem pa so se s predstavnikom Sentjerneja dogovorili, da bodo kljub dveurni zamudi odigrali tekmo še z njimi. Dogovorili so se tudi, da bosta obe ekipi odigrali finalno tekmo za pokal. Ko so na igrišču pomerili moči, so Sentjernejčani proti pričakovanju zmagnali z rezultatom 1 : 0, čeprav so igrali z oslabiljeno ekipo in je sodnik domačin tekmo „nategnil“ za nekaj minut, ko so Kostanjevičani najbolj divje napadali.

Po končani tekmi pa so se domačini premislili in povedali, da bodo pokal kar oni obdržali. Padlo je nekaj ostrih besed, vendar so se Sentjernejčani še pravočasno zadržali in ohranili več športnega duha. Ne gre jim toliko za sam pokal, ampak za priznanje, ki so ga res zaslužili. Sentjernejski nogometaši se ukvarjajo s tem športom kot izraziti amaterji, z veliko dobre volje in navdušenja. Zdjaj sami urejajo novo igrišče in žal jim je, da so prisiljeni odpovedati nadaljnje nogometno sodelovanje s Kostanjevicami, saj z ljudmi, ki imajo tako malo športnega duha, ni mogoče sodelovati.

SILVO VIDE

CERKLJE OB KRKI: VOJAKI O USTAVI

V enoti tovariša Primožiča traja razprava o osnutku ustave že več kot mesec dni. Vojaki, starešine in občani, ki so zaposleni tam, so pokazali največ zanimanja za poglavje o ljudski obrambi. Med predlogi za dopolnitev je tudi ta, da bi v osnutku natančneje določili položaj delovnih ljudi, zaposlenih pri uslužnostnih dejavnostih v enotah JLA. V ustavi želijo tudi jasneje opredeliti za tiste državljanke, ki so se do sedaj izrekli za Jugoslovane ali narodnostno neopredeljene, če gre za pripadnost enemu od naših narodov in narodnosti.

DUŠKO MARAS

A j d a m e d i — ajdovih žganecv pozimi ne bi smelo manjkati v naših krajih! Po Krškem polju, pa tudi v mnogih vaseh trebanjske občine in v Beli krajini so je precej posejali. Na sliki: prostorni posevki ajde med Sentjernejem in Prekopo. (Foto: T. Gošnik)

Cvet svobode iz krvi rdeče

30 LET, ki so potekla od takrat, ko je XII. SNOUB brigada (rekli so ji tudi Štajerska) začela svojo bojno pot, ni zabrisalo v srcih njenih preživelih borcev spomina na veliko stvar, ki so jo kovali v neprestanih bojih in pohodih, nemalokrat raztrgani, lačni in prezebljeni, v nenehni boju s številčno in tehnično močnejšim sovražnikom. 30 let ni odvezalo naših delovnih ljudi in mladega rodu, še zlasti v novo-meški in sevniški občini,

hvaležnosti in časti, ki ju, polni ponosa, izrekajo in izkazujejo preživelim borcem za njihov prispevek našemu boju in revoluciji, ob 30-letnici ustanovitve XII. brigade.

Naj velja naša najbolj čista misel, najbolj iskrena čestitka in največja zahvala ob 30-letnici XII. SNOUB vsem tistim njenim borcem, ki so pod njeno zastavo padli na bojnem polju v času boja ali pa umrli pred današnjim praznikom!

XII. brigada se je rodila dobesedno v boju: prve spopade z nemškim okupatorjem je na območju od Okroga nad Šentrupertom do Kostanjevice vodila že od 19. septembra 1943, še preden je bila 21. septembra 1943 „uradno“ ustanovljena z odredbo Glavnega štaba NOV in POS. Prvič se je XII. brigada, že prekaljena v spopadih, v celotnem sestavu zbrala pri Gabrijelah med Vel. Cirknikom in Krmeljem 11. oktobra 1943. Naslednji zbor vseh enot XII. brigade je bil pod Trško goro 6. novembra 1943, potem ko so njeni bataljoni uspešno prestali nemško ofenzivo na osvobojenem ozemlju na Dolenjskem.

Območje, na katerem se je borila XII., je bilo zelo pomembno za razmah narodno-osvobodilnega gibanja v Sloveniji in zelo obsežno. Segalo je

na mokronoškem koncu od Dobesedno do Boštanj in od Šentjanža do Trebelnega, na novomeškem na levem bregu Krke od Globodola do Škocjana in na desnem od Kočevskih Poljan do Gabrja, na trebanjskem od Temenice do Mirne in Gabrovke, ob Savi od Litije do Kuma, v Suhi krajini od Kremenjaka do Starega Loga in od Zvirč do Ajdovca, na grosupelskem od Lavrice do Zdenske vasi in Višnje gore, v Beli krajini od Mavilena do Sinjega vrha in Vinice, od Podzemlja do Adlešičev in v okolico Ozlja in na Hrvaškem od Vukove Gorice do Bosiljevega.

Na svoji bojni poti je XII. osvojila sovražne postojanke Brezje, Šentjanž, Križišče, Boštanj, Dobje, Jagjenice pri Radečah, Lavrico, Vinkov vrh in Zdensko vas in po večkrat sovražni postojanki na Hinjahn in v Dobriču.

V zadnjih bojih je XII. 1945. leta sodelovala pri osvoboditvi Kočevja in Višnje gore, 9. maja je vkorakala v Ljubljano, svojo bojno pot pa je končala 15. maja 1945 na Jezerskem.

Iz vrst borcev XII. brigade so izšli narodni heroji Radomir Božovič-Raco, Drago Jerman, Franc Kresc-Coban in Ilija Badovinac.

„TOLIKO, DA NISMO NESLI BELIH...“

„Že v bataljonsko kuhinjo nisem šel rad, še bolj pa sem se otepal, ko so me postavili za šefa kuhinje, vendar ni pomagalo. Hrana je v vsaki vojski važna, v naši partizanski pa je

Janez Lavrin živi v Rožnem dolu. Po kapitulaciji Italije je odšel 1943 najprej v XV. brigado. Ko je zbolel, je bil odpuščen domov, nato pa je prve dni 1944 odšel v XII. in bil v njej do konca. Kmalu po prihodu v XII. je bil dodeljen III. bataljonu kot kuhar in to je ostal do konca vojne.

bila še bolj, čeprav kaj prida nismo nikoli jedli. Največ, smo kuhali krompir, fižol in meso ali krompir, ješprenj in meso. Kadar je bil golaž z ajdovimi žganci, je bil praznik. Golaž je bil seveda partizanski: največkrat brez paprike in soli! Ob jutrih smo kuhali prežganko in žganec. Prežganje smo pozimi nosili kar v žepu ali zavito v krpo. Hrano smo nosili na položaj v kmečkih kablicah, meso kar v vrečah. Veliko smo otepali neslan močnik. Nemalokrat se je zgodilo, da smo hrano skuhali pa morali na hitro prevrniti, ali pa, da smo odcedili juho in pustili samo meso v kotlih, pa hitro naprej. Veliko je bilo dni, ko so borci dobili samo en obrok na dan. Po cel mesec smo jedli neslano, ker soli ni bilo.

Le malokdaj sem imel puško. Čez noč smo hodili z brigado in bataljonom. Ko smo prišli na cilj, so drugi pospali, mi, kuharji, pa kuhali! Sam sem z mulovodcem tovoril hrano na položaje: muli smo obesili po štiri kotle hrane. Imeli smo dve muli: ena je nosila kotle, druga zalogo hrane. Tista, ki smo jo uporabljali za nošenje hrane, je bila res strašno pametna žival! Med Jamo in Dvorom sta 1944 obe za las ušli pogin: v spopadu je eno vlekel mulovodec na verigi po štirih za seboj, pa je kroglja prestrelila verigo, drugi pa se je kroglja zadržal v uho sekire, ki jo je nosila, in za milimeter pogledala ven.

Pri Laščah nad Dvorom smo ob neki drugi priložnosti nesli hrano našim na položaj na neki hrib. Ves čas je močno pokalo in krogle so kar naprej švigale okoli nas. Preden smo prišli na vrh, je intendant rekel, naj malo počakamo, da gre naprej. Že čez nekaj minut je priteknel ves zasopel in povedal, da so na vrhu že beli, da so se naši umaknili... Toliko da nismo nesli hrano belčkom!

Biti partizanski kuhar ni bilo lahko, pa tudi varnosti ni manjkalo!

SAMO EN GOSPODAR

Dve živi očesi sijata kot nekakšno nasprotje iz obličja, ki ga je že zaznamovala starost s svojimi črtami. Obraz je takšen, kot ga lahko najdeš v skorajda vsaki naši vasi. Tak je Janez Klemenčič iz Zdinje vasi, danes 70-letnik, ki je, 40 let star, šel 8. septembra 1943 v partizane in je bil ves čas v XII. SNOUB.

„Lahko si mislite, da bi v svojih letih raje ostal doma, kot pa šel kamorkoli! Doma sem imel na kmetiji ženo in dva otroka, tretji je prišel na svet še nato, med bojem, avgusta 1944. Kam bi torej rihnil? Toda časi so bili takšni, da ni bilo moč prestajati: nenehno so me lovili, bil sem namreč terencec, zato sem raje šel.“

V XII. brigadi sem bil od začetka do konca: najprej pomočnik puško-mitraljezca, nato pri lahkem minometu, potem kurir pri štabu bataljona in nazadnje, 1945. leta, sem bil dodeljen kuhinji. Doživljal je bilo veliko. Kaj naj povem? V spominu mi je ostal napad na Žemberk v maju 1944, ko smo napadali skupaj z gubčevci. Z jurišem smo pregnali Nemce in bele s Cvilbja, nato pa so nam Nemci za hrbtom obrnili topove in udarili po nas, da je kar gorelo. Tudi na Šentjanžu imam slabe spomine; napadali smo ga decembra 1944. Ponoči smo jurišali čez njive po bregu navzdol: padel sem čez pot in si zlomil dva prsta na roki in razbil čeljust. Ranjen sem bil vsega enkrat: pri Laščah v Suhi krajini me je zadel drobec mine v nogo.

Bil sem med najstarejšimi v brigadi. Razni malodušneži so mi večkrat na skrivaj prigovarjali, naj z njimi pobegnem. Jaz sem si vedno dejal: Drži se enega gospodarja, pa boš največ prisluzil! In sem vzdržal do konca!

TUDI V SOVRAŽNI UNIFORMI

Rudi Pintar je bil v XII. brigadi obveščevalni oficir. Spomine na vojno doživlja pred 30 leti pripoveduje zbrano in nekako obotavljivo se, saj je vsak dan, preživet v partizanih, pomenil svojevrstno preizkušnjo, tri desetletja pa so zabrisala že marsikak spomin.

„V XII. brigadi sem bil od ustanovitve pa do 8. aprila 1945, ko sem bil pri Vinkovem vrhu ranjen. Najprej sem bil obveščevalni oficir, od novembra 1944. dalje pa šef obveščevalnega centra XII. brigade.“

Obveščevalsko delo je bilo zelo izpostavljeno in naporno, veliko obveščevalcev je padlo. Moral si poznati teren, kjer se je enota

gibala, in tamkajšnje ljudi. Poročila je bilo treba dajati vsak dan, neglede na vreme ali čas. Ugotavljali smo sovražnikov razpored, številčno moč, oborožitev, razpoloženje v njegovih vrstah, dejavnost, vrsto vojske itd. Imeli smo razpredene svoje mreže, kanale in javke, ponekod celo do najvišjih sovražnih štabov. Posluževali smo se raznih zvijač, tudi preoblačenja v sovražne uniforme in maskirnih oblek, zlasti belih pozimi.

Na jesen 1944 so domobranci jurišnih bataljonov iz Kočevja zajeli nekaj naših in borcev iz Gubčeve. Štab brigade je odločil, da jih bomo osvobodili. Bili smo na območju Zvirč in Hinj v Suhi krajini. Naš center je imel nalogo ugotoviti, kje so sovražni bataljoni. Ker se je mudilo, smo se odločili iskati podatke pri sovražniku. Trije obveščevalci smo odšli v Zvirče v najbolj domobrantsko hišo. Eden je ostal pred hišo za stražo, jaz pa sem z drugim vstopil. Gospodarju smo se predstavili kot domobrantski kurirji, ki iščejo zvezo z bataljoni. Bilo je zvečer. Gospodar nas je postregel z vinom in cigaretami in povedal, da so bili sinoči sinovi doma in da so domobranci razporejeni po grebenih nad vasjo ter da se drugi dan zjutraj vračajo proti Ribnici in Kočevju. Na hitro smo se poslovili in čez nekaj ur že napadli ter večino naših osvobodili.

Takrat nam je s preoblačenjem uspelo, malo predtem pa so nam jo na tak način zagodili domobranci prav v Zvirčah. S še dvema obveščevalcema, mitraljezecem in pomočnikom, smo šli v bojno patrolo v

Zvirče. Bilo je popoldan. Malo pred vasjo so nam prišli naproti trije partizani. Eden je imel na prsih več kolanj. Na daleč smo se pozdravljali, z bližine 10 korakov pa je eden izmed njih z brzostrelko potegnil po nas. Bili smo preoblačeni domobranci. Mi trije smo se umaknili v dolino, kar nas je rešilo, mitraljezec in njegov

pomočnik pa v Zvirče, ki so bile polne domobrancev, kjer so ju takoj potolkli.

Ziviljenje nam je neprestano viselo na nitki in morda je bilo prav zato takrat neprimerno več pristnega tovarišta in medsebojne povezanosti kot danes, ko se držimo vsak zase. Posameznik je v boju pomenil zelo malo, tesna povezanost pa nas je delala močne. Veliko premalo seznanjamo mladi rod s tem!

ŠE JE ČAS!

PRODAJAMO NA POTROŠNIŠKE KREDITE

ZASTAVA 101
IN
ZASTAVA 1300

PO STARI CENI!

ZAHTEVAJTE INFORMACIJE:

slovenija avto

V VSEH POSLOVALNICAH

Od delegatov bo veliko odvisno

V Kočevju so uveljavili že več stvari, ki jih ustava šele predvideva

Staneta Otoničarja, predsednika krajevne skupnosti Kočevje, smo zaprosili za razgovor na temo „Krajevna skupnost v luči ustavnih sprememb“. Na naša vprašanja je odgovarjal tako:

— V 80 členu osnutka republiške ustave je naštet, katere zadeve naj bi urejala krajevna skupnost oziroma katere zadeve naj bi občini skupno urejali v okviru krajevnih skupnosti. Katere izmed naštetih zadev kočevska krajevna skupnost že urešnjuje in katerih ne?

— Že zdaj urednjujemo malo vsakega, kar je naštet, največ pa s področja komunalnih zadev in upravljanja z objekti posebnega družbenega pomena. Menim, da ne bi bilo treba KS nalagati novih nalog, ampak le tiste, ki so našteje v 80. členu. Za sprejem novih nalog bi morale KS imeti tudi večji upravni aparat. Menim, da bi morala občinska skupščina vse naloge KS še natančneje določati in prenos pristojnosti zakoniti. Mi smo od občinske skupščine na osnovi tihega sporazuma že zdaj prevzeli kup stvari.

— Nova ustava nalaga krajevni skupnosti veliko dela in pristojnosti. Bo krajevna skupnost vse to zmogla?

— Krajevna skupnost Kočevje bo to zmogla, manjše krajevne skupnosti pa ne. Vse to delo bomo opravili in ga že opravljamo preko pomožnih organov, kot so odbori in komisije. Ne bomo smeli zvečati upravnega aparata. Vendar pa menim, da bomo le potrebovali referenta za komunalne zadeve. Poudarim naj še, da že zdaj, s sedanjim kadrom, urejamo celo več zadev, kot jih predvideva osnutek ustave.

— Kako si zamišljaš financiranje dejavnosti KS? Kdo naj da največ? So možni še kakšni drugi viri razen tistih, ki so našteji v 81. členu, na primer posojila občanov?

Stane Otoničar

— Med nalogami dela bodoče krajevne skupnosti so našteje tudi stanovanjske zadeve. So potem še potrebna stanovanjska podjetja ali naj bi se zllila s krajevno skupnostjo, saj tudi ona rešujejo nekatere skupne zadeve občanov?

— Menim, da bi bila združitev preuranjena. Vendar pa sem prepri-

čan, da bi morali postati hišni sveti spet pravne osebe, se pravi, da bi morali imeti več pravic in dolžnosti. Zdaj imajo v glavnem le dolžnosti. Noben stanovalec pa ni zainteresiran za tako samoupravljanje, kjer nima vpliva na gospodarjenje z denarjem, zbranim s stanarino.

— Kakšen naj bo po tvoje bodoči delegat KS ali kakšne druge skupnosti?

— Delegat ne bo smel biti več le govornik, ki bo znal govoriti o vsem, ampak bo moral dobro poznati zadevo in delo na posameznem področju. Takih ljudi-delegatov, ki bodo zadeve poznali in ki bodo zastoj delali, pa bo malo. Delegat bo moral živeti in delati v svoji skupnosti, ne zunaj nje.

— Ustava govori tudi o skupnosti krajevnih skupnosti. Kje so možnosti in potrebe za takšno skupnost?

— Tako skupnost za območje krajevnih skupnosti Dolga vas, Rudnik-Salka vas, Livold, Stara cerkev in Kočevje ustanovljamo že od junija. Le zaradi dopustov taka skupnost krajevnih skupnosti pri nas še ni dokončno ustanovljena. Potrebo po njej smo začutili že pred letom in več, ko smo ugotovili, da je za reševanje nekaterih zadev območje ene KS premajhno.

— Krajevna skupnost Kočevje-mesto je ustanovila več odborov za posamezne dele mesta, ki že leto dni uspešno delajo. Zakaj je bila ta „drobitev“ KS potrebna?

— Z ustanavljanjem odborov KS za posamezna območja mesta smo vključili v delo in s tem v samoupravljanje kar največ občanov. Mislim, da so prav ti odbori za posamezna območja mesta nosilci osnovne samouprave.

kultura in izobraževanje

ZA GODBE IN DOMOVE ZMANJKUJE DENARJA

Krška kulturna skupnost nima denarja, da bi lahko pomagala krški in senovski godbi na pihala. Kulturna skupnost nima tudi za kulturne domove, čeprav so nujno potrebni popravila. Za obnovo tovrstnih prostorov bodo prosili za pomoč republiško kulturno skupnost.

SLIKAR V TRIKONU

6. septembra je podjetje TRIKON povabilo na ogled svojih proizvodnih prostorov Životina Nikolića, naivnega slikarja iz Srbije, ki prav zdaj razstavlja v Kočevju. Pokrovitelj razstave je namreč prav podjetje TRIKON. Slikar se je zanimal predvsem, kako imajo urejeno v TRIKONU kreiranje (oblikovanje) modelov, saj je to oblikovanje neke vrste umetnost.

podčrtano

Na letošnjem sarajevskem posvetovanju komunistov in vodij jugoslovanskih založb so udeleženci ugotovljali, da je položaj našega knjigotržarstva zašel v temne vode. Po eni strani se negativno stanje kaže v težki dostopnosti knjige najširšim družbenim plastem, po drugi pa težnja založb v

Kam greš, knjiga?

približevanju svojih izdaj najnezahtevnejšemu okusu množic. Posledice tega so neangajiranost založniških hiš za izdajanje marksistične literature in vse večji prodor psevdoznanstvenih in literarno nevrtdnih knjig na tržišče. Založbe so postavljene v take finančne odnose, da ostajajo osamljene, brez zadostne družbene in materialne pomoči pri izdajanju marksistične literature, medtem ko jim ravno izdajanje „šunda“ prinaša potrebna sredstva za obstoj. Po končanem učinku takega delovanja je brez smisla vpraševati, ker je že sedaj razviden v splošnem odnosu ljudi do knjig. Ta je postal nezahteven in prost vsake kritične misli.

Knjiga, ki naj bi bila nositeljica omike, je tako padla v mehanski trg, kjer ni prostora za tiste dobrine, ki se ne morejo izmeriti v dinarjih, metrih ali kilogramih.

M. MARKELJ

Skokovit vzpon likovnosti

V dobri tradiciji smo obrnili še en list: v Šmarjeških Toplicah je prejšnji mesec delala 3. Dolenjska slikarska kolonija, v Trebnjem pa 6. Tabor slovenskih likovnih samorastnikov. V likovno zakladnico Dolenjske so prišla nova in „samem kraju“ ustvarjena dela. Izbor najboljšega bodo obiskovalci videli v Trebnjem in Novem mestu. Razstavo del desetih umetnikov, ki so se udeležili letošnje Dolenjske slikarske kolonije, bodo odprli v Dolenjski galeriji.

Medtem so se hrami umetnosti že odprli. V Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici so predstavili retrospektivo odličnega grafika Franceta Miheliča, v Trebnjem je salon likovnih samorastnikov sprejel dela karlovškega naivca Petra Grgeca, v Kočevju so v likovnem salonu odprli razstavo naivca Životina Nikolića iz Vranovca pri Svetozarevu, v Krškem pa so ob koncu minulega tedna predstavili poljsko grafiko (dela osmih ustvarjalcev). Podobne likovne dogodke napovedujejo tudi v drugih krajih na našem območju, kjer premorejo ustrezne prostore.

Ob teh razstavah velja poudariti, da so jih v precejšnji meri denarno omogočile delovne organizacije: trebanjsko - mirnenska Dana, kočevsko - Trikon; podobno čaka razstavo Dolenjske slikarske kolonije, ki jo bodo že po tradiciji odprli

pod Novoteksovim pokroviteljstvom. Očitno je, da pomoč

Prazgodovina Šmarjete

Prispevek k najstarejši zgodovini Dolenjske

Pred kratkim je Narodni muzej v Ljubljani izdal knjigo Vide Starotove PRAZGODOVINA ŠMARJETE. Delo je izšlo kot deseti zvezek v seriji Katalogi in monografije, ki je namenjena objavam najpomembnejših kompleksov arheoloških najdišč iz Slovenije. Pod imenom Šmarjeta razumemo v prazgodovinski arheologiji skupek vseh arheoloških najdb, ki so jih v zadnjih sto letih izkopali na Vinjem vrhu, na njegovih pobočjih in ob njegovem vznožju. Sem sodijo najdbe iz naslednjih vasi in zaselkov: Strelac, Šmarjeta, Družinska vas, Obrh, Vinji vrh, Bela cerkev, Kronovo, Toplice, Gradnje.

V knjigi je objavljenih nad 1.200 kosov gradiva (grobne celote žal niso znane), ki ga hrani Narodni muzej, še večji del najdb, ki se nahaja v muzeju na Dunaju, pa žal še

delovnih organizacij kulturi ni fraza, čeprav nastopajo le-te večine kot mecen.

V tem zapisu nikakor ne smemo obiti ustvarjalcev, ki delajo ob akademskih in naivnih ter jih v likovnem žargonu imenujemo samouke oziroma slikarje amaterje.

ni objavljen. Knjiga velikega formata šteje 86 strani besedila, ki je v celoti prevedeno tudi v nemščino. Sledi še 68 strani risb gradiva in 5 strani s fotografijami najznačilnejših predmetov.

Šmarjeta-Vinji vrh sodi med najvidnejša dolenjska arheološka najdišča, ki so vsa doživela svoj razcvet v halštatski dobi, sredi 1. tisočletja pred našim štetjem. Razsežna in močno utrjena prazgodovinska naselbina, katere obrambni nasipi so na nekaterih mestih še danes dobro vidni, je bila na temenu Vinjega vrha okrog cerkve sv. Jožefa, svoje rajne pa so prazgodovinski prebivalci pokopavali na pobočjih Vinjega vrha, največ na zahodni in jugozahodni strani. Po najdbah sodeč, je bila naselbina na Vinjem vrhu obljudena skozi vse prvo tisočletje pred n.št. in še do 6. stoletja novega štetja.

Vsakošno znanstveno raziskovanje je opravljeno šele tedaj, ko je ustrezno objavljeno v tisku in na ta način dostopno širokemu krogu zainteresiranih bralcev ter kritični strokovni presoji doma in v tujini. Te preproste resnice se v Narodnem muzeju dobro zavedajo in jo v zadnjem času tudi zelo uspešno uresničujejo. Zeleti je, da bi Narodnemu muzeju čimprej uspelo v podobnih katalogskih edicijah objaviti gradivo še iz nekaterih odličnih dolenjskih arheoloških najdišč, kot so: Magdalenska gora pri Šmarju-Sap, Stična, Novo mesto, Mokronog, Drnovo in druga, ki so že dolgo pojem arheološkega bogastva Slovenije.

TONE KNEZ

Ewin svet tišine

»O sebi in svojem delu ne govori,« pravijo kritiki za poljsko slikarko, ki je letos nekaj časa delala na 6. Taboru v Trebnjem

„Joj, jaz vendar nisem amaterka,“ je vzkliknila Ewa Wasikiewicz - Wolnicka, akademska slikarka iz Biele pri Katowicah, ko so ji v avli trebanjske šole pokazali razstavo samorastnikov. To je bilo na prvi dan nedavne šestega taborskega srečanja, ko 39-letna Poljakinja še ni vedela, da je niso prav napotili. Zato se tudi ni prav živela s samorastniki, ki so slikarili in kiparili v prostorih delavske univerze. „Saj bi delala z njimi, ampak kaj, ko potrebujem toliko prostora, in nemara bi se mi tudi smejali!“

Človek, ki hoče kaj zvedeti o njej, se mora pogovoriti z njenimi deli,“ pravijo kritiki.

Njene stvaritve so ena sama ekspresija: ozadje z drzno zeleno barvo prekriva z mozaikom utrinkov, simbolov, v ospredju je zamišljen človek, s hrbtom obrnjen proti gledalcu. To je svet samote, svet Wolnicke, ona sama.

Wolnicka ustvarja zares nenavadno. Risalni list položi na tla, nato pa nanj čepe nanaša barve, bolj s prsti kot s čopičem. S prsti doseže, da je njena slika še bolj ličična. Slika dolgo, ne na dušek, z zamahom. To je njen stil, njen način. Med delom ne pusti nikogar bližje. „Dajte no, saj še ni končano,“ je zakrčila s čopičem v roki, ko sem jo hotel med obiskom fotografirati z nedokončano sliko. To se mi je naposled posrečilo, nič pa nisem spravil iz nje o njej sami, o njenem ustvarjanju, o delu, ki je takrat nastajalo. „Tu je vse o meni,“ mi je potisnila neko revijo v poljskem jeziku.

„O svojem delu ne govori.“

I. ZORAN

Petar Grgec: DEČEK IN KONJ, olje na steklu (40x50 cm), 1973

Poplesujoči konji

V Trebnjem razstavlja Peter Grgec iz Karlovca

„To, kar naj bi slikar delal, se ne da predpisati. Zamisel se rodi sama - v srcu, v glavi ...

Brez barv in čopičev bi bil kakor velja brez listja in plovov,“ mi je dejal karlovski naivec Petar Grgec lani, na 5. taborskem srečanju likovnih samorastnikov v Trebnjem.

Del svojega sveta - 45 olj na steklu in risb s tušem - je ta ustvarjalec z onstran Kolpe, ki si poklicno služi vsakdanji kos kruha kot gradbeni delavec, prikazal na razstavi, odprti pred kratkim v trebanjski Galeriji likovnih samorastnikov.

Grgec zajema snov „za obdelavo“ predvsem iz neposredne okolice. Kritično oko (dr. Mirko Juteršek) je zaznalo, da se v skoraj deset let zajemajočem obdobju zdaj razstavljenih slik očrtuje „še vedno zelo ozka, v sebi zaključena tematika. Kritično opazovani portreti izbranih znancev, v nedogled se razprostira joča ravnina polja, mogočna debla vrb z redkimi vejami, posamični skromni podeželski domovi, v grim zraččen sopek preprostih cvetic ali osamljeni, razigrano poplesujoči konji v ospredju - tvorijo običajno jedro slikarjevega kdaj pa kdaj v fantastičnosti dvignjenega zapisa.“

Razstava, s katero so počastili trebanjski občinski praznik, bo odprta do 16. septembra.

I. ZORAN

Miha Males: ZAMISLJENA

Umetnik, ki ne mara žalosti

Večino razstavljenih olj so takoj po otvoritvi razstave obiskovalci kupili - Pokrovitelj razstave je TRIKON - Odprta bo še do nedelje.

Takega komercialnega uspeha razstave del slikarja-naivca Životina Nikolića se ni nihče nadejal. V dobre pol ure so obiskovalci razstave že na otvoritvi 5. septembra kupili 12 olj, se pravi nad polovico razstavljenih oljnih slik, medtem ko za Nikolićeve perorisbe ni bilo zanimanja. To je doslej tudi največji komercialni uspeh med dosežanimi razstavljalci v Likovnem salonu.

Nikolićeve slike so blizu ljudem, so jim razumljive, bistvo pa je gotovo v tem, da človeka razveseljujejo ali vsaj pomirjajo. Tako zvrst umetnosti imajo ljudje vsekakor raje kot kako težko, utrujajočo, žalostno.

Nikolić je prikazal na eni sliki vse življenje kmetov iz Pomoravja, od rojstva do smrti, ali pa je posamezna obdobja, izseke iz življenja prikazal na posameznih slikah. Niso vse slike vesele, saj je življenje trdo, vendar so barve, liki veseli. Na njih vidis veselje, pa tudi trpljenje teh ljudi, samo če se hočeš v sliko vsaj malo poglobiti.

Prav zaradi preprostosti, umljenosti in posebnega načina slikanja je

SPET BALETNA VZGOJA

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost je začel te dni zbirati prijave za baletno vzgojo, ki jo bo tudi letos vodila koreografinja Milica Buh. K sodelovanju vabijo predšolske otroke in učence osnovnih šol.

UČBENIKOV NI

Šolsko leto se je začelo, vrste v knjigarnah so ostale, učbenikov in drugih pripomočkov za osnovne in srednje šole pa kljub temu ne dobe. V prodajalnah jih tolažijo, da „bodo paketi v nekaj dneh prišli“, vendar tudi po pretoku tega časa kupci odhajajo praznih rok. Knjigarna Mladinske knjige v Novem mestu je poskusila pomanjkanje nekaterih učbenikov omiliti na originalen način: na izloženem oknu je objavila, da odkupuje rabljene knjige. Kajpak to ni rešitev. Ni znano, ali so se založbe zamislile ob tem problemu, zlasti še, ker je pomanjkanje šolskih knjig že dolga leta kronična bolezen seveda najbolj občutljiva ob začetku šolskega leta.

krog kupcev zelo pester in sega od visoko izobraženih (inženirji, doktorji) do bolj preprostih ljudi in celo solarjev, saj je eno izmed slik (za 600 din) kupil s prihranki učencev osnovne šole.

Ljudem se niso prijubile le Nikolićeve slike, ampak tudi on, ki pravi zase, da ni nikoli žalosten. Ta svoj

optimizem prenaša tudi na druge. Naj omenim le, da je svojo rodno vas Vranovac preimenoval (preimenovalje je potrdila tudi občinska skupščina) v Zlatni Djerdan (Zlata ogrlica). To, pravi, da je storil zato ker ime Vranovac diši po vranah, črnini, žalosti, smrti.

J. P.

pedagoški kotiček

ZAKAJ PRI VZGOJI MLADOSTNIKA POGOSTO NIMA MO USPEHA?

Starši in učitelji si pogosto onemogočamo kakšne večje oblikovalne uspehe pri mladostnikih prav zaradi tega, ker se zadovoljujemo z različnimi slikami, opisi mladostnikovega vedenja, malo ali nič pa se ne poglobljamo v razčlenitev skritih vzrokov, ki takšno ali drugačno mladostnikovo obnašanje povzročajo, sproščajo. Prav v poslednjem pa je bistvo naših vzgojiteljskih dolžnosti ...

F. Pediček, Mladostnikovo vedenje

ČE IZGUBI UČITELJ STIK Z UČENCI

Tudi se zgodi, da učitelj sredi šolske ure naenkrat izgubi stik z učenci, začuti, da je postal osamljen, da njegova razlaga ne najde več odziva v učencih in da razlaga sam sebi. V takem dosti mučnem primeru naj učitelj ne zvrta vedno krivde samo na učence, temveč naj pomisli, ali niso mogoče učenci že utrujeni, ali je njegova razlaga še dostopna učencem, ali ni naredil mogoče pretežavnih logičnih skokov v sklepanju, ali ne hiti mogoče preveč, ali ne postaja njegova razlaga dolgočasna itd.

Dr. S. Gogala, Obča metodika

SPOŠTOVANJE NA OBE STRANI

Odnos do mladine se kaže tudi v spoštovanju do mladega človeka. Ne gre namreč samo za zahtevo, da bi učenci spoštovali učitelja, da bi priznavali njegovo avtoriteto in da bi cenili njegovo osebnost. Gre za zahtevo, da tudi učitelj spoštuje svoje mlade učence. Če pa se vprašamo, kaj naj vendar spoštuje učitelj na svojih učencih, je treba reči, naj spoštuje njihovo osebo, njihovo človečnost, to je tisto elementarno človekovo vrednost, ki jo ima vsak človek ...

Dr. S. Gogala, Obča metodika

Mali kulturni barometer

VEC KOT 1.000 GRAFIK - Za tretji grafični biennale jugoslovanskih pionirjev, ki bo oktobra v Kostanjevici, je prislo že več kot 1.000 grafičnih listov iz osnovnih šol iz vse Jugoslavije. Posiljke še vedno prihajajo. Strokovna žirija bo imela težav

no delo, ko bo iz poslanega odbirala najboljše. Jugoslovanski pionirji, ki ustvarjajo pod geslom „Le vkup, le vkup, uboga gmajna“ podobe iz kmečkega življenja, bodo s to manifestacijo počastili 400-letnico hrvaško-slovenskega pulta. Pokrovitelji te grafične prireditve bo hrvaški slikar, akademik Krsto Hegedušić.

ROJSTVO NOVE REVIJE - V nakladi 10.000 izvodov je izšla tedni prva številka nove slovenske revije „Presek“, ki so se jo odločili izdajati navdušenci pri Društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije. Ob izidu so zapisali, da bo publikacija prikazala matematiko, fiziko in astronomijo na zanimiv in prijeten način, zato jo bodo mladi bralci, ki jim je predvsem namenjena, radi jemali v roke.

KAJ ZA ABONMA MGL? - Mestno gledališče ljubljansko je za abonmajska sezono 1973/74 pripravilo po troje del domačih in tujih pisateljev. Med domačimi je na prvem mestu Cankarjev „Za narodov blagor“, zatem pa še Borovi „Raztrganci“ in Torkarjeve „Slovenske zdrabe“. Tuja odrska dela bodo v novi sezoni zastopana s Shawovimi „Posli gospe Warrenove“, von Horvathovimi „Pripovedkami iz Dunajskega gozda“ in Feydeaujevo „Bolho v ušesu“. Pričakujemo, da bomo več teh del videli tudi na dolenjskih, belokranjskih in spodnje-posavskih odrih, kjer Mestno gledališče ljubljansko že po tradiciji dopolnjuje domače sporede.

KRŠKI SLIKAR AMATER V ZAGREBU - Viktor Zemljak, ki se je letos že uspešno predstavil s samostojnima razstavama v Črnomlju in Trbovljah, razstavlja te dni v Zagrebu. V prostorih Slovenskega doma je občinstvu pokazal 32 olj in akvarelov. Letos bo ta slikar razstavljal še v Karlovcu (dom Zore), v Vrginjmu in Ogulinu.

Franc Tavčar: DESETI BRAT, les, 1973 (detajl)

Sevnica in Brežice na dnu

Sevničani in Brežičanke so bili spet poraženi in po dveh kolih v drugi zvezni ligi sta obe ekipi na dnu lestvice. Praznih rok so ostale tudi rokometasice iz Črnomlja, zato pa so si prvo zmago dolenskih predstavnikov sploh priigrali Ribničani v slovenski ligi in zdaj zastajajo za prvimi za dve točki.

INDUSTROMONTAŽA – SEVNICA 16:15

RIBNICA – RADEČE 29:14

Vsekakor je večina sevniških navijačev pričakovala iz prvih dveh tekem z novinci v ligi vsaj 2 točki, vendar so bili Sevničani premagani tudi v Kutni, čeprav le za en gol. V 20. minuti so gostje še vodili 5:3, vendar so do polčasa popustili in domačini so prevzeli vodstvo – 9:7.

Drugo tekmo na domačem igrišču so Ribničani zaigrali precej boljše kot proti Rudarju. Radečani so doživeli pravo katastrofo, saj so domači zlahka polnili njihovo mrežo. Tekma se je zaradi izpada električne energije začela z veliko zamudo.

Ribnica: Lovšin, Abram, Žuk, S. Kersnič 2, Nosan, Matelič 2, Mikulin 4, Andoljšek 2, Ambrožič, Ponikvar 6, J. Kersnič 13, I. Kersnič.

F. L.

Začeli s porazi – Koprivnik iz Sevnice

Domači so nato povečali prednost na 16:11, potem pa so se Sevničani zbudili, vendar več kot izgubiti, čeprav le 15:16, vseeno niso mogli. Sevnica: Možič, Radič 3, Šimincič, Doblekar 1, Bizjak, Koprivnik 1, Srojs 2, Šilc 5, Trbovc 3, Šimelj, Šilk.

E. R.

KOKA – BREŽICE 14:8

Domačinke so igrale grobo, tako da so Brežičanke na koncu igrale le s petimi igralkami. Tekma je bila izgubljena v prvem polčasu, saj so bile v nadaljevanju gostje enakovredne nasprotnice. Kljub vsemu je zmaga Varaždink zaslužena.

Sama več kot pol golov – Toplakova

Brežice: Zorko, Molan, Stauber 2, A. Mišič, Smerkolj 1, V. Mišič, Engel, Toplak 5, Hribernik.

ETA – ČRNOMELJ 12:9

V hudi pripeki so se Črnomeljke v drugem polčasu enakovredno borile z domačinkami, vendar so si igralke iz Idrije v prvem polčasu priborile tri gole prednosti, kar je zadoščalo za zmago.

Črnomelj: Starešinič, Spec 3, J. Geitar, Grgič 4, Svetič 1, Zeljko 1, Gizdavec, Švajger Rajgelj.

I. Štrasner prvi na aerorallyju

V soboto in nedeljo so motorni piloti novomeškega aerokluba startali na dolenskem kvalifikacijskem letalskem rallyju za nastop na republiškem prvenstvu, ki bo letos 7. oktobra teklen po Sloveniji. Dolenska maršruta je vodila od letališča v Prečni na izvir Krke, potem do Šentjerneja in od Bučke spet nazaj na letališče. Na 105 kilometrov dolgi poti so imeli piloti 10 nalog: ugotoviti, kateri objekti so na fotograf-skih posnetkih, ki so jih dobili v zapечатih ovojnica, izmeriti so morali velikosti drugih objektov ali narisati med poletom njihove tlorise, mimo tega pa do sekunde natančno preleteti kontrolne linije in pristati v 20-metrski pas na letališču. Tekmovalci so morali vse te naloge opraviti sami, saj niso smeli imeti sovoznika.

Uvrstitev: 1. Ivan Štrasner 220 točk, 2. Franc Klemenčič 212 točk, 3. Adolf Suštar 190, 4. Anton Gorenc 177, 5. Marko Zavrl 136, 6. Jože Uhan 81.

m.

DA ALI NE ZA GORJANCE? Mednarodna gorska dirka „Nagrada Slovenije“ je še vedno pod vprašajem. Bodo 23. septembra zahrneli turistični avtomobili prvega in drugega razreda na Gorjance? Odgovorni športni funkcionarji pravijo, da bi bila velika neumnost, če dirke ne bi bilo. Tisti, ki odločajo, se najbrž ne zavedajo, koliko turističnega in propagandnega učinka lahko ima taka dirka. V Zeltwegu znajo to dobro izkoristiti: na fotografije Boscheov ovinek, številne reklame in fotoreporterji. Se bomo na Gorjancih vsemu temu brez borbe odrekli? (Foto: Splichal)

košarka

»Betik« v polfinalu pokala

Košarkarji metliške Beti so se po izdatni zmagi v Postojni uvrstili v polfinale košarkarskega pokala za območje Slovenije. Zdej bodo doma igrali z Mariborom, drugi polfinalni par pa je Domžale: Olimpija. Sicer pa je Novoteks z dvema zmagama in skupno razliko 100 košev v tekmah z Branikom in Litijo ponovno dokazal svojo moč na domačem igrišču, prav tako pa je zanesljivo zmagala tudi Beti s sezanskim Krasom.

koš gostov iz Sežane. Že do polčasa so si priigrali 25 košev prednosti, v nadaljevanju pa so razliko še povečali, potem ko so s hitro igro spravili goste ob sapo.

Beti: Gršič 2, Kosovac 3, Dautovič 36, Z. Vergot 13, Lalič 13, Rožič 8, Arbutina 18, Popović 8.

M. P.

POSTOJNA – BETI 71:98

Domačini so pred rekordnim številom gledalcev računali na zmago in uvrstitev v polfinale, vendar so se grdo ušteli: Beti je krepko držala vse niti v svojih rokah. Medtem ko so se prvi polčas domači še nekako upirali Metličanom, so jih ti v nadaljevanju popolnoma pritisnili ob zid. Beti: Kosovac 12, Dautovič 16, Vergot 8, Lalič 8, Milek 4, Rožič 6, Medek 26, Arbutina 10, Popović 8.

gledalci zadovoljni, ker so videli toliko košev. Najhuje je Litijo zdelalo, ko je Novoteks sredi prvega polčasa zaigral presing po vsem igrišču: gostje si potem niso opomogli do konca tekme, tako da so se domačini enostavno sprehajali skozi njihovo obrambo.

NOVOTEKS – BRANIK 99:60

Novomeški košarkarji so brez težav premagali Mariborčane, ki jim tokrat nista pomagala sodnika kot spomladi v Mariboru. Novoteks je prepričljivo vodil od začetka do konca in neprestano povečeval vodstvo. Ob koncu so Mariborčani zadrževali žogo, da bi ne dobili stotice, in so se celo odpovedali metanju prostih metov. Kljub temu pa so izgubili z katastrofalno razliko. Še zanimivost: trojica mariborskih igralcev je na Loki izgubila vse tri tekme s skupaj 98 koši minusa!

Novoteks: Splichal 14, Papič 4, Z. Kovačević 22, Kopač 2, S. Kovačević 24, Ivančič 23, Piletič 4, Počrvina 4, Pirč 2.

NOVOTEKS – LITIJA 114:53

Razlika v kakovosti je bila več kot očitna, kljub temu pa so bili

Izkazal se je z Litijo – Blažič

Novoteks: Splichal 18, Z. Kovačević 15, Kopač 12, S. Kovačević 24, Ivančič 11, Šepetavc 4, Blažič 14, Počrvina 12, Pirč 4.

BETI – KRAS 111:76

Po začetnih netočnostih so se Metličani razigrali in začeli polniti

BO „ISKRA“ PREVZELA PATRONAT?

Na občnem zboru šentjernejskega športnega društva so ugotovili, da je bil najbolj delaven smučarski klub, velik uspeh pa je dosegel tudi namiznoteniški klub, saj so dekleta v prvi slovenski ligi osvojila šesto mesto. Prav tako so začeli v zasavski ligi nastopati rokometasice: dekleta so bila v prvem delu celo prva. Slabše je delal atletski klub, predvsem zaradi slabih pogojev, aktivni pa so bili nogometaši.

Denar za tekmovanja je dala občinska zveza, nekaj pa še krajevna skupnost in Iskra. Na občnem zboru so ugotovili, da je bila športna dejavnost pre malo podprta. Mnogi menijo, naj bi patronat nad društvom prevzela domača Iskra. Na občnem zboru so za novega predsednika izvolili Franca Kostreva, podpredsednik pa bo Peter Mavrin.

speedway

Bo Krčan Vene drugi?

V peti dirki državnega prvenstva v speedwayu, ki je bila v nedeljo v Mariboru, se je Krčan Vene odlično držal in zasedel tretje mesto za domačinom Kekcem in prekaljenim Zagrebčanom Oršičem.

Vene je po mlajšem Babiču in Nunčiču še tretji odlični tekmovallec iz Krškega, ki se mu že letos obeta izvrstna uvrstitev. Pred zadnjo dirko, ki bo 30. septembra v Crikvenici, ima namreč Krčan 55 točk in je na drugem mestu, 11 točk za Kekcem in 6 pred Oršičem. Bržkone

KOČEVJE – V prvenstveni nogometni tekmi 1. razreda ljubljanske podzveze je Kočevje igralo s Hrastnikom 1:1. Gol za domače je dal Kopač. (Z. F.)

ČRNOMELJ – Nogometaši Bele krajine so premagali goste iz Rakeka 8:2. Kramarič in K. Weiss sta dala po tri gole, Ferfolja in Švajger pa po enega. Mladinci so zmagali 6:0 (T. L.)

ČRNOMELJ – Rokometasice Črnomlja so premagali Šentjernej 20:7. Oblikoval se je mladi Adlešič, ki je dal 5 golov, medtem ko jih je dal Svetič 8. (T. L.)

bo tudi ob koncu vrstni red najboljših treh enak, kar bi bil za Veneta kajpak lep uspeh, za Krčane pa tolažba po hudih poškodbah Babiča in Nunčiča.

V Mariboru sta vozila tudi Nunčič in Drobež iz Krškega, vendar sta se uvrstila precej nizko: – Nunčič je bil 12. – 13., Drobež pa 15.

Po poškodbah na progi – Nunčič

Po poškodbah na progi – Nunčič

šport

KRŠKO – Na slovenskem prvenstvu za mlajše pionirje in pionirke in za moštveno nagrado Plavalne zveze Slovenije sta plavalni tekmovalki 9 slovenskih klubov, Domači Celovzar je s Celjani delil četrto mesto. Nikolič je bil tretji na 100 m prsno, kar je bil najboljši rezultat domačih plavalcev. (B. Z.)

LJUBLJANA – Na medklubskem atletskem mitingu so nastopili tudi Novomeščani: Dragač je zmagal v daljavo s 637 cm, Penko je bil z 39,30 m tretji v metu diska, Novomeščan Penca, ki zdaj tekmuje za Olimpijo, pa je dosegel najboljši rezultat tekmovalca, saj je 800 m pretekel v času 1:54,7. (I. J.)

NOVO MESTO – Na hitropoteznem šahovskem turnirju za avgust je bil med 12 igralci najboljši Stokanovič z 8,5 točke. Slede: Avsec 8, Istenič 7,5, Petkovič 7, Penko 6,5 itd. (J. U.)

RIBNICA – V dolenski rokometni ligi so bili v drugem kolu doseženi naslednji rezultati: Ribnica – Grosuplje 16:19, Sodražica – Semič 20:21, Šmarje – Itas 18:19, Gradisce – Višnja gora 33:17, Črnomelj – Šentjernej (ni zapisnika). (F. L.)

ZUZEMBERK – V prvenstveni odbojarski tekmi druge slovenske lige je Zužemberk izgubil v Bohinju 3:0, vendar se je nepopolna ekipa vse tri sete močno upirala domačim odbojkarjem. (R. P.)

NOVO MESTO – Novomeški odbojkarji, ki so lani izpadli iz slovenske lige, so v prvem kolu v drugi slovenski ligi zmagali v Kropi s tamkajšnjim Plamenom 3:1 (J. K.)

NOVO MESTO – V prvenstveni rokometni tekmi conske lige je Labod izgubil v Ljubljani s Slovonom 20:23. (J. S.)

LESKOVEC – V prvem kolu zaslavske rokometne lige so bili doseženi naslednji rezultati: Usnjari – Krmelj 30:19, Artiče – Hrastnik 20:16, Leskovec – Dobova 19:19, Zagorje Brestanica 23:16. Preseneča zmaga Artiče, pa tudi neodločen rezultat Leskovca. Krmelj in Brestanica sta se v gosteh še upirala, v nadaljevanju pa sta Usnjari in Zagorje gospodarila na igrišču (L. S.)

BREŽICE – Brežiški rokometasice so v Škofji Loki doživeli pravo katastrofo, saj so v tekmi conske lige izgubili s Šeširjem 19:32. Bili so neiznajdljivi v napadu in premalo odločni v obrambi. (V. P.)

NOVO MESTO – Elanovi nogometaši so v nedeljo doživeli kar tri poraze: mladinci so v gosteh izgubili z Dobom 3:4, člani pa prav tako z Dobom 1:2, medtem ko so pionirji doma izgubili z Olimpijo 2:6 (J. I.)

BREŽICE – V tekmi II. slovenske lige-vzhod so Brežičani v Velenju igrali neodločeno z Rudarjem 2:2, čeprav so igrali brez dveh standardnih igralcev. Gola za Brežičane sta dala Stanojevič in Lapuh. V predtekmi so mladinci izgubili z istim nasprotnikom 3:0 (V. P.)

LESKOVEC – V prijateljski nogometni tekmi je Kovinarska premagala Grad 4:2. Gole za Kovinarsko so dali Šibila, Košale, Colarič in Strle, za Grad pa je dal oba gola Zorko. (L. S.)

BREŽICE – Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu je razpisala letošnje delavske športne igre, ki bodo posvečene občinskemu prazniku. V letošnjem jubilejnim, 10. tekmovanju pričakujejo v 13 športnih panogah veliko število nastopajočih. (V. P.)

KOČEVJE – Kočevski košarkarji so izgubili tekmo v Kamniku 58:97, mladinci so izgubili doma z Olimpijo 59:85, pionirji pa prav tako doma s Triglavom 37:51. (Z. F.)

KOČEVJE – V prvenstveni rokometni tekmi je Kočevje v Šmarju premagalo domačine 18:17. Itas je že ob polčasu vodil z golom razlike. (Z. F.)

LESKOVEC – Nogometaši Kovinarske so v prijateljski nogometni tekmi premagali Leskovec 9:6. Najboljši strellec je bil Šibila, ki je dal štiri gole. (L. S.)

atletika

Trije naslovi Novomeščanom

Na slovenskem prvenstvu za mlajše mladince in mladinke v atletiki, ki je bilo v soboto in nedeljo v Velenju, so Novomeščani pobrali tri prva mesta, eno drugo in eno tretje. Najuspešnejši je bil Keržan s tremi prvimi mesti!

Rezultati – 100 m: 2. Keržan 11,5; 200 m: 1. Keržan 23,5; 4 x 100 m: 1. Novo mesto 46,2; 4 x 100 m: 1. Novo mesto 3:39,9 (obkrag so tekli: Križman, Brajer, Nagode in Keržan); troskok: 3. Križman 12,65 m; 300 m ovire: 4. Nagode 44,0; kopje: 7. Bukvič 40,12; višina: Suštar 165 cm, Rangus 160 cm. – Ml. mladinci – daljava: 9. Smid 435 cm; kopje: 6. Valentič 25,05 m; disk: 7. Valentič 21,98 m.

Z. SLAK

Dežurni poročajo

OPIT OVIRAL PROMET – 5. septembra so miličniki v Dol. Toplicah pridržali do iztreznitve Franca Novaka iz Hinj, ker se je opil in oviral cestni promet.

SPET VLOM NA OTOČCU – V prvih dneh preteklega tedna je bilo na Otočcu spet vlomljeno v osebni avtomobil. Tokrat je bil avto parkiran pri hotelu, tat pa iz avtomobila Blaženke Kaučič iz Velike Gorice ni nič odnesel.

NEKDO BO BRUSIL – V noči na 8. september je bilo vlomljeno v priložni skladišče SGP PIONIR v bližini tovarne KRKE v Ločni. Neznani vlomilec je vdrl skozi vrata, odnesel pa je električni varilni aparat in 2 brusilna stroja v skupni vrednosti 4.000 din.

V TUJ AVTO – V noči na 9. september je bilo vlomljeno tudi v osebni avto Martina Pungercarja v Ulici Majde Šilc. Neznanec je odnesel vetrobransko steklo z avtomobila Zastava 101.

RAZGRAJAL V „BELI KRAJINI“ – Metliški miličniki so morali 9. septembra pridržati Ivana Guština iz Drašič, ker je v hotelu Bela krajina opit razgrajal in delal nered.

VINJEN NA KOLESU – Novomeški miličniki so 9. septembra pridržali Petra Suštaršiča iz Dol. Mrašvega; vinjen se je vozil s kolesom in oviral cestni promet. Prijavljen je tudi sodniku za prekrške.

Sole so odprle vrata in otroci so spet izpostavljeni novim nevarnostim. Ni odveč, če jim v šoli in doma vsak dan ponavljamo, kako morajo čez cesto in kako naj se vedejo na poti domov. Ne pozabimo, da je običajno september mesec „črnih rekordov“, v katerem na cesti tonejo otroška življenja. (Foto: Sandi Mikulan)

Spet šolska tekmovanja

Prometna tekmovanja za šolarje so iz leta v leto bolj zanimiva, zato beležimo tudi več aktivnosti šol, mladine in zainteresiranih družbenih organizacij. Tudi v letu 1974 bo pri nas in v tujini vrsta različnih šolskih prometnih tekmovanj in drugih prireditev, ki imajo namen prispevati k večji varnosti otrok in mladine v prometu. Četudi niso še dokončno določeni datumi prireditev, že vemo naslednje:

Šesto zaključno republiško šolsko prometno tekmovanje bo v organizaciji občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Krškem, predvidoma v drugi polovici

aprila. Pred tem pa bodo šolska občinska in medobčinska tekmovanja.

Šesto republiško srečanje pionirjev prometnikov bo v Ajdovščini, organizatorja: občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter občinska Zveza prijateljev mladine. To srečanje bo v prvi polovici maja. Kot običajno se bodo predtem pionirji prometniki na občinskih srečanjih pomerili v orientacijskem pohodu. Tu bodo izbrali tudi občinske ekipe za udeležbo na republiškem tekmovanju.

Peti jugoslovanski prometni pokal šolske mladine bo leta 1974 v Sarajevu, predvidoma konec prve polovice maja. V vseh republikah in pokrajinah pa bodo pred tem tekmovanja v spretnosti in ocenjevalni vožnji s kolesom.

Dvanajsti mednarodni šolski prometni pokal bo podeljevala Francija v Parizu, predvidoma v drugi polovici maja. Na tem tekmovanju bodo sodelovale šolske mladinske ekipe držav,

članice mednarodne organizacije za preventivo na cestah.

Drugo republiško prometno tekmovanje za mladino srednjih in strokovnih šol bo poverjeno organizaciji ljubljanskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter mladinski organizaciji in Ljubljani. Računamo, da bo to tekmovanje v prvi polovici oktobra, maja pa bodo izbirna medobčinska tekmovanja.

Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pripravila posebno knjižico pod naslovom „Kaj veš o prometu“, v kateri bo natisnjeno celotno gradivo za organizacijo in izvedbo navedenih republiških šolskih prometnih tekmovanj.

DRAGO SUHI

Tatova zbežala

Znani ribniški tat avtomobilov in drugega, 22-letni Ludvik Lesar, je pred kratkim pobegnil iz celjskih zaporov v družbi z 19-letnim „kameradom“ Nesirjem Dokazom, ki je sedel zaradi sličnih podvigov. Oba sta se 2. septembra peljala skozi Ribnico z avtom celjske registracije. Krenila sta v Loško dolino in Cerknico, tam opravila več vlomov, končno pa ukradla še moped in pony ekspres in se 4. septembra pripeljala spet na obisk v domačo Ribnico.

Tu sta vlomila v avto Franca Zobca, a ga nista mogla spraviti v pogon. Nato sta vlomila v avto Toma Vučemiloviča in pokvarila ključavnico za zaklepanje volana, vendar tudi tega nista mogla spraviti v pogon. Sreča se jima je nasmehnila šele pri fički Jožeta Andoljška, s katerim sta se odpeljala neznan kam.

Zanimivo je, da oba nepridiprava puščata za seboj veliko sledi, vendar ju miličniki kljub temu ne morejo prijeti. Vendar je vsakega veselja enkrat konec, pa bo tudi njunega.

»Dolenjski list« v vsako družino

»Sem z denarjem...«

Nemalo strahu, pa tudi jeze je 4. septembra užil 37-letni Hamet Bečič s Sevnega pod Trško goro. Vračal se je iz Mačkova proti domu, ko sta v križišču predenj stopila dva moška in grobo zahtevala denar. Bečič se je izgovarjal, da denarja nima, in upal, da bo roparja odgnal, toda se nista dala. Bečiču sta iz hlačnega žepa nasilno vzela 350 din, potem pa jo jadrno odkurila. Napadeni je invalid, nesposoben

za delo in živi samo od 650 din mesečne invalidnine. Ko je rop prijavil miličnikom, so takoj s kriminalisti stopili v akcijo in nepridiprava sta že za zapahi.

Osumljenca Huseina in Mehmeda Mušinovića, ki sta medtem že odšla v Bosno, so 8. septembra priprli, zaradi rop pa je bila podana ovadba javnemu tožilstvu.

R.

Trezen tega ne bi naredil...

Podatki kažejo, da v štirih dolenjskih občinah predrzno vedenje in pretepe največkrat povzročajo prevelik pogum, posledica pijače

Ko se razgrajaču, ki ga morajo miličniki čez noč spraviti v pripor, povrne treznost, se opravičuje: „Da sem razgrajal in razbijal, se ne zavedam. Oprostite... Bil sem pijan.“ Toda po toči zvoniti je pozno.

Število prekrškov zoper javni red in mir se v dolenjskih občinah Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj zadnja leta bistveno ne spreminja. Že nekaj let imajo miličniki opravka s 1200 do 1300 kršitelji. Tudi v prvem polletju letošnjega leta kaže, da bomo glede tega ostali v dosedanjih okvirih. Pet primerov je bilo celo manj kot v lanskih prvih šestih mesecih.

Na področju uprave javne varnosti Novo mesto so doslej obravnavali 445 kršitev javnega reda in miru, ugotavljajo pa, da sta v primerjavi z lani dva primera več hujših oblik prekrškov, kamor sodijo drzno vedenje, pretepi in prepri.

Iz podatka, da je bilo 63 odst. prekrškov zoper javni red in mir storjenih pod vplivom alkohola, je mogoče zanesljivo sklepati, da zaradi pijače marsikdo pobesni. Zaradi hujših kršitev v vinjenem stanju je bilo letos pridržanih že 62 ljudi.

Zaskrbnjujejo so letos tovrstni prekrški narasli v metliški občini, kjer so imeli lani v pol leta 85 primerov, letos pa kar 151. V črnomeljski občini je drugače; tu so zabeležili 14 kršitev javnega reda in miru manj kot v tem času lani, vsega skupaj pa so doslej obravnavali 56

kršiteljev. Tudi v občini Novo mesto gre za padeč takih primerov, saj so letos dosegli številni 205, lani pa so imeli opravka z 260 primeri. V občini Trebnje pa so v prvem polletju 1972 obravnavali 25 kršiteljev, v

istem obdobju letos pa 8 primerov več.

Velika večina občanov, ki s trdim delom služijo vsakdanji kruh, s simpatijo spremlja nastop miličnika, kadar pijanega razgrajača žene v pripor. In marsikateri očividec takega dogodka pripomni: „Do pijancev je bila naša družba doslej vse preveč popustljiva.“

R.

Za rešetkami nov zmenek

Vlomilca v fička so v Novem mestu odkrili, ko sta prosila za vžigalice, sledila pa je kazen

Niso redki primeri, da se med prestajanjem zaporne kazni tiči istega kova spoznajo, sklepajo prijateljsko in kujejo načrte za nova stranpota. To se je pokazalo tudi v primeru 23-letnega Steva Markovića iz okolice Tuzle, ki mu je konec avgusta sodilo okrožno sodišče v Novem mestu. Zaradi klateštva sta se maja in junija letos znašla v zaporu obtoženec in Hasan Štulanovića, prav tako iz Bosne, in tu se je skoval njuno nadaljnje skupno „delovanje“. Ko sta prišla na svobodo, je Štulanovića vzel Markovića s seboj na Otočec, kjer sta delala pri nekem zasebniku. Po nekaj dneh je dobil Štulanovića predjem 500 din in 300 din za hrano, z denarjem pa je odšel v Novo mesto. Markovića je šel za njim. Popivanje se je začelo v bifeju Anton Kavran, 47 let, iz lovske koče Rimsko pri Kočevju.

Kavran je 5. septembra ob 17.50 vozil iz Kočevja proti Dolgi vasi po skrajni levi strani ceste. Tik pred nesrečo mu je s ceste pobegnil z avtom inž. Anton Prelesnik, ker bi sicer trčil že vanj. Nato pa se je Kavran zaletel v 12-letnega kolešarja Milorada Dragarića iz Ulice Veronike Deseniške v Kočevju, ki je vozil povsem pravilno po svoji desni strani ceste. Mladi solar je bil hudo poškodovan. Nezavestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Alkotest je pokazal, da je vozil Kavran zelo pijan. Kavrana so zato odpeljali še na odvzem krvi. Na avto je škoda za okoli 3.000 din.

Na postaji milice smo se pozanimali, če je res, kar govorijo ljudje, in sicer, da je bil Anton Kavran zaradi vožnje v pijanosti že večkrat predlagan v kaznovanje, vendar nikoli ni bil učinkovito kaznovan. Povedali so nam, da je postaja milice Kočevje Kavrana predlagala v kaznovanje zaradi vožnje v vinjenem stanju že petkrat. Pri sodniku za prekrške je bil 3-krat kaznovan. Zoper kazni se je pritožil, njegovo pritožbo pa so dvakrat v Ljubljani tako dolgo reševali, da je zastarela in je bila Kavranu kazen brisana.

Morda je bilo to zaradi preobličice dela, vendar to hkrati pomeni, da je krivec za ogrožanje življenj ne le

v bližini stanujoči Jože Matekovića, delavec UJV, je med spajanjem zasiljal, da nekaj skripa. Pogledal je skozi okno in opazil neznanca. Takoj je šel na dvorišče, a že ni bilo nikogar, zasiljal pa je glasove iz garaže. Začel se je z neznančema pogovarjati, in ko sta ga prosila za vžigalice, je rekel, da gre ponje. Medtem je polkralji miličnik. Tako sta bila vlomilca prijeta. Med preiskavo pa je Markovića ves „greh“ prevzel nase,

Zakaj mu nič ne morejo?

Veliko razburjenje in zgražanje je v Kočevju povzročila huda prometna nesreča, ki jo je povzročil pijani Anton Kavran, 47 let, iz lovske koče Rimsko pri Kočevju.

Kavran je 5. septembra ob 17.50 vozil iz Kočevja proti Dolgi vasi po skrajni levi strani ceste. Tik pred nesrečo mu je s ceste pobegnil z avtom inž. Anton Prelesnik, ker bi sicer trčil že vanj. Nato pa se je Kavran zaletel v 12-letnega kolešarja Milorada Dragarića iz Ulice Veronike Deseniške v Kočevju, ki je vozil povsem pravilno po svoji desni strani ceste. Mladi solar je bil hudo poškodovan. Nezavestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Alkotest je pokazal, da je vozil Kavran zelo pijan. Kavrana so zato odpeljali še na odvzem krvi. Na avto je škoda za okoli 3.000 din.

Na postaji milice smo se pozanimali, če je res, kar govorijo ljudje, in sicer, da je bil Anton Kavran zaradi vožnje v pijanosti že večkrat predlagan v kaznovanje, vendar nikoli ni bil učinkovito kaznovan. Povedali so nam, da je postaja milice Kočevje Kavrana predlagala v kaznovanje zaradi vožnje v vinjenem stanju že petkrat. Pri sodniku za prekrške je bil 3-krat kaznovan. Zoper kazni se je pritožil, njegovo pritožbo pa so dvakrat v Ljubljani tako dolgo reševali, da je zastarela in je bila Kavranu kazen brisana.

Morda je bilo to zaradi preobličice dela, vendar to hkrati pomeni, da je krivec za ogrožanje življenj ne le

Kavran, ampak še nekdo drug, ki ima za to morda opravičljive vzroke (preobličje dela) ali pa tudi ne.

Zvedeli smo tudi, da je nekdo Kavran že grozil miličniku, ko zaradi odvzema dovoljenja ne bi smel voziti: „Kavran bo vozil. Puška pa je tam zadaj v avtu.“

Ce organi varnosti in pravosodni organi ne morejo ukrotiti ogroževalca življenj, kdo bo potem zameril nesrečnim staršem, ki po izjavi občanov pravijo, da če bo prišlo do najhujšega (če bi jim sin zaradi nesreče umrl), bodo morali pač sami kaznovati krivca.

J. PRIMC

NESREČEN PADEC

3. septembra zvečer se je 10-letni Roman Lešnik iz Smarja peljal s kolesom v Sentejnerje, tu pa se mu je na trgu dinamo zapletel v kolo. Deček je izgubil ravnotežje in padel na tla tako nesrečno, da je obležal nezavesten in s hudimi poškodbami. Očepeljati so ga morali v bolnišnico.

VLOM NA POSTAJI

V noči na 3. september je bilo vlomljeno v železniško postajališče Gomila pri Trebnjem. Vlomilec je prišel v stavbo skozi skladiščno okno, razbil steklo na vratih pisarne ter s pločevinaste omarice za vozovnice odnesel 55 din. Za storilcem poizvedujejo.

gerjeve in avto zrinil s ceste na travnik. Neznanec je po nesreči naglo odšel, za njim pa je ostalo za 2.000 din škode.

OTOVEC: KOLEŠARJA STA RANJENA – Jože Cermerman iz Otovca se je 5. septembra peljal s kolesom iz Črnomlja proti domu, peljal pa je še sopotnika Jožeta Groblerja iz Gor. Pake. V Lovkah je kolešar zapeljal na bankino, izgubil ravnotežje, nakar sta oba z Groblerjem padla. Obležala sta s hujšimi poškodbami, medtem ko na kolesu ni velike škode.

METLIKA: V OVINKU GA JE ZANESLO – Ko je Anton Gršič iz Bojanje vasi 5. septembra zvečer z avtom pripeljal po Cankarjevi ulici po klancu navzgor, ga je v ovinku zaneslo na parkirni prostor pred mehanično delavnico Janeza Pečarića. Tam je trčil v osebni avto Jožeta Klobočarja iz Novega mesta in povzročil za 2.000 din škode.

NOVO MESTO: SPREGLEDAL SMERNI KAZALEC – Novomeščan Rašo Rifelj se je 6. septembra popoldne peljal z avtom čez Glavni trg, in ko je hotel zaviti na parkirni prostor pred Novotehno, je nakazal smer. Za njim vozeči kolešar Anton Ban iz Vel. Brusnic je spregledal smerni kazalec in je trčil v avtomobil. Telesnih poškodb ni bilo, pa tudi gmotna škoda ni velika.

NOVO MESTO: POT NI BILA PROSTA – 8. septembra dopoldne se je Franc Gregorčič z Vrha pri Ljubnu peljal na kolesu s pomožnim motorjem po Volčičevi ulici. Ko je zapeljal na cesto proti Dol. Toplicam, se ni prepračil, če je pot prosta, zato je prišlo do nesreče: v smeri iz Dol. Toplic je z avtom prav tedaj pripeljal Alojz Klobočar, trčil v kolešarja in ga zbil na tla. Pri padcu se je kolešar poškodoval, gmotna škoda pa znaša 2.000 din.

SENTEJNERJE: TRCENJE V KRIZIŠČU – Ljubljčan Franc Pičnik se je 8. septembra zvečer z avtom pripeljal v Sentejnerje. V križišču je s stranske ceste zapeljal na prednostno osebni avto nemške registracije, ki ga je vozil Ilija Popovič iz Sopot. Vozili sta trčili; gmotne škode je za 6.000 din.

BISTRICA: ZAVORE SO ODPOVEDALE – Stefan Škulj iz Kočevja je 8. septembra dopoldne vozil tovornjak iz Kočevja proti Črnomlju, pri Bistrici pa mu je pri vožnji po klancu navzdol pripeljal naproti drug tovornjak. Ko je Škulj pritisnil na zavore, je opazil, da so odpovedale. Hitro je zavil v levo, ker se vozili na ozki cesti ne bi mogli srečati, in tovornjak je zapeljal s ceste ter se prekučnil na bok. Pri tem je nastalo za 9.000 din škode.

PRIMOSTEK: AVTO NA STREHI – Ljubljčan Stanislav Veršič je 8. septembra zvečer vozil avto iz Črnomlja proti Metliki, pri Primoški pa je vozilo začelo zanašati: avto se je prekučnil čez streho in obstal na kolesih. Škoda znaša 3500 din.

V NESREČO BREZ IZPITA

17-letna Marija Rajer s Senovega, ki se nima vozniškega dovoljenja, si je 5. septembra zvečer izposodila prijateljev avtomobil nemške registracije. Lastnik avta Franc Klobasa iz Dovškega je bil zraven, ko je dekle zapeljalo na avtocesto pri Drnovem in zavilo proti Novemu mestu. Pri odcepu na Gmajni je Rajerjeva zavila na priključek, pri tem pa zaradi pomanjkanja vozniške spretnosti in prevelike hitrosti trčila v osvetljen tovornjak s prikolico, ki je parkiral ob cesti. Pri trčenju sta se Rajerjeva in lastnik avta poškodovala in so ju morali odpeljati v bolnišnico, na vozilih pa je za 7.500 din škode. Drag izlet!

»Zet nas bo ubil...«

Kdove kolikokrat so se Tomčevi z Grna že zatekli na milico po pomoč. Prejšnji teden je morala 71-letna Teresija Tomc celo k zdravniku. Zet Peter Čavič, 36-letni delavec v obratu IMV Črnomelj, jo je pretepel, da je imela vse modro okrog očesa. Spravil pa se je tudi na 73-letnega tasta in ga davil.

Vsa družina s Čavičevom ženo in štiri letnimi otroci je živčna. Dostikrat morajo spat pri sosedih, doma pa je prazna hiša in v njej razgraja pijani zet. Če se mu kdo od domačih približa, kadar je vinen, pobesni. Grozi, da bo vse pobil, domačijo pa zažgal.

Že tri tedne skupaj traja pri Tomčevih pekel, kajti odkar je Čavič dobil avgu-

stovsko plačo, še ni bil trezen. Tako neurejeno življenje imajo pri hiši že pet let. Okrog Tomčeve hiše prej nikdar niso hodili miličniki, nikdar se niso tožarili, zdaj pa imajo kar naprej opravka z milico. Zalostno, domačim pa se zdi tudi sramotno.

Kdaj bo trpljenja na Tomčevi domačiji konec? Bo kdo pomagal živčno razvrani in preplašeni Čavičevi ženi izpeljati ločitev, ki jo vsi nasvetujejo? Ženska se boji, da bi to sprožilo še hujšo nesrečo.

In najbolj žalostno je, da je podobnih primerov še več, družine pijancev pa si ne vedo pomagati. Le kaj bo iz otrok, ki se jim drobne ročice že zdaj tresejo...

B.

ZLOMLJENA NOGA

7. septembra ob 14.10 se je v križišču Ljubljanske in Kolodvorske ceste v Kočevju zgodila nesreča, v kateri si je zlomil nogo mopedist Milan Mihelič, 38 let, iz Mrtvic 3. Škode pa je za okoli 500 din. Do nesreče je prišlo, ko je voznik osebne avta Milan Tanko, 36 let, iz Male Hrovače naglo zavrl, ker je predenj zapeljal, ne da bi nakazal spremembo smeri, kolešar Alojz Rupnik iz Kočevja. V tem se je zaletel zadaj v avto zaradi prekratke varnostne razdalje mopedist Mihelič. Vinjen ni bil nihče.

Turisti in mi

Turistična sezona se je v glavni iztekla in turistični delavci z več ali manj zadovoljstva pregledujejo dosežene uspehe in neuspehe. Turizem v novomeški občini ni bil nikoli med zelo razvitimi dejavnostmi, vendar je kljub temu letos dosegel uspeh.

Niko Paulič, tajnik Dolenjske turistične zveze, nam je v intervjuju spregovoril o minulim in bodočem delu in izgledih dolenjskega turizma.

„V letošnji sezoni je turistični promet v naši občini narasel za 18 %, gostinski pa za 36 %. K povečanju so pripomogle nove zmogljivosti in porast cen. Ker je naš turizem tranzitnega in kontinentalnega značaja, nam je seveda gosta težje za dlje časa obdržati, oziroma to lahko storimo le z boljšo opremljenostjo in raznovrstnostjo storitev. Naši glavni aduti so zdravilišča in ravno v njih je najbolj opazen porast prometa tujih gostov.“

S teh dobrih strani je pogovor zašel na bolj temne. Niko Paulič je z zaskrbljenostjo omenil vprašanje reke Krke, katere onesnaženje prinaša veliko škodo dolenjskemu turizmu. Velika naravna kopalnica v Brezicah, Kostanjevici in na Otočcu so izgubila svojo privlačnost, obenem pa cela dolina Krke, ker sta kopanje in ribištvo važna postavka v turizmu. Če ne bomo ostro ukrepali, bo onesnaženje Krke zagotovo zmanjšalo število gostov pri nas.

„Nekaj težav imamo tudi z novomeškim kampom. Tak, kakršen je, ne more uspevati. Ima premajhne zmogljivosti, obenem pa je sam prostor problematičen. Verjetno ga bomo opustili. Premišljamo o tem, da bi postavili novega nekje v bližini avtoceste, ker bi bil tak za prehodne goste primernejši,

obenem pa bi lahko imel večjo zmogljivost. S tem bi se samo poslovanje in raznovrstnost storitev izboljšala.“

Za prihodnje leto turistična zveza ne predvideva gradnje novih turističnih objektov, čeprav je v načrtu nadaljnega razvoja predvideno razvijanje že obstoječih objektov in možna izgradnja turističnih postojank, ki jih je na Dolenjskem izredno malo. Dobrega rekreacijskega centra pa sploh nimamo, čeprav imamo zanj nekaj idealnih prostorov.

Niko Paulič

„Pripravljamo tudi turistični vodič po Novem mestu in bližnji okolici. Moral bi sicer iziti že prej, a nas stalne spremembe v urbanističnem načrtu mesta spravljajo v težave, zlasti ker ne moremo v tako zahtevno knjigo vložiti napačnih načrtov mesta. Turistični vodnik bo prvi te vrste za naše mesto. Na 70 straneh bo več barvnih in črno-belih fotografij, načrti turističnih poti v okolico mesta z opisom krajev, znamenitosti in turističnih zmogljivosti. Drugo leto do začetka sezone mora zagotovo iziti.“

Na koncu razgovora je Niko Paulič zastavil še odprto vprašanje dirke na Gorjancih, ki ima velik turističen pomen za dolenjski in novomeški turizem.

M. MARKELJ

Kandijski most bodo povečali

Širiti bodo začeli prihodnje leto, ko bo začel čez Krko rasti tudi nov most Za asfaltiranje malo republiškega denarja

Omejitev tovora, ki sme čez kandijski most, na 15 ton resno otežuje in ogroža promet na magistralnih cestah, zlasti povezavo med Dolenjsko in Belo krajino. Taka omejitev mora stran. To so zahtevali predstavniki občin na regionalnem posvetu s predstavniki republiškega cestnega sklada prejšnji teden v Novem mestu, na katerega pa navzlic pomembnosti niso vabili novinarjev.

Predsednik novomeške občinske skupščine Avgust Avbar meni, da je edina rešitev v rekonstrukciji: most naj bi razširili na 5,20 m, za pešce pa uredili prehod na konzolah. Projekti za obnovo so narejeni, republiški Zavod za raziskavo materiala pa

bo pripravil strokovni predlog za samo izvedbo del.

Usposobitev sedanjega mostu za nemoten promet je nujna, ker novega še ne bo tako kmalu. Graditi naj bi ga začeli prihodnje leto, ko naj bi razširili tudi kandijski most. Lokacijska dokumentacija za novi most je narejena. Republika bo v kratkem razpisala tudi lokacijski ogle.

Razen pomoči pri obnovi starega oziroma gradnji novega mostu novomeška občina izdatnejše pomoči pri posodobljanju prometnega ožila ne more pričakovati. To so med drugim povedali predstavniki republiškega

cestnega sklada na novomeškem posvetu. Kljub temu bodo cesto od Žužemberka do odcepa proti spomeniku na Cvibljju asfaltirali že letos, prihodnje leto pa naj bi prišli na vrsto cesta proti Mirni peči in asfaltirani podaljšek od Šmarjeških Toplic do Šmarjete. Predsednik Avbar je prepričan, da bo občina zbrala denar, ki ga bo treba primakniti k republiškim sredstvom za ta dela.

I. ZORAN

NOVOMEŠČANI!

V nedeljo, 16. septembra 1973, bo na prostoru pri kmetijski šoli na Grmu proslava 30-letnice XII. SNOUB. Vabimo vas, da se proslave udeležite v čim večjem številu. Da bo Novo mesto čim lepše okrašeno, vas prosimo, da izobesite zastave. Posebej prosimo občane na Prešernovem trgu, Sokolski ulici, Glavnem trgu, Partizanski cesti, Trdinovi ulici in Cesti komandanta Staneta.

Družbeno-politične organizacije iz Novega mesta

Ozimnica

Sindikati: takoj v akcijo

„Akcija za ozimnico je že v precejšnji zamudi, saj bi morala trgovina že pred meseci vedeti, koliko jabolk, hrušk in krompirja naj bi preskrbela,“ je menil Albin Luzar iz novomeške kmetijske zadruge na četrtkovni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu.

Novomeški ObSS akcijo podpira. Na seji so poudarili, da bi morali v banki, delovnih organizacijah, trgovini in drugje takoj ugotoviti, koliko denarja lahko namenijo za kreditiranje ozimnice. Tudi blagajne samopomoči in sindikalnih organizacij najbrž še niso tako izčrpane, da ne bi mogli zajeti njihovih sredstev.

Kot je podčrtal predsednik ObSS Adolf Suštar, bi morali sindikati takoj ugotoviti, koliko delavcev (z najnižimi osebnimi dohodki) bi potrebovalo pomoč pri nabavi ozimnice. Hkrati bi morali izdelati tudi merila za kreditiranje.

TI ČAS PRESNETI...

„Oj dopust, ti čas presneti!“ bi lahko prstom po Prešernu minuli četrtki zarecital sekretar Janez Slapnik, ko je zaradi nesklepnosti komiteja ZK objavil: „Dobimo se prihodnji teden.“ Potem Adolfu Suštarju ni preostalo drugega, kot da (sklepnó) sejo predsedstva ObSS vodi sam, kajpak s skrajnim spordom. Vsaj nekaj od sklicane skupne seje!

LABOD V KENIJI?

V Novem mestu pričakujejo delegacijo iz Kenije, ki naj bi se v Labodu pogovarjala o organiziranju tovarne sraje v tej afriški državi.

Vode, vode..

Vroči val je osušil polja in izvire. Vode so težni ljudje in živina. Novomeško komunarno podjetje je dobilo te dni naročila za dovoz 61 cistern vode v 34 vasi, ki nimajo vodovoda. Največ prošelj za vodo je dobilo prejšnji teden. S svojo 4.000-litrsko cisterno ne more pogasiti žeje, zato je nekajkrat prišla na pomoč večja cisterna iz Ljubljane. Z gasilsko cisterno si ne morejo pomagati, ker je v popravilu.

V novomeški občini so najbolj prizadete vasi: Cerovec, Gornje Sušice, Smolenja vas, Češča vas, Mali vrh, Birčna vas, Uršna sela, Dobindol, Dolž, Velika Bučna vas, Kuzarjev kal' Potočna vas, Dolenjske Toplice (novi del), Jelše, Ločna, Gornje Laze, Dolnje Kamence, Potov vrh, Bela cerkev, Krka, Jablan, Jurka vas (del naselja), Petane, Veliki Podljuben, Muhaber, Stranska vas, Gabrje, Brusnice, Gumberk, Češnjice, Sevno, Mirna peč, Plemberk in Veliki Cerovec.

Tudi v Suhi krajini vode hudo primanjkuje, vendar so tam pravočasno organizirali pomoč, tako da je cisterna vsak dan na poti.

Zaradi pomanjkanja pitne vode so pokonci poleg občinskega štaba za zaščito prebivalstva ob elementarnih nesrečah tudi SZDL in druge družbeno-politične organizacije ter krajevne skupnosti, ki organizirajo pomoč ogroženim krajem.

DELAVCE ZANIMA

V delovnih organizacijah novomeške občine je do sedaj najavljenih že 180 javnih razprav o osnutkih ustav. Ta mesec bo 47 javnih razprav, 7 pa je že končanih. Udeležence razprav najbolj zanimajo odnosi v TOZD in med njimi, odnosi med proizvajalci in trgovino ter potrošniki, odnosi med denarnimi in zavarnimi zavodi in delegatski sistem. Predvsem je med delavci veliko zanimanja za to, kakšen bo sistem volitev delegatov, področje njihovega delovanja in kako bo omogočeno njihovo aktivno delo.

MINI ANKETA

O naši dolenjski reki se veliko govori, piše, tudi stori se kaj zanjo, a je kljub vsemu temu še vedno predmet razočaranja. Morda bi kdo pomislil, da so ljudje že navajeni na vsakdanjo umazanijo in da jim je vseeno, vendar naključno izbrani anketiranci pričajo drugače.

BORIS BLAZON, komercialist: „Krka je v zgornjem in spodnjem toku še kar čista, medtem ko je njen srednji tok kot kanal. Od nekdanje lepote ni ostala niti sled. Res, da so zgradili nov jež, vendar je to premalo. Za sanacijo Krke in gradnjo čistilnih naprav bi bil ob vseh samoprispevkih pripravljen zbrati še kakšen odstotek plače.“

Krka

ALENKA SKRABL, uslužbenka: „Včasih smo imeli kanale pod zemljo, zdaj pa je dovolj, da stopim na novomeški cestni most, in vidim velik naravni kanal, ki je bil nekoč Krka. Izboljšanja stanje naše reke se je nujno lotiti čimprej. Denar ne bi smel biti vprašanje.“

ALBIN MRVAR, kovinar: „Krka še daleč ni več taka, kot je bila. Celo pri nas v Straži je že umazana, v Novem mestu je pa obupna. Dvomim, da živi še kakšna riba v tej svinjariji.“

SINE BUDNA, študent: „Krka je v zadnjih letih močno propadla. Včasih sem se veliko kopal v njej, bila je polna živčava, zdaj pa... se prsta si ne upam pomočiti vanjo. Za Krko bi morali storiti vse, kar je potrebno, da ohranimo to eno od redkih ne povsem umičenih slovenskih rek.“

EMA UDOVČ, študentka: „Letos se še nisem kopala v Krki, čeprav sem prejšnja leta vedno rada šla k reki na kopanje in sončenje. Preveč je umazana, da bi si upla vanjo. Zdi se mi škoda, da prepuščamo našo reko uničenju. Škoda bo nepopravljiva, če se pravočasno ne bomo odločili za pravičnejsi in bolj kultiviran odnos do našega ožjega in širšega okolja.“

IVAN SALEHAR, mizar: „V prostem času se ukvarjam z ribištvo in zato sem nad sedanjim stanjem naše reke zelo razočaran. Ribiči smo tesno povezani z reko in dobro poznamo njeno staranje v zadnjih letih. Tako ne sme iti! Z uničevanjem Krke se ne dela škoda samo ribištvo, ki je važna postavka v dolenjskem turizmu, ampak je škoda daljnosežnejša in zadeva splošno vprašanje ekologije.“

M. MARKELJ

GENERAL TAVČAR OBLJUBIL POMOČ

V sredo, 5. septembra, je prispel na Otočec poveljnik 9. armade generalpodpolkovnik Franc Tavčar — Rok s sodelavci s poveljstva. Gostje so se zanimali za organizacijo SLO, pogovor s predstavniki novomeške občine pa se je nanašal tudi na tesnejše sodelovanje z JLA. Generalpodpolkovnik Tavčar je med drugim zagotovil pomoč vojakov pri graditvi novega novomeškega vodovoda. Pomoč bo prišla že te dni.

BRUSNIŠKI BLOK ŠE BREZ STANOVALCEV

Gradnja učiteljskega bloka v Brusnicah se je zavlekla in podražila. Tako z zagotovilom, da se bodo učitelji lahko vselili že s 1. septembrom, ni nič. Pričakujejo, da bodo zadnja dela v tem družinskem bloku te dni vendarle končali in potešili dolgoletna pričakovanja brusniških učiteljev.

Novomeška kronika

TOPLEJE BO — V otroškem vrtcu v Kristanovi ulici urejajo centralno kurjavo, da otrok v zimskih dnevih ne bo zeblo in tudi nevarnosti, da se ob pečeh opečejo, ne bo več.

NEVARNOST ZA OTROKE — V kotu vrtné restavracije hotela Kandija že dolgo zapuščen sameva nekdanji ribnik. Rib ni več v njem, samo mlakuža je še, polna smeti in listja. Otroci se radi plazijo okoli njega, nevarno pa je, da skozi odprtino v ograji ne pade kakšen v ta praribnik.

OZIMNICA — Kmetijska zadruga bo omogočila nabavo ozimnice v prodajalni Dom, v blagovnici v Zabi vasi, v Bršlino in v skladišču na Prešernovem trgu. Da bo tudi sadja dovolj za kupce ozimnice, bo zadruga uvozila večjo količino jabolk iz Vojvodine.

STARI ČASI — V petek popoldne se je pred pekarijo nabrala dolga vrsta kot v starih, „dobrih“ časih. Zaradi redukcije toka peki niso mogli pravočasno speči kruha in so ga potrošniki lahko dobili šele v poznih popoldanskih urah.

TRŽNICA — Petkova tržnica je bila dobro založena, čeprav je bilo videti manj prodajalcev razne krame kot običajno. Cene živin so v glavnem nespremenjene, malo pa so padle cene sadja, posebno domačemu. Krompir je bil naprodaj po 2 din in kilogram, paradižnik po 5 din, solata po 8 din, paprika po 5 din, fižol po 5 din, kumare po 3-4 din, melancani po 8 din in pesa po 4 din.

Od sadja je bilo dovolj jabolk po 4 din kilogram, hrušk po 5 din, grozdja po 7 din in breskve po 4 dinarje. Na tržnico so v petek zašli tudi prodajalci knjig in se tako pridružili tistim, ki skrbe za hrano.

ROJSTVA — Rodili sta: Darinka Kórasa iz Lobetove 45 — Natašo in Angela Blatnik iz Lamutove 11 — deklico.

SMRTI — Umrl je Jože Majerle, upokojeni železničar, v 65. letu starosti.

Eua gospa je rekla, da je nadvse hvalezna urbanistom, ki so dovolili stanovanjsko gradnjo okoli tovarne IMV. Zdjaj lahko poleg hrupa poslušata tudi nočne narodno-zabavne koncerte, ki odmevajo iz tovarniških dvoran.

Brezskrbnost otrok skrb odraslih

V novem vrtcu na Ljubljanski cesti tudi jasli — Težave ostajajo

V ponedeljek, 3. septembra, je živčav otrok napolnil prostore novega vrtca nad Ljubljansko cesto. V mimem okolju in čistem zraku brezskrbno uživa 116 otrok, medtem ko jih blizu dvesto te sreče ni deležni. Prijetna slika, ki jo nudi novi vrtec, ima v ozadju temno senco — kup neresenih vprašanj.

Nova zgradba vzgojnovarstvene ustanove ima šest oddelkov, od tega kot prva na Dolenjskem tudi jasli, v katere so sprejeli otroke od enega leta starosti naprej. Potreba po takem varstvu je največja in ravno za najmlajše ni v vseh vrtcih novomeške občine dovolj prostora. Starši so prisiljeni zatekati se v zasebno varstvo, ki pa je izredno drago, saj je cena oskrbnine v zasebnem sektorju dosegla v posameznih primerih tudi 800 dinarjev, medtem ko so oskrbnine v vrtcih med 135 in 315 din glede na dohodek na člana družine.

„Ne teži nas samo pomanjkanje stavb za varstvo,“ je povedala Kristina Plut, upraviteljica, „ampak imamo tudi kadrovske težave. V 27 oddelkih dela samo 18 strokovno usposobljenih vzgojiteljic, tako da nam jih že sedaj manjka najmanj 9. Stanje bi se lahko popravilo s prilivom strokovnih moči iz tistih krajev Slovenije, kjer je takega kadra dovolj, saj prideta npr. v Mariboru kar dve vzgojiteljici na en oddelk. Vendar bi morali prej urediti stanovanjsko vprašanje. Za zdaj razpola-

gamo samo z eno garsonjeto, ki smo jo kupili iz lastnih sredstev. Upamo,

Za njihovo brezskrbnost morajo poskrbeti odrasli. Na sliki: otroci v novem vrtcu na Ljubljanski cesti. (Foto: Mikulan)

MEDOBČINSKO GASILSKO TEKMOVANJE

Na stadionu Bratstva in enotnosti v Novem mestu je bilo v nedeljo, 9. septembra, medobčinsko gasilsko tekmovanje za sestavo najboljših gasilskih desetine, ki bo zastopala Dolenjsko na zletnem tekmovanju 23. septembra v Novem mestu. Ističasno so tekmovali tudi ženske ekipe. Prvo mesto je osvojila ekipa industrijskega gasilskega društva Krka, ki je zbrala 789,5 točke, za njo pa so se uvrstile ekipe Novoteksa, Metlike, Kočevja in Velike Loke. Med ženskimi ekipami so se najboljše uvrstile gasilke iz Novoteksa.

Ob Krki in v Čateških Toplicah je bilo drugo nedeljo v septembru malone več kopalcev kot sredi poletja. Kako tudi ne, saj je živo srebro poskočilo na 30 stpjin C. V čateških bazenih vodo že drugi teden močneje klorirajo. Ta varnostni ukrep so vpeljali, ko se je v Italiji pojavila kolera. (Foto: J. Teppey)

Nič tolažbe, čimprej dejanja!

Kolektivi se drugod po Sloveniji bolje znajdejo — Ali bo res treba po kozarce čez mejo? — Organiziran odkup ozimnice še v zraku

To jesen so v zadregi mnoge gospodinjice. Kaj pomagajo dobro založene trgovine in stojnice, če pa sadja in zelenjave ne morejo vložiti. Kozarcev za vlaganje ni nikjer, ne v Brežicah ne v Zagrebu in ne v Ljubljani. „Z lučjo jih lahko iščete, pa jih v Jugoslaviji ne boste našli,“ je dejala gospodinja Minka Mišič, s katero sva se srečali na brežiški tržnici. Kdo bi le vedel za pota našega uvoza in izvoza, kdo bi razumel omejitve, ki najbolj prizadenejo ljudi s skromnimi družinskimi dohodki?

In tako je pogovor nanese na ozimnico, na obete sindikatov za jesensko pomoč delavcem v stiski. „Navsezadnje bo moral sindikat skrbeti celo za kozarce,“ je hudomušno pripomnila Mišičeva. V trgovini z zelenjavo se je pravkar zanimala, če sprejemajo kaj naročil za ozimnico, in izvedela, da za organizirano akcijo še ni nobenega dogovora. Na koledarju pa smo tisti dan zaznamovali že 5. september.

„Torej bo moral vsak plačati in zelenjavo po dnevnih cenah, kar po mojem ni prav,“ je menila tov. Mišičeva in nadaljevala: „Čeravno je v občini precej polkmetov in vrtničarjev, je v mestu še veliko ljudi, ki so odvisni samo od trgovine. Prepričana sem, da bi prizadevanja sindikata lahko veliko pomagala delavskim družinam. Vem za primere

drugod po Sloveniji. V nekaterih podjetjih so že lani organizirali nakup konzerviranih živil

po močno znižanih cenah. Včasih so bile cene za polovico nižje kot v trgovinah. O takih stvareh pri nas ne vemo nič. Pa kako prav bi prišlo, ko bi se ljudje lahko pravočasno

Rezervni in vojaški starešine so se zadnje mesece pridno usposabljal, praktično in teoretično. V nedeljo, 9. septembra, pa se je sedem ekip udeležilo občinskega tekmovanja v Mrzlavi vasi. Po preizkusu v streljanju so krenili na pohod po karti in azimutu, nato pa odgovarjali še na teoretična vprašanja. Najboljši posamezniki so bili Poldi Rovani, Tone Ajster in Franc Kene. Prehodni pokal je osvojila ekipa Brežice II. (Foto: Zupančič)

NOVO V BREŽICAH

GOSTOVANJA. Pri Zavodu za kulturo se je v petek sestala komisija za gledališka in druga gostovanja v sezoni 1973/74. Tokrat je bil dogovor predvsem načelen, o programu gostovanj bo stekla pozneje.

POD LASTNO STREHO. Posebna šola je dobila za svoje učence prostore starega šolskega poslopja, v katerem je do sedaj gostoval otroški vrtec. V šoli bratov Kibarjev je manj stiske, pa tudi sicer se učenci posebne šole pod sedanjo streho svobodneje počutijo.

MESNICE ŠE PRAZNE. Preskrba z mesom je v Brežicah še vedno pomankljiva. Samo govedina je stalno na zalogi, svinino le redko dobijo v prodajalnah. V hipu je zmanjka kadar jo pripeljejo.

PRIZNANJA IN NAGRADE. Ekipam nedeljskega orientacijskega tekmovanja je Zdrženje rezervnih vojaških starešin razdelilo pismena priznanja. Trije najboljši posamezniki so prejeli praktične nagrade.

NAD 200 SKUPIN. V Posavskem muzeju so imeli to leto na obisku veliko skupin. Do sedaj so jih našli kar 200. V poletnih mesecih je prihajalo na ogled njegovih zbirk tudi precej tujcev, večinoma iz evropskih držav.

NOVE SOLE. Petnajstega septembra se bo iztek rok za vpis v šole in tečaje pri delavski univerzi. Letos uvajajo tudi skrajšano šolo za poklicne voznike, ki so dokončali poklicno šolo avtomehanične smeri. Kandidate vpisujejo tudi v prvi letnik prometno-tehnične šole, v prvo in drugo stopnjo gostinske šole in v prvi in drugi letnik komercialne šole.

CESTA ŠE KAR ZAPRTA. Na Trgu dr. Ivana Ribarja je velika prometna gneča. Cesta proti bolnici je še vedno zagrajena, kljub temu da so delo na gradbišču že zdavnaj ustavili. Še dobro, da je to v Brežicah, kjer ljudje malo pogodrnjajo in potem z dobro voljo prenesejo tudi take zapore.

oskrbeli z različnimi konzerviranimi živili, zlasti letos, ko ni nikjer kozarcev za vlaganje.

In v zmoti je, kdor misli, da so Brežice kot podeželsko mesto cenejše od drugih središč. Cene se v Ljubljani in Brežicah sploh ne razlikujejo. Celo višje so pri nas kot na Gorenjskem, kjer dobe pošiljke paprike po štiri dinarje, a tukaj jo plačujemo po šest dinarjev. Lahko bi našla še več primerov, o katerih sem se prepričala na svoje oči, in tako spoznala, v kako dragem mestu živimo.

J. TEPPEY

Na rešeto!

Predkongresna aktivnost ZK mora tokrat seči v sleherno okolje.

Občinski komite ZK v Brežicah bo to aktivnost usmerjal, spodbujal in pri tem vztrajal pri doslednem uresničevanju sprejetih programov. Ti pa vsebujejo sklepe, izpolnjevanje ustavnih dopolnil, naloge v kadrovski politiki, pri vzgoji in izobraževanju, stanovanjski politiki itd. Saj jih poznamo.

Osnovne organizacije ZK bodo tačas ocenile svoje delovanje, zabeležile se neopravljene naloge ter se dogovorile, kako bi sprejete sklepe čimprej in čim dosledneje uresničile. To je čas, ko bodo na rešetih posamezni člani ZK, čas, ko bodo ocenjevali njihovo prizadevanje in uveljavljanje v svojem okolju.

Vse tiste, ki so nameravali prevesti revolucionarno obdobje zimskih in spomladanskih mesecev, bodo organizacije poklicale na odgovor in obracunale z njimi. Za nekatere bodo dovolj opozorila in opomini, vendar tudi brez izključitev ne bo šlo. Za popuščanje aktivnosti med članstvom ZK ni opravičila.

V. P.

VRNILI SO OBISK

V hotelu Turist v Brežicah so v ponedeljek, 10. septembra, priredili sprejem za dvajsetčlansko delegacijo odbornikov iz Obrigheima v Zahodni Nemčiji. V Posavju so se gostje mudili od petka popoldne. Obiskali so vse tri občine in si ogledali kulturne in druge zanimivosti.

VINSKI SEJEM NA ČATEŽU

Na Čatežu so v nedeljo, 9. septembra, imenovali prireditveni odbor za organizacijo vinske razstave in vinskega sejma. Prireditve bo od 7. do 11. novembra v prostorih stare čateške šole. Na poskušnji cvička bo komisija podelila plakete za najboljše vzorce. K sodelovanju bodo povabili kmetijske organizacije iz krške in brežiške občine ter zasebne vinogradnike z gorjanskih pobočij. Sejem bo poslej vsako leto na Martinovo.

Z USTAVO V VSAKO OKOLJE!

V Krškem se je te dni začela javna razprava o osnutku ustave, ki jo vodi izredno širok krog aktivistov in predavateljev. Razgovore o ustavi so napovedali v 30 krajih občine, tako da bodo z novostmi seznanjeni tudi v najbolj oddaljenih predelih občine. Vzporedno z akcijo Socialistične zveze teče tudi akcija sindikata, ki bo 15. septembra začel tolmачiti ustavo po delovnih organizacijah.

„PO POTEH KOZJANSKEGA ODREDA“

„Na desno! Naprej, marš!“ Tako se je v soboto, 1. septembra, začela na Senovem dvodnevna mladinska akcija občine Krško „Po poteh Kozjanskega odreda“. 26 mladink in mladincev mladinskih aktivov ter 14 vojakov iz garnizije Cerklje je najprej položilo venec na spomenik padlim borcem na Senovem, kjer je predsednik občinskega združenja ZB NOV Karel Šterban opisal delo aktivistov in OF tega področja. Med potjo so obiskali več partizanskih krajev, prvo partizansko bolnišnico na Bohorju in položili venec na spomenik padlim v vasi Ložca. Prenočili so v Dobravi pod Bohorjem v koči Netopir; čeprav utrujeni, so ob velikem tabornem ognju zapeli in zaplesali kolo. Naslednji dan so pohod nadaljevali do Planine, od koder jih je avtobus odpeljal v Kozje, kjer so se udeležili osrednje proslave zbora aktivistov OF Kozjanskega okrožja.

Smola pa taka! Še dobro, da se je vse skupaj srečno končalo. Traktor iz Zalk se je 4. septembra brez skrbi peljal s svojim traktorjem čez savski most v Krškem. Nenadoma je počilo. Odlomilo in odkotalilo se je desno sprednje kolo in vozilo je zaneslo v pločnik. Traktor znamke URSSU je star leto dni, kupili pa so ga v trgovini Agrokombinata v Krškem. (Foto: J. Teppey)

Pri Labodu vsi za izplačilo

Delavski svet TOZD »Libna« Krško je za enkratno neobdavčeno pomoč

Nenehna rast stroškov za vsakdanje potrebe nevarno ogroža življenjsko raven delavcev z majhnimi osebnimi dohodki. Jesen prinaša družinam kopico dodatnih skrbi, saj se morajo oskrbeti s kurivom, z ozimnico, obleko in obutvijo, če imajo šolarje, pa morajo odšteti precejšnje zneske za knjige in druge potrebščine. Akcija sindikata za pomoč je povsod naletela na odobravanje.

Družbeno-politične organizacije novomeške tovarne perila Labod in njenih temeljnih organizacij združenega dela v Krškem, Novem mestu in v Ptujju so se zavzele za to, da bi v

NEKAJ TISOČ IZVODOV ZA OBČANE

Izveleček iz predloga srednjeročnega razvoja Posavja bodo v žepni obliki razmnožili v nekaj tisoč izvodih, da ga bodo ljudje lahko prebrali pred javno razpravo. Predlog razvojnega koncepta je napravljen in vsebuje nad 200 strani gradiva. V celoti ga bodo prejele vse družbeno-politične in delovne organizacije ter interesne skupnosti, da se bodo lahko poglobljeno vključile v razpravo.

Odpрте karte

Proti nezakonnosti

Na finančne težave ali nepravilnosti pri poslovanju opozori delovni kolektiv lahko le tisti, ki zanje ve. To opozorilo pa je učinkovito, če je pravočasno. V zadnjem hipu se ne da več veliko popraviti.

Marsikdo bo vprašal, na kateri naslov naj se obrnejo samoupravni organi, če so v dvomih. Brez skrbi lahko vprašajo za podatke in za nasvet podružnične službe družbenega knjigovodstva. V Krškem je kolektiv podružnice že sam sprejel obširne naloge za boljše obveščanje organizacij združenega dela in njihovih samoupravnih organov.

Z opravljanjem nadzorne funkcije bo ta služba prispevala svoj delež pri krepitevi samoupravnih odnosov v organizacijah združenega dela. Če bo treba, bo v pereh primerih opravila revizijo vsega poslovanja in potem obvestila o svojih odkritjih organe upravljanja in vse delovne ljudi. Na pomoč bo priskočila tudi z nasveti, da bodo kolektivi lažje spravili stvari v red.

Podružnica službe družbenega knjigovodstva obeta nadalje strokovno pomoč pri razvijanju notranje kontrole v delovnih organizacijah. Na zahtevo samoupravnih organov bo SDK nadzirala tudi izvajanje normativnih aktov pri finančnem in materialnem poslovanju organizacij združenega dela.

K uspehu vodi le delo z roko v roki. Brez sodelovanja ni mogoče pričakovati pravočasnih opozoril, čeravno si bo SDK tudi sama prizadevala onemogočiti nezakone pojave, nepravilno delo in škodljiva strupota v delovnih kolektivih.

J. TEPPEY

MLADINA JE POPRIJELA

Med letošnjimi počitnicami se je Turistično društvo Kostanjevica dogovorilo s športno sekcijo mladinskega aktivna za delovno akcijo. Mladinci so očistili strugo Krke in Studene, okolico kopališča, obnovili baroko na kopališču in skopali 50 m dolg jarek za vodovod, tako da so že lahko uredili na kopališču prho in stranišče.

KRŠKE NOVICE

BAZEN SE ODPRT — Lepo vreme in topla voda privabljajo na bazen pri tovarni celuloze in papirja številne kopalce. Bazenu se odprta, dokler bo lepo vreme še držalo in bodo krški plavalci tamkaj te dni organizirali še klubsko prvenstvo. Poleg tega bo v njem tekmovanje moških in žensk v okviru občinskih delavskih športnih iger.

OD KOD POMOČ? Člani izvršnega odbora temeljne kulturne skupnosti so na zadnji seji razpravljali tudi o problematiki dveh godb na pihala: krške in senovske. Menili so, da bi jim morale pomagati sindikalne organizacije v tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“ in senovskega rudnika rjavega premoga, saj kulturna skupnost nima dovolj denarja.

ALI SAMO PRI BESEDAH? — Zamisel temeljne kulturne skupnosti, da bi tudi v Krškem organizirali gostovanja slovenskih poklicnih gledališč, bi res veljalo prepričati in uresničiti. Predlog o razpisu gledališkega abonmaja verjetno ne bo ostal brez odmeva, četudi bi na ta način zbrali le del denarja za kritje vseh stroškov. Ostali denar bi zbrali s pomočjo kulturne skupnosti in s prodanimi kartami za gledalce, ki se ne bi vključili v abonma.

sale tiste družine, ki so socialno najbolj ogrožene, da jim bo sindikat po posameznih TOZD izplačal še dodatno pomoč svojih sredstev.

Delavski svet TOZD Libna Krško je o predlogu razpravo 29. avgusta in ga v celoti sprejel. Dva dni kasneje se je sprejel predlog izrekel tudi centralni delavski svet. Tako se je pogovorje med prvimi vključilo v akcijo. J. TEPPEY

ŽENSKÉ V MANJŠINI

Zveza komunistov v krški občini šteje 565 članov: moških je 490, žensk pa 131. Letos je bilo na sporeh 25 žensk in 58 moških, mlajših članov se razmerje izračunja.

ZAHTEVAJO URBANISTIČNI NAČRT KOSTANJEVICE

Prejšnjo sredo je bil v Kostanjevici razširjen sestanek SZDL, drugom so se dogovorili o odobritvi Kostanjevičanov na zbor aktivistov OF Kozjanskega okrožja, predlagajo rezultate zbiralne akcije za gradnjo Doma ZB in mladine v Kostanjevici. Ugotovili so, da so po še nezahvalni akciji ter nepreverjenih podatkih v Kostanjevici in okolici potreben skupaj s krajevno skupnostjo in s sestrskim društvom pošljejo na občinsko Krško prošnjo, naj končno izdelajo urbanistični načrt Kostanjevice.

ZNOVA „INFORMATOR“ je to leto Turistično društvo „Zepni informativno izdalo. Zepni informativni priobjelji vodič, ki seznanja obiskovalce z vso zanimivostjo, delovnih busov, z uradnimi urami, delovnih časov trgovin in gostišč ter s marsikaterimi drugimi. Letošnji izdajatelj stane pet novih dinarjev, so obiskovalci pregledni načrt mesta Krško, predlagane informacije pa veljajo tudi za občinsko središče kot za Brežice in Senovo.

AMATER SE UVELJAVLJA Viktor Zemljak, član krškega likovnih amaterjev, je letošnjo likovno sezono dobesedno razpisoval. Po tem, ko je samostojno postavil v Črnomlju in Trbovljah, petek odprl še razstavo v Zvezni slovenskega doma v Zagrebu. Kmalu se bo predstavil v Vignoneu in Ogulinu.

„GALERIJA“ ZNOVA ODPRTA — V petek popoldne so v krški galeriji pričeli jesensko razstavo likovnih amaterjev. Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 18. ure, popoldne pa od 15. do 18. ure.

Odločili so se za poklic

Kako so se mladi na Dolenjskem odločili za svoj poklic, o tem najbolj govore podatki o vpisu v srednje in poklicne šole.

V Novem mestu sta dva tipa gimnazije: splošna in pedagoška. V oddelek splošnega tipa so letos sprejeli 93 dijakov, 16 so jih morali odkloniti. Slednji so se večinoma vključili v pedagoški oddelek, kjer je vpisanih skupno 61 dijakov. Ekonomski srednji šoli ima dve smeri: ekonomsko in upravno-administrativno. Za obe smeri se je prijavilo precej več dijakov, kot so jih mogli sprejeti. Za ekonomsko smer je bilo 80, za upravno-administrativno pa 60 prijav. Sprejeli so v vsak oddelek le po 38 dijakov. Vse druge so morali zaradi pomanjkanja prostora odkloniti. Zanimanje za to šolo je zelo veliko, saj je bilo poleg odklonjenih prijaviteljev še 40 dijakov, ki so zamudili rok vpisa. Na šoli za zdravstvene delavce imajo tri oddelke: splošno ambulantni, klinični in pediatrični. V vsak oddelek so sprejeli po 34 dijakov. Odklonili so jih 14, v glavnem zaradi pomanjkljivih dokumentov. V novomeški kovinarski šoli je bilo število učencev neomejeno. Sprejeli so skupno 165 učencev, in

sicer 73 kovinarjev in 92 avtomehanicov. Kmetijska šola na Grmu ima letos v prvem letniku 38 mladih bodočih kmetovalcev. Na gimnazijo v Črnomlju se je vpisalo 46 dijakov, sprejeli so vse, ki so se prijavili. Poklicna šola tovarni BETI iz Metlike pa 44 novih učencev. V Brezicah se je vpisalo v gimnazijo splošne smeri 82 dijakov, pedagoške smeri pa 30. Sprejeli so vse, ki so izdelali osnovno šolo vsaj z dobrim uspehom. V breziško šolo za blagovni promet so v prvi letnik sprejeli 32 dijakov. V Krškem je tehnična srednja šola, kamor so sprejeli letos 120 novih dijakov, v poklicno šolo pa bo hodilo okrog 70 novih učencev. Vse šole so že pričele pouk, le na novomeški gostinski šoli se prične pouk šele 15. septembra. Na to šolo prihajajo učenci, ki sklepajo pogodbe z gostinskimi podjetji, kjer bodo opravljali prakso. Zato dokončnih podatkov o vpisu še ni bilo mogoče dobiti. Na nobeni šoli letos ni bilo sprejemnih izpitov. Kriterij za sprejem pa je bil v glavnem uspeh v osnovni šoli.

IVA KRŽE

KOLINE... KOLINE

Bataljon partizanov je vihral po slovenski zemlji kakor hudourni oblak, ki mu ni nikjer oviranja. Zdaj ga je pognalo skozi kočevske gozdove, zdaj spet se je vzpenjal po pečinah nad Čabranko, prebrodil je Kolpo, se za hip oddahnil na hrvaški strani in se spet nagnil nad Kočevsko in trdni koraki borcev so votlo hoboteli skozi mrtev, požgane kočevske vasi. Še podgane so zbežale iz njih, ker je bila lakotna razprostrla mreže čez te porušene domove, v katerih so včasih ženske peklo pogače in čebulice, cvrle ocvirke in krvavice. Niti sledov lisice ni bilo na mehkem snegu, le šape volkov gozdov; volk je pač hudič, ni zver, zakaj kjer je volk, tam je lakota! Na vseh lepih cestah, ki vodijo v site vasi, pa so zabrnili nemški tanki, tam je smrt igrala na orglice topov in brzostrelk. Tri tedne že vihra bataljon po slovenski zemlji iz ognjenega obroča v ognjeni obroč, iz zasebnice v zasebno, iz življenja v smrt; sneg, mraz, lakota, bolezen in bolezen so mu spremljevalci.

medlo svetlobo, zapičil pogled v pota in stezice ter dejal fantom: „Ste pripravljeni nositi svoje kosti še do bršljen kos poti naprej?“ Osem ust je odgovorilo: „Samo naprej, tu poginemo!“

Komandant je stal pod svetnikom, z nasprotno steno so se mu pačili hudički iz poslednje sodbe, s kora je sfrfotala sova in sedla na glavni oltar in njene velike okrogle oči so se svetlikale ko dve pekleni lučki: Komandant, ki je bil čeden fant, zdaj pa zaraščen v obraz kakor gmajna, se je zganil, potegnil svinčnik iz žepa in stopil k zidu. Na svetle peruti angela je narisal majhen krog in dejal fantom, ki so se gnetli okoli njega: „Zdajle smo tu. Šli boste po tej črti,“ je govoril, ko je risal črto čez angelova peresa, „prav do Koprivnika, toda pod njim, tam, kjer nekje še poka, potlej pa po tej črti na Knežjo lipo in do vrha Tanče gore...“

Vseh osem fantov je dahnilo, kakor da bi jim mora padla s pleč: „V Belo krajino...“ „Uganili ste, fantje! Tam je ljudstvo, ki ima zlato srce za partizane, bataljon pa je lačen, grintav in do zadnje koščice pretegnjen. Je tako ali ne? No, fantje, kaj se vem zdi, koliko časa že nismo imeli toplih žlic v ustih?“

„Kar zračunajmo!“ je dejal mlad, mršav partizan. „Zadnje mulo smo skuhalih na Travnici gori... To je bilo natančno pred tremi tedni. Potlej pa kakšna repa, iz njive potegnjena, korenček...“ V tem hipu je fant debelo pogledal, trikrat je zavrtel oči okoli in okoli, kakor da bi se ga hotela lotiti božjast in je omahnil med cerkvene klopi. Sova je prestrašeno sfrfotala z oltarja nazaj na kor.

„No, vidite, sila je velika!“ je odločil komandant. „Odprite nam vrata do kruha.“

In tako je odšlo na pot samo sedem lačnih partizanov. Lakota pa je svinja brez primera. Lakota žre človeka; lačen želo-dec sebe žre, lakota žre srce, možgane, da, lakota je vlačuga, ki ji ni para! Sedmim fantom je misel na Belo krajino podžgala pete, da so pogumno hodili. Pred očmi so se jim v prividih kazali hlebci kruha, majolike z metliško črmino, v zraku so duhali česen iz klobas. Onkray Koprivnika so se izognili nem-

ških tankom, čez Knežjo lipo so se zapodili kakor veter, in ko so prisopihali na vrt Tanče gore, so se sesedli v sneg in se smejali kakor otroci. Kako bi se ne? Kot nalašč, njim na voljo, se je zimski čemerna sivina pretrgala, v oblakih se je pokazala jasa čistega sinjega neba in sončni žarki so kakor zlati curki padli na Črnomelj in semiške gorice. Pa se fantje že spet ritenski rinejo v goščo. Nekaj se premika tamle na cesti... Poležejo na trebuh, skločeno zapirajo na puškah, pa ni bilo treba. Fantje v grohot in kar bežljajo na cesto. Tri mlada belokranjska dekleta so!

„Kam pa, kam?“ dihajo fantje v dekleta. „Po sol na Primorje! Ste kaj lačni, fantje?“ Vseh sedem fantov sedi na hrodu, tri belokranjska dekleta so med njimi in iz koša štrli hlebec kruha... Oh, kako lepo je biti partizan. Na mah je vse hudo pozabljeno. Saj so vendar tu tri mlada belokranjska dekleta, ki so razrezale ves hlebec kruha partizanom in bodo same lačne na dolgi poti, oh, in teh sedem partizanov ve, da bi jim dale belokranjska dekleta svojo srčno kri piti, če bi ne imele hlebca kruha s seboj. Oh, zlata belokranjska dekleta!

„Ne, Nemcev ni več pri nas, toda vse so pobrali!“ so čebljala dekleta in potem so se ločili: fantje nazaj po bataljon, dekleta po sol in fantje so vso dolgo noč hodili nazaj z bataljonom, in ko je bil bataljon na vrhu Tanče gore, je že zadišalo iz doline po moki in zdravju.

Privlekli so se po strmih klancu v vas in komandanta je skrbelo, ker so Nemci vse pobrali. Šli so mimo velikih hiš, pa se niso nikjer ustavili. Komandantu je bilo težko potrkati na dveri in prositi kruha za bataljon. Toda fantje so začutili srce Bele krajine, te krušne mamic partizanov. Najbolj polomljeni so se zvrnili, šantavi so krepko stopili in skozi vas so iz vsega grla zažingali o Slovincih kremenitih, in ko so prišli na konec vasi, so zagledali na levo roko leseno hišico in zadaj za hišico so vlekli prašiča iz kože. „Zdravo, fantje!“ je zaklicala gospodinja. „Hvala vam, ker ste pregnali Nemce od tod.“

„Zdravo, zdravo, mamka!“ so odvrčali fantje in ves bataljon se je zgnel na dvo. išče. „Boste majceno počakali, koj bodo koline!“ jim je dejal gospodar in fantje so že lezli v

bajto, eni na peč, drugi na tla okoli peči ter na mizo in v črno vežo in kar otrpnili so v toploti domačije. Ubožna slamnata streha se jim je zdela kakor krov palače, kakršno vidiš samo v sanjah.

Komandant pa na plan h gospodarju. Skrb ga je razjedala, nobene vezi še ni imel s štabom divizije, nobenega denarja ni bilo v njegovi torbici, fantje pa so na smrt lačni in zdelani. Hodil je okoli prašiča, ki ga je gospodar že razparal, in je vprašal:

„Hudirjevo majcen je tale prašiček, mar ne?“ „Ha, majcen, majcen, še enkrat tolikšnega pa so mi Nemci požrli!“ je jezno zabrenčal gospodar.

„Pa je to vse, kar imas?“ „Na, poglej, svinjak je prazen!“ „Hm, hm, ne zameri, hišo smo ti posvinjali!“ menca komandant. „Ko se bodo fantje pogreli, jo bomo odkurili!“

„E, koline boste menda pričakali!“ se razburi gospodar. „Kata, Kata, daj fantom vina, da bodo laže čakali!“ je zavpil gospodar ženi, ki je rinila polena pod kotel. „No, čaj, gospodar, tovariš, pametno spregovoriva!“ je pričel komandant. „Če bo moj bataljon svoja lačna usta razklenil, ti od prašiča ne bo ostalo niti za ričet.“

Gospodar je prenehal rezati, zapičil je nož v prašičevo stegno, nekajkrat požrl slino, resno se je zagledal v mladega komandanta, poklical še ženo k sebi in vprašal:

„Tovariš komandant, koliko mož je izgubil tvoj bataljon v borbah z Nemci?“ „Šestnajst!“ je mrko odgovoril komandant. „Glej, vi ste branili našo zemljo, naše žene in naše otroke. Šestnajst mladih mož je plačalo ta krvavi račun. Jaz pa bom žrtvoval tega prašička. Moj delež pri tem računu je proti vašemu hudo majhen. Je tako, tovariš?“

Komandant je začutil, da mu v grlu nekaj stoče, nekaj velikega mu lomi srce, mu rine solze v oči. Plane h gospodarju, objame ga okoli vratu in nič ne reče. Gospodinja ga mehko prime pod roko in ga pelje v hišo, in ko se ji pogled užge po vseh teh izmučenih očeh, gre od partizana do partizana in jih boža, ta neskončno dobra, plemenita belokranjska mati.

Kmet v novi ustavi

Glede položaja kmetov in osebnega dela nasploh osnutek republiške ustave ne prinaša načelnih sprememb in se drži okvirov ustavnih dopolnil. Ustava zagotavlja kmetom lastninsko pravico na kmetijskem obdelovalnem zemljišču v velikosti največ do 10 ha, z izjemno v gorskih in hribovitih predelih. Lastninsko pravico omejuje ustava na zemljiščih v mestih in v naseljih mestnega značaja ter sploh na območjih, kjer je predvidena stanovanjska ali druga kompleksna gradnja. Kolikor je na takih zemljiščih že lastninska pravica, je predvidena razlastitev proti pravični odškodnini, kot je bilo že doslej. Poudarjeno je, da so zemljišča, gozdovi, gozdna zemljišča, rude in druga naravna bogastva dobri ne splošnega pomena, ki so pod posebnimi, z zakonom določenim varstvom. Vsako zemljišče je potrebno zato smotno izkoriščati. Smrtno je, da se kmetje prostovoljno združujejo v zadr-

gah in različnih oblikah kooperacije. Kmetje obdržijo lastninsko pravico na delovnih sredstvih, ki so jih združili v zadrugo, če ni s pogodbo določeno drugače. Kmetje, ki svoje delo in svoja sredstva združujejo v kmetijsko zadrugo ali drugo organizacijo združenega dela, enako pravno z delavci upravljajo to zadrugo in skupno z njimi odločajo o delitvi skupaj doseženega dohodka. Za odtujitev družbenih sredstev, ki so bila ustvarjena s skupnim delom kmetov, je potrebno soglasje združenih kmetov. Gozd je dobrina splošnega družbenega pomena, zato je gospodarjenje z gozdovi v družbeni lastnini in z gozdovi v zasebni lastnini skupna. Kmetom, lastnikom gozdov, zagotavlja ustava sodelovanje pri upravljanju in gospodarjenju z njihovimi gozdovi, kot tudi gospodarjenje z dohodkom, ustvarjenim na podlagi njihovega dela in njihovih vloženih sredstev. (Z Kmečkega glasa)

Z VINSKEGA SEJMA: Skromna bera kolajn

Na letošnji mednarodni vinski sejem v Ljubljani, ki je bil odprt v petek, 24. avgusta, in je trajal do 2. septembra, so poslali v oceno svoja vina, žgane pijače in sadne sokove tudi nekateri proizvajalci z območja Dolenjske. Vzorci so prejeli naslednje ocene:

AGROKOMBINAT KRŠKO - VINSKA KLET KOSTANJEVICA: Sremčan (konzumno belo vino), letnik 1972, srebrna kolajna, cviček 1972 nobenega priznanja oziroma odlikovanja. **KZ GABROVKA - DOLE-OBROT PRESAD:** srebrni kolajni za naravni brinovec 45 odst. (v kategoriji destilati in žganja), in za Jurjev pelinkovec, 28 odst. (v kategoriji likerji in grenčice). Razen tega je KZ Gabrovka prejela pisemna priznanja za ananasov sok, brusničev sok in ribezov sok, borovničev sok pa je ostal brez priznanja. Vsi Presadovi sokovi so bili uvrščeni v kategorijo „naravnih, pasterizirani, bistri sadni sokovi.“

Okroglo »Vino 73«

VINO JE HRANA - Na sejmu VINO 73 je en izmed govornikov na otvoritvi poudaril: „Doseči moramo, da bo vino del prehrane, in se tako izogniti alkoholizmu“, nakar smo odšli na „prehrano“ v spodnje prostoro:

GORAK VINJAK - Se prej so odšli visoki gostje z vsem spremstvom na sprehod oziroma ogled razstavnih paviljonov. Najprej so jih ustavili pri paviljonu ŽUPSKI RUBIN, kjer so jih postregli z vinjakom „Sampion 1973“. Ker je bilo gostom vroče, so jih postregli kar s toplim vinjakom, da se ne bi prehladili. Ko sem vprašal deklo, zakaj strežejo s toplim vinjakom in če nimajo ledu, je dejala: „Jaz sem tu, da strežem, na led in drugo naj pa drugi mislijo.“

ANGELIKA ZAME - V paviljonu DANE so me vprašali, kaj bom pil, in sem rekla, da ANGE-LIKO, ker na njej piše „Angelika prava še vraga premagaj“. Eno izmed deklet mi je takoj prinesla celo steklenico, a se je zastopnik DANE ustrašil, da je ne bi odnesel, in je rekel dekletu, naj steklenico odnese in prinese le 0,3 dl za pokušnjo.

SLOVenci IN ROZE - Pred paviljonom DANE sem prestregel tole ugovovite enega izmed obiskovalcev: „DANA uči Slovence spoznavati zdravilne rože. Vsako leto eno. Zvrstile so se že artičoka, hermeliča... in zdaj angelika.“

J. PRIMC

Le 1,4 odst. učencev ni izdelalo

Za 2 odstotka boljši učni uspeh - Letos 9 učencev več - Učiteljev skoraj dovolj - Premalo prostora za eno izmeno - Nova centralna kurjava

Ob začetku novega šolskega leta smo obiskali ravnateljico osnovne šole Kočevje Dano

Jerše in ji zastavili nekaj vprašanj.

- Koliko učencev je imela

Solski urniki v teh dneh najbolj pritegujejo pozornost učiteljev in učencev. Nekateri so z razporedom zadovoljni, drugi ne. Na sliki: Tako so prve dni v novem šolskem letu „proučevali“ urnik učiteljev osnovne šole Kočevje. (Foto: J. Primc)

Sto občanov taji premoženje

Taka je ocena komisije za ugotavljanje izvora premoženja - Za zdaj nič imen

Pri Darinki Novak, tajnici komisije za ugotavljanje izvora premoženja občine Kočevje smo zvedeli, da je obvestila o premoženju podala do roka 158 občanov, nato pa do 1. septembra še dva.

Po oceni komisije so zaposleni v družbeno-političnih organizacijah, pravosodju, upravnih organih in vodilni v delovnih organizacijah v glavnem vsi, ki so bili to dolžni, tudi vložili napovedi. Menijo pa, da ni vložilo napovedi okoli 100 občanov, ki imajo nad 300.000 din premoženja. Teh 100 bo komisija osebno pozvala, naj vložijo napovedi. Kdor tega ne bo storil po pozivu, je lahko kaznovan s 5.000 do 10.000 din denarne kazni, kljub temu pa ga bo komisija še obravnavala.

Komisija je že pregledala vsa dospela obvestila oziroma napovedi, zdaj pa bo obravnavala vsak primer posebej. Ugotavljalna bo, od kod vsakemu premoženju. Postopala pa bo proti tistim, ki ne bodo mogli z dohodki utemeljiti svojega premoženja.

Razen teh 160 napovedi bo komisija proučila še 5 predlogov za ugotavljanje izvora premoženja, ki sta ji jih posredovala davčna uprava (2) in javno tožilstvo (3). Če bo komisija ugotovila, da je med dohodki in premoženjem razlika, bo uvedla postopek zoper posameznika.

Komisija ne bo objavila imen prijaviteljev premoženja. Po veljavnih predpisih - tako smo zvedeli - so vsi podatki do izdaje odločbe tajni. Javni so šele ko je za posameznika izdana pravnomočna odločba o odmeri davka od nenapovedanega dohodka. Za nenapovedan dohodek znaša davek kar 95 odstotkov.

J. P.

Zagrebčani ob Kolpi

Živeti pri nas v Kolpski dolini ni lahko. Naj si bo kmet ali kajzar, vsak mora od zore do mraka trdo delati, da si priloži skorjico vsakdanjega kruha. Vendar kljub težkemu življenju ne bomo nikakor dopustili, da bi Kolpska dolina, po naravi tako lepa, izumrla.

Dolina Kolpe od izvira pod Snežnikom pa do Bele krajine je že začela

la vidno oživljati. Zgrajenih je že precej vikend hišic, celo tam, kjer nikoli ni bilo temelja in ne hiše. Največ vikendov imajo Zagrebčani, ki so tudi strastni ribiči. Kolpsko dolino obiskujejo največ ribiči, zato tudi ni nič čudnega, če ima v Kolpi že vsaka riba svojega ribiča. Tudi v vas Majlinca pri Kužlju, kjer je minulo zimo v vsej vasi, ki šteje tri hiše, prebival en sam človek, smo dobili novega sosesa. V najem je vzel hišico le za ob sobotah ali nedeljah. Tudi on je Zagrebčan.

Zelo smo veseli dobrih in zelo pri- kupnih ljudi. Tako bodo tudi za- puščene hiše in vasi oživele, več bo ljudi in prometa, da ne bodo imeli medvedji proste vaške poti kar za svoje sprehajališče.

JOŽE KRIŽ

STOLETNICA

V Strugah v kočevski občini bodo 29. septembra praznovali 100-letnico šole. Ob tej priložnosti bo tu več prireditve, med drugim tudi dan prosvetnih delavcev iz vse kočevske občine.

Za to priložnost bo šola delno prenovljena, za kar bo porabljenih 130.000 din. Notranja dela so že končana, da se je pouk lahko začel, le v kleti morajo še dokončati urejanje tehnične delavnice. Pri šoli pa bodo uredili še drvarnico, okolico šole, šolsko športno igrišče pa so tudi že asfaltirali.

Osemrazredno šolo v Strugah obiskuje letos 96 učencev ali 14 manj kot lani. Poučujejo štirje učitelji, se pravi, da imajo enega premalo. V novem šolskem letu je vodja šole Jožica Fabjan, medtem ko je dosedanji vodja Milan Mabjan postal ravnatelj šole na Prevolah.

67 OTROK V ŠOLI V NARAVI

7. septembra se je vrnilo 67 otrok in 9 vzgojiteljev iz šole v naravi, ki je bila v Šavudriji. To so učenci 5. razreda, ki bi morali že konec preteklega šolskega leta, ko so obiskovali 4. razred, imeti plavalno šolo. Za šolo v naravi se je odločilo le malo učencev, ker je draga in ker se dolgo ni vedelo, koliko bo kdo zanj prispeval. Razen tega pa je bila šola zdaj, ker vodstvo šole ni dobilo prej prostora za šolo v naravi. Letos so kočevski šolarji gostovali v domu Počitniškega centra Ljubljana.

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

J. P.

DROBNE IZ KOČEVJA

OBNOVILI SO prehode za pešce. Zelo lepo je sedaj po mestu. Kakšna pa bo korist ali varnost pešcev, se bo pa še pokazalo. Vozniki so brezobzirni. Zelo redki dajo pešcu na prehodu prednost, zato se pešci ne upajo prečkati cesto, tudi če je tam označen prehod. Raje počakajo, da gre avtomobil mimo. Tako je ves trud in strošek zaman. Avtomobil dvirajo svojo pot, pešci pa čakajo, ker se le tako izognejo zanesljivi nesreči.

ŠOLSKI POUK je pričel in po mestu je velik živžav pešcev, koles, mopedov in avtomobilov. Vsa želja priti čim udobneje do svojega cilja, ne oziraje se na pešce. Prve nesreče šolskih otrok so se že začele. Kaže, da so prometni znaki samo za to, da imajo ponoči razgrajeni kaj kriviti in lomiti. Pač svojevrsten TRIM, saj za pravega v Kočevju tako nimamo smisla.

PROSLAVE za 30-letnico prvega zbora slovenskih odposlancev, to je za občinski praznik, se že bližajo. V glavnem je domenično, kaj bo okoli praznika, niso pa prireditve še časovno usklajene. Prišlo je spet toliko novih predlogov, da bo treba program popraviti ali celo kaj opustiti. Ne bi pa bilo prav, da bi odpadali programi, ki so jih pripravljali domačini.

ISTA PESEM se je spet ponovila. Spet nas skrbi, kdaj in kako naj se zvrsti preko 1500 otrok dvakrat na teden za obvezno šolsko vadbo telesne vzgoje. Prostore doma telesne kulture uporabljajo kar štiri šole in vsa športna društva. Zeleli bi, da bi

si odgovorni in tudi starši ogledali, kako je v domu od 7. ure zjutraj do 22. ure zvečer. Kratkovidnost in nepoznavanje razmer na tem področju vzgoje nas že krepko tepeta.

AEROPLANI izkoriščajo lepo vreme za vaje in šolske polete. Pred vsem so to športna letala. Prav je tako, vendar čestokrat letijo nad mestom tako nizko, da se občani upravičeno razburjajo. Čemu to? Ali ni predpisov za polete preko mest in večjih naselij? Ali tudi v Ljubljani letajo tik nad dimniki? Kaže, da nas bo iztreznila šele poštena nesreča.

Kako bo kaj v Kočevju za 30-letnico zbora?

Po sedanjih pripravah so dedč, bomo brez posebnih prireditvev, po založenosti trgovin z mesom pa grozi celo lakota. Reši nas lahko le še mojster Lampe, če bo organiziral Salamiado.

Na dopustu v domu Počitniške skupnosti Ribnica v Novem gradu je bilo letos kar živahno. „Dopustniki“ pa se niso le sončili in kopali, ampak so ob večerih v prostoru za domom spekli kaj na raznju. (Foto: J. Primc)

Kar imajo, vse prodajo

INLES ne more ustreči vsem kupcem

Medtem ko v industriji in tudi industriji stavbnega pohištva zaloge naraščajo, jih v INLESU, industriji stavbnega pohištva Ribnica, skoraj nimajo. Povpraševanje po njihovih izdelkih je tolikšno, da sploh ne morejo zadostiti potrebam kupcev. Vodja organizacijsko splošne službe Mirko Anzelj nam je na vprašanje, kje je vzrok za tako povpraševanje, odgovoril:

Predvsem v ogledu, ki si ga je pridobilo podjetje med proizvajalci stavbnega pohištva, in v naši posrečeni organizaciji prodaje. Svoja prodajna skladišča imamo namreč že v sedmih krajih Jugoslavije, ustanovljamo pa še nova. Kaže, da kupci bolj zapu- pajo nakupu pri proizvajalcu kot v prodajalnah.

Vzrok za večje zanimanje za vaše proizvode bi bile lahko tudi zamrznjene cene, če so za vaše proizvode nižje, kot za podobne proizvode drugih proizvajalcev stavbnega pohištva?

To ne drži, ker so cene znotraj stavbne industrije usklajene. Sicer pa smo začeli proizvajati tudi nekatere nove izdelke, ki imajo primerne cene.

Torej dosegate zaradi velikega povpraševanja doma višje cene kot v izvozu?

Tudi to ne drži. Žagan les lahko izvozimo po 50 odstotkov višjih cenah, kot bi ga prodali doma, za naše ostale izdelke pa dosegamo v tujini za 20

do 30 odstotkov višje cene kot doma.

Torej nima vaše podjetje nobenih posebnih težav?

To pa spet ne. Prizadeti smo pri uvozu žaganega lesa. Uvozimo namreč precej eksotov in lesa iglavcev in vse to drago plačamo. Hkrati pa nekatera jugoslovanska podjetja izvažajo žagan les. Naš izvoz lesa in njegov uvoz nista usklajena. Vsako podjetje upošteva le svoje trenutne interese, to pa tepe vse tiste, ki moramo uvažati surovino, se pravi tudi INLES.

J. P.

26 NOVIH STANOVANJ

Na nedavnem sestanku vseh, ki bodo sodelovali pri gradnji stanovanjskega stolpca v Ribnici, in predstavnikov izvajalca del podjetja ZIDAR iz Kočevja so se dogovorili o gradnji stanovanjske stavbe za gozdarskim domom v Ribnici. Svoj pristavek mora dati še svet za urbanizem pri občinski skupščini. Stolpič, v katerem bo 26 stanovanj (16 dvosobnih in 10 enosobnih), bodo gradili s sredstvi solidarnostnega sklada, Zveze borcev, upokojencev, nekaj stanovanj pa bo gradilo podjetje RIKO. Štiri stanovanja bo ZIDAR gradil za trzišče.

Spet so se odprla šolska vrata in spet si bodo mlade glave nabirale novih učnosti, ki jih bodo potrebovale ne le v višjih razredih in šolah, ampak predvsem v življenju. Na sliki so učenci enega izmed razredov ribniške osemletke, na kateri je minulo šolsko leto uspešno zaključilo kar okoli 99 odstotkov učencev. (Foto: J. Primc)

IGRIŠČE ZA KOŠARKO

Vsa ribniška dolina ima eno samo asfaltirano rokometno igrišče, in sicer za domom TVD Partizan v Koldovskih ulici v Ribnici. Mladi člani TVD pa so se odločili, da bodo pripravili temelje za novo košarkarsko igrišče, ki bo tudi asfaltirano. Delo se je začelo. Ograja je že postavljena, predvsem pa je pohvalno, da bodo veliko dela opravili mladi člani TVD Partizan sami. Predvidoma bodo vsa dela veljala 60.000 din. S prostovoljnim delom mladih bodo prihranili 15.000 din, 20.000 din bo prispevala osnovna šola Ribnica, 20.000 din sklad za urejanje mestnega zemljišča, občinski sindikalni svet pa 5.000 din. Dela bodo predvidoma končana v drugi polovici septembra.

M. Z.

POČASI DELAJO

Ze precej časa je preteklo, odkar so se Petkovi preselili iz hiše, ki je bila rojstni dom znanega foto reporterja XIV. divizije Jožeta Petka. Hišo so že zdavnaj podrli, urejanje tega prostora pa napreduje zelo počasi, saj se delo ni premaknilo vse do 20. avgusta. Tu je predvideno majhno parkirišče, križišče Ljubljanske in Vrvarske ulice, urejanje kanalizacijo Ljubljanske ulice, predvideno pa je še asfaltno cestniško hodnikom za pešce. Vsa dela financira sklad za urejanje mestnega zemljišča. Pri programiranju sodeluje tudi svet krajevne skupnosti Ribnica. Predvidoma bodo vsa dela končana do 20. septembra.

M. Z.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCEI

NOVI RAVNATELJ - Dosedanja ravnateljica osnovne šole Loški potok Olga Mohar se je preselila iz tega kraja, zdaj pa opravlja kot vršilec dolžnosti to delo Darko Kraševac, predmetni učitelj geografije in biologije. Novi ravnatelj bo predvidoma imenovan na prihodnji seji občinske skupščine.

MESA NI - Kot drugod tako tudi sodraške gospodinjice ugotavljajo, da ni svinine in teletine. Dobijo le še govedino, in še to slabo. Izbire ni. Vedno pa, da za to ni kriv le mesar.

DRUGA STRAN KRUHA - Pisali smo to in ono čez oskrbo s kruhom v raznih krajih in tudi v Sodražici. Pek Ajdič nas je opozoril, naj prislunemo še pekoma, ne le potrošnikom. Če kruha zmanjka, ni prav pekoma, ki ne vedo, kam s stariim kruhom. Če bi ljudje potrpehli in vze- li drugi dan (zdaj ta občan, drugič drugi itd.) tudi star kruh, če bi slučajno ostal, potem bi pek lahko zagotovil potrošnikom, da kruha ne bi zmanjkalo. Za predelavo v drobtinice lahko v Sodražici porabijo na mesec le okoli 20 kg starega kruha, ker več drobtinic pač pekarija ne proda. Zato mora pek zelo paziti, da kruh ne bi ostajal, ker bi delal v izgubo.

SLAB PROMET - Trgovina podjetja KRIM v Sodražici, kjer prodajo konfekcijo, pletenine, perilo in drugo, nima preveč dobrega pro-

meta, ker ljudje ne vedo zanj. Potrebna bo reklama. V tej trgovini se pogosto dobi to ali ono s popustom.

KONČNO STROKOVNA MOČ - Ribniški vrtec je končno le dobil vzgojiteljico, ki je popolnoma usposobljena za to delo. To je Andreja Gelze, ki jo je štipendirala TIS. Zdaj vpisuje otroke v vrtec. Vpis bo zaključen 20. septembra. Kaže, da bo toliko otrok, da bo potreben še eden, že četrti oddelek. Zato bodo vrtcu verjetno potrebne tudi vse dosedanje varuhinje oziroma pomožne vzgojiteljice. Seveda pa je potrebna tudi gradnja novega vrta.

Zakaj bi moral kupiti še pet kil kosti, če bi rad le pet kilogramov mesa?

Saj si mi tudi ti v MEGRA-DOVI štacuni vsilil še 500 kg ruskega cementsa, čeprav sem hotel le 500 kg trboveljskega.

Prešati se ne izplača več

Kmetom se bo letos bolj izplačalo zadrugi prodati grozdje, kot ponuditi vino,« pravi inž. Julij Nemanič iz metliške vinske kleti

Na odkup grozdja se v Vinski kleti letos pripravljajo mnogo bolj kot vsa poprejšnja leta. Tržišče je bilo v letu 1973 velika preizkušnja za belokranjske vinogradnike in za vinsko klet. Pokazalo se je, da je kmetom ostalo precej vina še od minule letine. Prodaja vina se je zmanjšala v gostiščih, narasla pa je prek trgovskih podjetij. Se pravi, da ustekleničeno vino kupci raje pijejo.

Tako kmetje zdaj na veliko ponujajo svoj vinski pridelek zadrugi, in to tik pred novo trgatvijo. Kaj takega se doslej še ni zgodilo. Za vinsko klet lanske vinske letine ni več zanimiva, kajti v zidnicah je vino zaradi visokih temperatur že dobilo napake in bolezni. Razen tega „kmečko“ vino samo ni dovolj kvalitno za prodajo na trgu, temveč ga je potrebno izboljšati s pridelkom nove letine.

Zadruga potrebuje prostor in posodo za novi odkup grozdja in vina, zato mnogim vinogradnikom ne more pomagati. Sprva so vino še odkupovali, samo zato, da bi ljudem pomagali in jim pokazali dobro voljo do sodelovanja v bodoče. Ker pa je ponudbe preveč, ne morejo ustreči vsem. Kaj bodo zdaj kmetje z lanskim vinom, niti sami ne vedo. „Pripravljani pa smo kupiti vsak

kilogram grozdja, ki bo zrasel na belokranjskih tleh,“ pravi inž. Julij Nemanič, vodja vinske kleti. „Odkupne cene grozdja bodo letos za vinogradnika zelo spodbudne. Očitno pa je, da se kmetom ne bo več izplačalo grozdja stiskati. Za rdeče grozdje bodo cene take, da bo kmet več dobil za pridelek, če ga bo takoj prodal, kot če bi mu plačali vino po 9 din. S prodajo belih vrst grozdja pa bo na boljšem, kot če bi vino prodal po 7 din liter.“

Vinska klet bo sicer odkupovala tudi vino po trgatvi do marca prihodnjega leta, toda namenoma bodo cene nižje. Če bo kmet vzel v roko svinčnik in papir, bo kaj hitro izračunal, da je zanj prodaja grozdja finančno ugodnejša. Strokovnjaki pravijo, da bo letošnja letina mnogo boljše od lanske, predvsem v kvaliteti. Računajo na odlično frankinjo in žametovko,

medtem ko portugalki ne napovedujejo posebne slave. Zaradi nedavnega dežja jo bodo morali prej potrgati in bati se je, da ne bo imela dovolj sladkorja. Trgatev zgodnjih sort grozdja se bo začela 17. septembra. Če mesec dni bomo že sami lahko pokušali, če so napovedi pravilne ali ne.

R. B.

Gori! Gori!

Takole so v soboto, 1. septembra, spet vpili po Metliki, pa ni nikjer gorelo, le gasilci so si privoščili alarm, da so sklicali članstvo na delovno akcijo. Postavljali so mize in stole za veselico pri gasilskem domu. Baje so gasilci tekli na vso moč, ko so prišli do orodjarne, pa so namesto cevi morali prijti za lopate in kladiva.

Tako šalo so si v Metliki letos že dvakrat privoščili. Je sicer duhovita, ni pa dovoljena. Gasilska sirena sme tuliti le takrat, če gre za požar ali drugo resno nevarnost. Ker so to izkoristili, se lahko prihodnjic zgodi, da bo sirena tulila, ko bodo ognjeni zublji uničevali stavbo, gasilci pa bodo rekli: „Spet potegavščina ...“

Nov rod v poklicni šoli BETI

Šolsko leto se je začelo s 125 učenci, ki so lepo zastavili tudi svobodne dejavnosti

V šestih oddelkih metliške poklicne šole konfekcijske in pletilske smeri so dekleta spet v večini, med njimi pa je tudi 25 fantov. Prišli so iz raznih krajev Bele krajine, Dolenjske in sosednje Hrvaške.

Poklicna šola BETI je med redkimi, ki je novo šolsko leto začela brez zamude. Ima namreč dovolj učnih moči, kar je drugod prava redkost. Letos imajo 7 stalnih predavateljev in 16 honorarcev; ti so pretežno strokovnjaki iz BETI, iz domače osnovne šole in zdravstvenega doma.

Pouk imajo v dveh izmenah, prostori so urejeni, pogrešajo pa telovadnico, ker morajo učenci zdaj peš skozi vse mesto na telovadno igrišče na Pungartu. To pomanjkljivost bi lahko odpravili z ureditvijo igrišča pri tovarniškem posloju.

Poklicna šola pa ne vzgaja le strokovnih kadrov, temveč ima tudi dobro razvito kulturno in družbeno-politično življenje. Na šoli delujejo šolska skupnost, mladinska organizacija, športno društvo, dramski in recitatorski krožek, marksistični in tehnični krožek, razen tega pa še pevski zbor. Ta nastopa tudi na vseh javnih prireditvah v mestu. Vsi krožki imajo svojega mentorja iz vrst prosvetnih delavcev in pri vsakem poteka delo po načrtu.

Težava, s katero se srečujejo že več let, je, da šola nima interneta. Učenci se k pouku vozijo ali pa stanujejo pri zasebnikih, kjer pa je bivanje zelo drago. BETI je poskrbela, da imajo šolarji toplo malico in na voljo tudi kosilo, razen tega so povečali mesečne nagrade. Letos znašajo

200 din za učence prvih letnikov in 250 din za drugošolce.

Šukljeto iz Bereče vasi 17. so prejšnji teden z njive pospravljali koruzo. Vsa družina je delala in zadovoljnih obrazov so se peljali domov, kajti letina je letos dobra. (Foto: R. Bačer)

REVNE SO OBLEKLI

Pred kratkim je občinski odbor Rdečega križa v Metliki razdelil krajevnim organizacijam okrog 2500 kilogramov oblačil, ki so jih za socialno ogrožene metliške občane spet zbrali prebivalci Tržiča na Gorenjskem. Pomoči potrebne družine so dobile pred jesenjo izdatno pomoč, deležni pa so je bili tudi Romi.

PRIJAVE ZA RAB

Tudi letos organizira metliški odbor ZZZB NOV za svoje člane izlet na Rab, kjer so med vojno v italijanski internaciji umrli mnogi domačini. Tisti, ki so se vrnil domov, nosijo podobo Raba in njegovih strahot še vedno v srcu. Letos računajo na še večjo udeležbo, ker poteka 30 let, kar je bilo taborišče osvojenega. Izlet bo 21. oktobra, prijave pa sprejemajo do 5. oktobra v pisarni občinskega odbora ZZZB. Del stroškov za prevoz plača organizacija. Zanimanja je precej, saj je za pol avtobusa prijaviteljev.

KMALU BO ZRELO

V metliški vinski kleti se že pripravljajo na trgatve zgodnjih vinskih sort. Strokovnjaki vsak dan pregledujejo vinograde in ugotavljajo količino sladkorja v grozdju. Portugalka bo kmalu zrela in računajo, da bo dobre kvalitete.

SEMINAR ZA PREDAVATELJE

V soboto, 1. septembra, so za politični aktiv metliške občine organizirali seminar, ki sta ga vodila člana predsedstva Republiške konference SZDL Miro Gošnik in Jože Kavčič. Seminar je bil namenjen družbeno-političnim delavcem, ki bodo na terenu vodili javne razprave o osnutku nove ustave in o občinskem statutu.

SPREHOD PO METLIKI

UPOKOJENCI GREDO NA IZLET – Podružnica društva upokojencev organizira za svoje člane 25. septembra enodnevni izlet na Gorenjsko in Bled. Do 20. septembra sprejema prijave tajnik podružnice. Cena ne bo zasojena, vendar pa za zdaj še ni znana.

VSE POKOŠENO – Delavci komunalne so prejšnji teden lepo očistili mesto in pokosili vse travnate površine, ki služijo za okras. Sploh so se potrudili, da je bila Metlika za srečanje borcev čista in okrašena.

SE VSE RAZKOPANO – V stavbi občinske skupščine še trajalo preureditvena dela. Do nove kurilne sezone bodo starinske peči na drva zamenjali radiatorji in centralno ogrevanje.

SLAB ELEKTRIČNI TOK – Med 19. in 20. uro je navadno elek-

trična napetost tako slaba, da veliko prebivalcev ne more spremljati televizijskega programa. Prejšnji četrtek je mrknila tudi cestna razsvetljava čez dan in mesto je bilo več ur brez vode in elektrike. Tovarne so poslale delavce domov.

MLADI NA ZASLONIH – Oktobra bo ljubljanska televizija v Beli krajini smejala oddajo „Mladi za mlade“. O problemih metliške mladine bodo pripovedovali mladi iz Beti in Kometa, s kamero pa bodo obiskali tudi nekaj vaških aktivov.

OŽIVITI FOKUS – Mladi fotamatjerji so v vitrini pri bifeju zamenjali stare fotografije z novimi. Skoda je, da ljubitelji fotografije ne delujejo bolj organizirano. Klub FOKUS je še lani dosegal lepe uspehe, zato bi ga kazalo oživiti.

metliški tednik

Novi industrijski predel Črnolija nastaja pri vhodu v mesto iz metliške strani. Tu gradi semiška ISKRA svoj obrat, obrtno komunalno podjetje zida poslovni objekt, podjetje VIATOR pa mehanične delavnice. Tako velikega gradbišča doslej v Črnoliju še niso imeli. (Foto: R. Bačer)

Zdaj uspevati niso mačje solze

Več gospodarskih organizacij črnemeljske občine je v prvem polletju izkusilo stabilizacijo - izgubo ima 5 podjetij, resno le v BELTU

Od 159.691.443 din celotnega dohodka v 18 gospodarskih organizacijah gre pretežen delež industriji in rudarstvu, saj predstavlja ta dejavnost 69,7 odst. vsega poslovnega uspeha v občini. Občutno pa se pozna tudi boljši uspeh semiške Iskre. Dalje se napredek vidi v kmetijstvu, ki je v primeri z lanskimi šestimi meseci narasel za 16,8 odst. Gradbeništvo je edino področje, ki v prvi polovici leta ni doseglo niti lanskoletne ravni.

To ni tako zaskrbljujoče kot dejstvo, da so bila porabljena sredstva za 30,7 odst. večja kot v prvem polletju lani in da so narasla hitreje kot poslovni uspeh. Poudariti moramo, da so v gospodarstvu močno občutili porast cen, saj zavzemajo stroški za porabljeni material nad dve tretjini vseh porabljenih sredstev.

Za gospodarstvo je v prvi polovici leta 1973 značilno, da je amortizacija zelo malo narasla nad minimalno raven, da so se močno poznali odpisi terjatev in da so za blizu 50 odst. narasle razne zakonske obveznosti. Navzlic vsem naštetim slabim stranem pa dohodek vendarle ni

tako slab, saj ga je za 17,5 odst. več kot v primerjalnem obdobju lani in je bil nadpoprečen v kmetijstvu, gostinstvu in obrti ter v stanovanjsko-komunalni dejavnosti. Manj obeta ostanek dohodka, če upoštevamo, da bo del teh sredstev še za plačilo davka na dohodek.

Število zaposlenih letos ni raslo tako naglo kot lani, ugotavljajo pa, da se je produktivnost na zaposlenega povečala za več kot 11 odstot-

kov. Najslabša stran letošnjega poslovnega uspeha črnomaljskega gospodarstva je v tem, da je 5 podjetij izkazalo izgubo v skupnem znesku 9.425.249 din in da je v teh kolektivih zaposlenih 1204 ljudi ali skoro polovica vseh zaposlenih v gospodarstvu. Izgubo imajo: Rudnik Kanizarica, Belt, Belsad, menza v Begradu in Opekarna Kanizarica. Zlasti preseneča izguba pri slednji, je pa v celoti posledica odpisa terjatev preko dovoljenega roka.

Se beseda o osebnih dohodkih: v poprečju so se dvignili za 9 odstotkov in so znašali (prav tako poprečno) 1.715 din, lani v prvem polletju pa 1.574 din. Zaslužek se je očitno izboljšal, še vedno pa ne dohaja republiške ravni. Črnomaljčani v tem še zaostajajo za 260 din.

R. Bačer

V enem letu velik napredek

Za 41 odstotkov je bil lani presežen plan investicij v zasebni sektor kmetijstva

Iz podatkov, ki jih imajo na razpolago hranilno-kreditna služba črnomaljske zadruge ter pospeševalna in kooperacijska služba, je videti, da je bilo lani investirano v zasebni sektor kmetijstva 1.730.000 din družbenih sredstev. Pri tem gre za udeležbo več virov: bilo je okrog 60 odst. bančnih sredstev, 10 odst. republiškega denarja in 30 odst. sredstev hranilno-kreditne službe in zadruge.

S tem denarjem so ljudje kupovali stroje, gradili gospodarske objekte, nabavljali plemensko živino in razne priključke za kmečke stroje. Za mehanizacijo je šla lani polovica investicij.

Pri naložbah v zasebno kmetijstvo ne smemo pozabiti, da so te v resnici mnogo večje, kot jih prikazuje hranilno-kreditna služba, ker mora imeti kmet tudi lastno udeležbo. Cenijo, da je bilo tojst ob 50-odst.

NOV BLOK ZA BORCE

Zveza borcev v Črnoliju precej napreduje v gradnji družbenih stanovanj za svoje člane. Lani so zgradili en blok, letos pa bo oktobra vseljiv 15-stanovanjski blok za borce v Črnoliju, medtem ko v Semiču gradijo v bloku 6 stanovanj.

ČRNOMALJSKI DROBIR

BREZ PREDSEDNIKA – Krajevna skupnost v mestu je spet brez predsednika, ker je dosedanji, Milan Šimec, napovedal oktobra odstop zaradi utrujenosti in let. Sam je predlagal, naj na njegovo mesto izvolijo katerega mlajših obččanov.

NI VEČ DVOMOV – Po vsem mestu so pred kratkim postavili nove kazičpote za kraje, ki ležijo dlje od Črnolija in kjer se cesta odcepi. Predvsem je bilo to potrebno za Vinico, ker so jo mnogi iskali, ko so bili prvič v teh krajih.

SPET ODDAJA KRVI – 25. septembra bo za občane črnomaljske občine v Novem mestu prostovoljna oddaja krvi. Računajo vsaj na 50 udeležencev akcije, predvsem iz delovnih organizacij, ker imajo kmetje zdaj največ dela v vinogradih. Prijave že zbirajo.

S TREMI AVTOBUSI NA RAB – Komisija za internance pri

občinskem odboru ZZZB pripravlja oktobra za člane izlet na Rab, ob 30-letnici osvoboditve taborišča. Doslej je že za 3 avtobuse prijav, interese pa še zbirajo. Izlet bo dvodnevni in bo veljal 100 din.

SLAVNOSTNO VZDUŠJE – Organizatorji republiškega prvenstva v oranji, ki je bilo čez minulo soboto in nedeljo v Dragatušu, in črnomaljska krajevna skupnost so meščane pozvali, naj okrasijo hiše in razobesijo zastave kot ob praznikih. Tako so gostom iz vse Slovenije izkazali dobrodoščilo že v Črnoliju.

NAJVEČ ZA MLADE – Prejšnji teden so številni lepki po vsem mestu in v okolici vabili na „Show Ivjice Serfezija“ in njegovih gostov, ki se je Belokranjecem napovedal za soboto, 8. septembra zvečer.

lastni udeležbi investiranih v zasebno kmetijstvo kar 3.360.000 din. To pa je za 41 odstotkov več, kot je predvideval akcijski program.

Za letošnje leto je predvidenih za 3.771.500 din naložb v zasebno kmetijstvo, bati pa se je, da ves denar niti ne bo izkoriščen. Ne zato, ker ne bi bil potreben, ampak zaradi pomanjkanja primernih strojev za dinarje na našem tržišču in zavoljo pomanjkanja gradbenega materiala, potrebnege za obnovu ali gradnjo gospodarskih objektov. Zataknilo pa se je še pri plačilu strojev za devize, ker mora imeti po novem vsak investitor svoj devizni račun.

Cenili so, da je bil v prvem polletju 1973 splošen položaj za investiranje v zasebno kmetijstvo slabši kot lani. Utegne pa se popraviti, ker za druga napenja vse kriplje, da bi namenska sredstva tudi letos dosegla kmeta.

R. B.

Čestitamo!

11. septembra je praznovala petdesetletnico življenja Tanja Vidovič, računovodkinja v črnomaljski gimnaziji in dijaškem domu. Na sedanjem delovnem mestu je že 10 let, razen tega pa je delovala, deloma še deluje, v odboru in komisijah Socialistične zveze, pri Društvu prijateljev mladine, je član izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti, razen tega pa je še predsednica delovne skupnosti dijaškega doma.

Iz rodnege Trebnjega je tovarišica Tanja kot triletna deklica odšla po svetu in se z družino leta 1963 vrnila v Črnolij. Vsa drugod prebita leta ji niso izbrisala iz spomina ljubezni do Bele krajine, katero ji je še kot otroku vcepil oče, Metličan.

Skromnost in tovarištvo Tanje Vidovič lahko občuti vsak, kdor ima z njo opravka. Ob njenem življenjskem prazniku ji iskreno čestitamo in ji želimo še veliko zdravih in srečnih let.

Črnomaljski poročevalec

Vsa Sodražica ureja novo telovadišče

V Sodražici bo letni športnorekreacijski center, v Izberju pa zimski — V šolah letos le en učenec več — Učitelji pridno študirajo

„V osnovno šolo v Sodražici se je letos vpisalo enako otrok kot lani, in sicer 254 (računajo, da se bosta še dva), v šolo Sv. Gregor 43 (dva več kot lani) in

šolo na Gori 21 ali eden manj kot lani. Skupno je doslej vpisanih na vse tri šole na sodraškem območju 318 otrok ali eden več kot lani,“ je povedala Zinka

Benulič, direktorica šole Sodražica.

Na osnovni šoli Sodražica se je po nedavnih popravilih izpitih učni uspeh poboljšal skoraj za 3 odstotke v primerjavi z zaključkom šolskega leta in znaša 97,2 odstotka. Vendar je uspeh kljub temu za 0,1 odstotka slabši kot leto prej.

Na podružnični šoli Gora je znašal učni uspeh 95,5 odstotka. Za ostal je le en učenec, in sicer že drugi v prvem razredu. Je kategoriziran, vendar ga starši nočejo dati v posebno šolo.

Na podružnični šoli Sv. Gregor pa so izdelali vsi, le eden je bil neocenjen, ker je bil dolgo bolan. Se je namreč ponesrečil pri domačem delu.

Tako je preteklo šolsko leto uspešno zaključilo 308 šolarjev ali 97,2 odstotka, le 9 ali 2,8 odstotka pa jih ni izdelalo.

Učiteljev imajo dovolj, le pri Sv. Gregorju jim manjka en učitelj razrednega pouka. Učitelji pridno študirajo. Dva sta diplomirala že junija, trije bodo predvidoma jeseni, prihodnje leto pa bodo predvidoma diplomirali še trije.

Letos so pobelili vse šolske prostore v Sodražici, vključno s vrtem in šolsko mlečno kuhinjo. Sanitarni prizidek pri šoli je popravilo kočevsko podjetje ZIDAR in pričakujejo, da jim bo kmalu v uporabo.

Urejšajo tudi telovadišče in športni park. Minulo soboto so organizirali prostovoljno delo za urejšanje šolskega igrišča. Na udarniško so povabili učence 7. in 8. razreda, učitelje, predstavnike raznih organizacij in društev, podjetij, mladine in druge občane. Akcije za ureditev igrišča organizira režijski odbor za gradnjo telovadišča, ki ga vodi predsednik Ivan Petrič. Take akcije nameravajo nadaljevati in tako urediti letos športno-rekreacijski center, ki ne bo pomemben le za šolo in Sodražico, ampak tudi za razvoj turizma v tem kraju. Ta center se bo dopolnjeval z zimskim rekreacijskim središčem, ki je v bližnjem Izberju.

V šestih tednih so Žlebičani dokončali svoj vodovod. Vsaka hiša je zanj prispevala 200 prostovoljnih delovnih ur in 4.000 din, računajo pa, da bo račune za 160.000 din poravnal še upravni odbor sklada novega samoprispevka. Takole smo ujeli Žlebičane, ko so kopali zadnje metre jarka za svoj vodovod. (Foto: J. Primc)

Ribnica: manjka učiteljev

Na podružnicah ni učiteljev za razredni pouk, v Ribnici pa ni učiteljev predmetnega pouka

Od 935 šolarjev osnovne šole Ribnica s podružnicami vred jih v preteklem šolskem letu ni izdelalo 14, od tega 4 sploh niso prišli k popravnim izpitom, čeprav so imeli pravico do njih.

Med počitnicami niso porabili preveč denarja za obnovo šol, ker so varčevali, da bi ostalo več za ureditev oziroma obnovo šolske mlečne kuhinje na osnovni šoli v Ribnici. Vendar so kljub temu prekrili strehe na starih šolah v Ribnici in jih prebelili, obnovili pode v šoli Sušje in obnovili table v šoli Dolenja vas, kjer bodo morali zamenjati še kotel centralne kurjave.

Podružničnim šolam ribniške osnovne šole manjka tudi več učiteljev, predvsem za razredni pouk. Vzel so zapolnili tako, da uči že upokojena učiteljica in da ostali dve učiteljici več delata. V Velikih Poljanah, kjer je na šoli letos le 6 učencev (2 v prvem in 4 v drugem

razredu), poučuje upokojena učiteljica, v Ribnici pa poučuje 3. razred učitelj, ki ima hkrati na skrbi tudi oddelk podaljšanega bivanja. Za predmetno stopnjo so bili vsi razpisni zamen in manjkata učitelja za likovni in tehnični pouk, dva učitelja za telesno vzgojo in učitelj za oddelk podaljšanega bivanja predmetne stopnje.

SLOVO KOMANDANTA

V petek, 31. avgusta, so se predstavniki občinske skupščine Ribnica in družbeno-političnih organizacij poslovlili od dosedanjega komandanta enote JLA v Ribnici polkovnika Stanka Ružiča, ki odhaja na odgovornejše delovno mesto v Ljubljano. Predstavniki občine se mu zahvaljujejo za dosedanje dobro medsebojno sodelovanje.

N. A.

Zdaj zdaj bo v Žlebiču priteklo

Veliko so prispevali občani, pričakujejo pa še pomoč iz sklada samoprispevka v znesku 160.000 din — Dela so v glavnem zaključena

„Žlebiški vodovod je v glavnem končan,“ je povedal odbornik Janez Kozina iz Žlebiča. „Le pod cesto bomo zvrtili še nekaj lukenj in potegnili skoznje cevi, da ne bi bilo treba ceste prekopavati. Cestno podjetje Novo mesto nam bo posodilo tak sveder.“

V teh dneh bo otvoritev. Vodo bo dobilo okoli 40 hiš. Skoraj vse imajo že vso napeljavo, čakajo le še otvoritve, kj bo takrat, ko bo res vse končano.

Skupno so vaščani delali 6 tednov za svoj vodovod. Vsaka hiša je prispevala 200 delovnih ur in 4.000 din. Kljub temu pa še niso plačani vsi računi za material. Manjka okoli 160.000 din. Računajo, da bodo ta

denar dobili iz zbranih sredstev na račun novega samoprispevka, ki so ga izglasovali v občini maja. Vendar upravni odbor sklada samoprispevka še ni imenovan. Ko bo, med prvimi razpravljal o prošnji Žlebičanov, da bi imeli prednost pri dodelitvi denarja. Žlebičani upajo, da jih bo upravni odbor razumel, saj je voda vsakemu človeku res najbolj potrebna.

J. PRIMC

Nove brazde združništva

KZ Ribnica ena TOZD

Sekretarja KZ Ribnica Franca Bojca smo zaprosili za razgovor o novi organizaciji zadrage. Njegove odgovore smo nekoliko skrajšali in jih priredili v obliki članka.

Novi zakon o združevanju kmetov in ustavna dopolnila zahtevajo

Franc Bojca

tudi novo organizacijo kmetijske zadrage, ki naj bo taka, da združuje

kmete, ki hočejo izboljšati svoj gospodarski položaj. To pomeni, da je potrebna vsem, ki želijo svoje proizvode prodati in bolje gospodariti. Kmetje imajo zdaj vse pravice pri upravljanju zadrage in tudi pri delitvi dohodka (dobička) v skladu z deležem dela v prometu KZ.

Na letošnjih sestankih delavcev KZ in na zborih združnikov smo sklenili, da bo zadruga delovala kljub različnim dejavnostim kot ena TOZD. Delovne enote pa so dobile široko samoupravo. Po novem statutu, ki ga je sprejel združni svet 27. maja, imamo v zadrugi 5 samoupravnih enot, organiziranih po gospodarskih dejavnostih, in tri zadržne enote oziroma proizvodne okoliše, ki so organizirani teritorialno. Te enote so: transportni obrat, trgovina na drobno, domača obrt (suha roba), hranilno-posojilna služba in proizvodni okoliši Dolenja vas, Ribnica in Sodražica.

V teh dneh se bodo na prvih sejah sestali vsi kmetijski odbori, ki so bili skupno z občnim zborom in drugi-

mi organi upravljanja zadrage izvoljeni na tajnih volitvah 24. in 25. junija.

Občni zbor je najvišji organ upravljanja zadrage, podobno kot delavski svet v podjetju ali bivši združni svet. Za predsednika so izvolili Alojza Oblaka člana zadrage in lastnika sodobne kmetije z Grabna 4, za njegovega namestnika pa Ludvika Česarja, dosedanjega predsednika združnega sveta iz Nemške vasi 27.

Kmetje, člani zadrage, imajo večino v občnem zboru, ki šteje 21 delegatov. Tudi v kmetijskih odborih proizvodnih okolišev imajo kmetje večino, saj je v vsakem odboru le po en predstavnik oziroma delegat delavcev zadrage, ki je hkrati tajnik odbora.

Kmetijski odbori sprejemajo kmete in njihove družinske člane v članstvo zadrage, sodelujejo pri organizaciji vaških skupnosti, pri presmerjanju kmetij, pri organizaciji strojnih in pašnih odborov ter pri organizaciji strokovnih predavanj, ki so vse bolj potrebna za sodobno kmetovanje.

Kmetijska zadruga Ribnica že vrsto let uspešno sodeluje s kmeti, odkupuje njihove pridelke in daje kmetom strokovno pomoč. S pospeševalno in hranilno-kreditno službo je dosegla že lepe uspehe pri razvoju zasebnega kmetijstva. Kmetje zapajajo zadrugi, saj jih je kar 558 vpisanih v njeno članstvo.

Doseženi uspehi in novi odnosi, ki se vzpostavljajo v združništvu, so največja zahvala združnim delavcem ob stoletnici združništva na Slovenskem in spodbuda za nadaljnje delo.

DELAVSKE IGRE

Občinski svet Zveze sindikatov in občinska zveza za telesno kulturo Ribnica sta organizirali sindikalne športne igre. Do 26. septembra se bo pomerilo v streljanju, kegljanju, rokometu, malem nogometu, namiznem tenisu in šahu 27 ekip iz sedmih sindikalnih organizacij. Tekmovale bodo ekipe iz INLESA, RIKA, DONITA iz Sodražice, ZIC-NICE, ITPP Ribnica in Gozdne uprave Grčarice.

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu, organizatorica tega tekmovanja, je sklenila, da bo organizirala prihodnje leto delavske športne igre v veliko večjem obsegu. Zdaj pa je pomembno, da je led prebit in prižgana zelena luč za razmah delavskih športnih iger.

Po sedanjih ocenah bo na osnovni šoli Sodražica v letošnjem šolskem letu v varstvu nekako 35 do 40 otrok, ki čakajo na avtobus, da jih odpelje domov. To so predvsem šolarji iz nižjih razredov, ki se pod vodstvom učiteljice uče, delajo domače naloge, se pogovarjajo in si med seboj pomagajo, berejo itd. Letos bodo skrbele za te otroke v varstvu izmenoma tovarišice Ladka Čašarek, Anica Drobnič, Anica Modic in Angelca Šega. (Foto: J. Primc)

Sodražica: kam na malico?

Vedno več žena je zaposlenih, zato je treba zanje in za njihove družine urediti prehrano

V Sodražici je vedno več družin, kjer sta oba zakonca zaposlena. Zato je vedno večji pritisk na šolsko mlečno kuhinjo, kjer je hrana poceni, da bi kuhali malice ali celo kosila za take družine. Če bi šola to zmogla brez škode za prehrano šolarjev, bi bil tak predlog sprejemljiv. Sicer pa bo treba najti drugo možnost.

Nekatere izmed možnosti so: da bi hrano kuhala ena izmed gostiln, da bi zgradili nov obrat družbene prehrane (morda samopostrežni, ki bi potreben le; če bo Sodražica z okolico res postala zimski in letni športno-rekreacijski center za Ljubljano in druge kraje), da bi kuhali hrano v eni izmed sedanjih kuhinj v delovnih organizacijah (če je potrebno, bi kuhinjo s prispevki zainteresiranih delovnih organizacij razširili) ali pa je morda še kakšna druga možnost.

Pri reševanju prehrane prebivalstva pa naj bi seveda razen vseh prizadetih delovnih kolektivov sodelovala tudi krajevna skupnost. Prav ta bi bila lahko pobudnik te akcije in njen voditelj. Vedno več zaposlenih, predvsem vedno več zaposlenih žena, poraja v Sodražici nove potrebe in zahteve. Urejena prehrana je le ena izmed njih.

Zlati otroci

Debeljak in Malnar vpisana kar dvakrat

Ob novem šolskem letu smo pogledali, kateri šolarji, ki so v lanskem šolskem letu končali 8-letno šolanje, so vpisani v novi zlati knjigi odličnjakov osnovne šole dr. Franceta Prešerna v Ribnici. To so seveda: tudi hkrati prvi vpisi v tej zlati knjigi.

Kot odličnjaki-Lestivkovi so vpisani šolarji, ki so vseh osem razredov izdelali z odličnim, šolo pa so dokončali v minulem šolskem letu. To so: Andreja Bevka, Brežca 13; Boštjan Debeljak, Ribnica, Prijatelj trg 12; Pavek Hočvar, Rakitnica 24; Mateja Ile, Ribnica, Struška 16; Stane Košir, Ribnica, Kolo-dvorska 25; Marko Malnar, Ribnica, Partizanska 5; Vera Tekavčič, Prigorica 36; Franc Trdan, Prigorica 22; Rija Turk, Ribnica, Gorenjska cesta 39; Leon Zobec, Ribnica, Prešernova cesta 21.

Za izredne uspehe, ki so jih dosegli na raznih tekmovanjih v republiškem merilu, pa so vpisani v zlato knjigo še Stane Babič, Ribnica, Urbanova ulica 1, ki je dosegel 2. mesto na republiškem tekmovanju „Vesela šola“ v skupini za 6. razrede; Boštjan Debeljak, ki je dosegel 1. mesto na republiškem tekmovanju „Vesela šola“ za 8. razrede, in Marko Malnar, ki je dobil zlato. Vegovo priznanje na tekmovanju mladih matematikov. Debeljak in Malnar sta torej vpisana v Zlato knjigo kar dvakrat.

AVTOMOBILI NA VODO

Ne, ne za nikakršno novotarijo, patent, za katerega bi se gospodarstveniki vsega sveta borili, ne gre. Sicer je izum, vendar še ne izpopolnjen in trenutno še z mnogimi hibami.

Saj poznate tisto zgodbo o Ribničanovem konju, ki se je toliko časa hranil z zelenimi oblanci, da je nazadnje, ko se je hrani že privadil, „kruota nemarna“ poginil. Sodobni Ribničanov (pa ne samo njegov!) konj ne je trave in sena, niti oblancev ne, pije le benzin različnih oktanov. In v tem je „novotarija“, vredna stare ribniške pogruntavščine.

Ni dolgo tega, ko je moj konjiček — avto (škoda je si-

cer) začel kihati, stokati, kašljati, skratka — spuntal se je. Ni več vlekel, kot bi moral, nazadnje je „crknul“; komaj sem ga spet spravil k življenju, pa ni in ni šlo. S težavo sva prkhalo do avtomobilskega zdravnika, ki je po bistroumnem samogovoru ugotovil, da stvar, čeprav je škoda, še ne gre na vodo. In po krajšem postopku je iz rezervoarja ter iz drugih življenjsko važnih delov motorja iztočil kake tri litre ne več kristalno čiste vode. Vendar voda je bila, v moje veliko začudenje. (Tudi ranjki oče se je čudil, ko so mu po vnetju reberne mrene izčrpali velike količine vode, ko pa je pil le vino. Potem se je šele jezil na gostilničarje!).

Potem je bilo dobro, dokler ni čez kakih tisoč kilometrov avto spet zakihal in zakašljaj. Spet je bila voda, nekaj litrov. Spet pregled, čiščenje (seveda ne na račun Petrola!) in spet nekaj sto kilometrov brezskrbne vožnje. Potem so me spet porivali po cesti in spet voda in celotni že znani postopek. Avto pa, kakor zakleto, noče in noče voziti na vodo, da bi ga...

Mimogrede — super vodo kupujem skoro izključno le na črpalkah v Kočevju in Ribnici. Voda, ki mi jo (morda za dobro mero) natočijo, je menda najdražja voda, saj je liter po 3,10 din.

FRANCE GRIVEC

„Letos je še enkrat več krompirja kot lani, pa tudi lepši je,“ je povedal Jože Mihelič iz Kota 5 pri Ribnici. „Lani je bilo preveč dežja. Za prodajo ga imamo, a kaj, ko je vedno tako, da ga nihče ne kupi, kadar ga je dovolj, ko ga ni, bi ga pa vsi radi. To bi bilo treba urediti drugače, namreč zagotoviti odkup in predelovanje ali pa se spomniti kaj takega, da bi dalj trajal, kot so na primer zmrzovalne skrtnje za meso.“ (Foto: J. Primc)

DELO NA POŠTI

Podjetje za PTT promet sprejme na prosta delovna mesta v organizacijskih enotah podjetja naslednje delavce:

3) 7 pripravnikov za manipulativne posle z dovršeno srednjo ali poklicno šolo na poštah:

Novo mesto 2
Straža pri N. m. 1
Mokronog 1
Brežice 2
Dol. Toplice 1

b) 19 pripravnikov za opravljanje dostavne službe z najmanj 6 razredi osnovne šole na naslednjih poštah:

Novo mesto 4
Straža pri N. m. 2
Veliki Gaber 1
Podbočje 2
Artiče 1
Boštanj 1
Krško 2
Sevnica 3
Črnomelj 1
Brežice 2
Semič 1

Kandidati morajo biti stari najmanj 16 let.

Pismene prijave na objavljena delovna mesta sprejemajo pristojne pošte in uprava podjetja v Novem mestu, Novi trg 7 (telefon 21-379), kjer se dobijo tudi vsa pojasnila.

dolenjka DOLENJKA

**JE PRIPRAVILA ZA VAS
OZIMNICO
KROMPIR IN JABOLKA**

NA ŽELJO DOSTAVLJAMO NA DOM!

novoles

Lesni kombinat „NOVOLES“,
Straža pri Novem mestu
(v nadaljnjem besedilu investitor)
razpisuje javni

natečaj

o ugotovitvi sposobnosti izvajalca za izvajanje del pri izgradnji tovarne plastičnih proizvodov v Trebnjem. Po projektu so predvidena naslednja dela:

1. gradbeno – obrtniška dela
2. elektro in PTT instalacije
3. kotlovnica, instalacije pare, ogrevanje in prezračevanje
4. instalacije tehnološke, požarne in sanitarne vode
5. instalacije komprimiranega zraka
6. zunanja kanalizacija
7. zunanja ureditev (ceste in platoji).

Orientacijska vrednost del znaša 4.800.000 din
Orientacijski rok izvajanja del je od 1. 10. – 31. 12. 1973.

Natečaja se lahko za posamezna dela udeležijo tudi samostojni obrtniki.

Informacije o investicijsko-tehnični dokumentaciji, tehničnih in splošnih pogojih za sklenitev pogodbe in izvajanje del so interesentom na razpologo v prostorih investitorja vsak delovni dan od 7. do 14. ure.

Za oceno sposobnosti so interesenti dolžni navesti podatke, na podlagi katerih bo možno ugotoviti,

– da je interesent sposoben dela izvesti kvalitetno in v predvidenem roku ter predložiti cenik.

Ponudbi mora biti priloženo dokazilo, da je interesent registriran za izvajanje posameznih navedenih del.

Pismene prijave je treba dostaviti investitorju najkasneje do 27. 9. 1973. Investitor bo svojo odločitev o izbiri izvajalcev posredoval udeležencem natečaja v roku 8 dni po izteku natečaja.

GRADBENI MATERIAL

V oddelku za prodajo gradbenega materiala v Novem mestu, Cesta herojev 25, vam nudimo vse, kar potrebujete pri gradnji hiše. Posebno velika izbira stavbnega pohištva!

Cene ugodne!
Prepričajte se!

PROSTA DELOVNA MESTA!

Delovna skupnost „SOP“,
specializirano podjetje
za industrijsko opremo, Krško,

vabi k sodelovanju oziroma razglašuje naslednja prosta delovna mesta

1. POMOČNIK VODJE PROIZVODNJE STORITVENIH DEJAVNOSTI

Pogoj: gradbeni ali strojni tehnik.

2. SALDAKONTIST

Pogoj: srednja ali nižja administrativna šola.

4. POMOČNIK SKLADIŠČNIKA

Pogoj: kvalificiran prodajalec za kovinsko stroko z najmanj 3-letno prakso.

5. POMOČNIK SKLADIŠČNIKA

Pogoj: kvalificiran prodajalec za kovinsko stroko.

Komisija za delovna razmerja
„DANE“, tovarne rastlinskih specialitet
in destilacija, Mirna

objavlja

prosto delovno mesto

BLAGAJNIČARKE.

Delovni čas od 8. do 16. ure.

Pogoji: poklicna šola trgovske smeri in 5 let prakse ali srednja ekonomska šola in 2 leti prakse.

Prišlele ponudbe sprejema splošni sektor podjetja. Razpis velja 15 dni po objavi.

Kmetijska zadruga Trebnje

razpisuje

javno licitacijo za prodajo

STANOVANJSKE HIŠE

v Šentrupertu št. 32 v petek, dne 21. 9. 1973 ob 9. uri v Šentrupertu.

Vse informacije dobijo interesenti na upravi Kmetijske zadruge v Trebnjem.

Veletrgovina „MERCATOR“ Ljubljana
TOZD „STANDARD“
NOVO MESTO

razglašuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE NA UPRAVI

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene prošnje pošljite splošni službi TOZD „STANDARD“, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 20. 9. 1973.

ZA HIŠNIKA IN SNAŽILKO!

Osnovna šola
KATJA RUPENA v Novem mestu nudi zakonskemu paru delovni mesti

HIŠNIKA IN SNAŽILKE

Stanovanje v šoli. Pogoj za hišnika: kvalificiran mizar, ključavničar in podobno.

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

GOSTINCI!

Vojno gostinska ustanova
za društveno prehrano
„PARTIZAN“ Ljubljana, Trg OF 13

razpisuje

prosta delovna mesta za nedoločen čas v DE Novo mesto:
1. POSLOVODJE restavracije družbene prehrane. POGOJI:
KV gostinski oziroma trgovski delavec ali ekonomski
tehnik s prakso.

2. ŠEFA KUHINJE POGOJI: KV kuhar s prakso.

3. ZA DELO V KUHINJI: 1 KV ali PKV kuharja, 1 PKV ali NKV delavke.

4. 1 KV ali PKV natakarka.

5. 1 KV natakarka ali trgovskega delavca.

Nastop službe s 1. oktobrom 1973. Osebni dohodek po pravilniku. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi razpisni komisiji ustanove VUU „Partizan“, Ljubljana, Trg OF 13.

SPLOŠNA BOLNICA, NOVO MESTO bo odprodala rabljen inventar (postelje, blazine in drugo) dne 24. septembra 1973 ob 9. uri na dvorišču internega oddelka.

VABIMO
NOVE
SODELAVCE!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

– komisija za kadre in splošne zadeve

ponovno objavlja

dve prosti delovni mesti
REFERENTOV ZA EKSPOZITURO V STRAŽI.
Pogoji: srednja šolska izobrazba ekonomske smeri in dve leti delovne dobe.

Do začetka poslovanja ekspoziture v Straži bosta sprejeta kandidata zaradi pridobitve potrebne bančne prakse opravljalca delo v banki v Novem mestu.

Objava velja do zasedbe delovnih mest.

Poskusna doba traja dva meseca.

Interesenti naj vložijo pismene prijave s kratkim življenjepisom in navedbo strokovne izobrazbe pri komisiji za kadre in splošne zadeve pri DBH Novo mesto.

MARTINA TOMŠIČA

iz Stare vasi pri Škocjanu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom ter delovnim organizacijam za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter za pomoč v težkih trenutkih.

Topla zahvala vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Ana, hčerki in sinovi z družinami.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MALČI KUKEC

iz Kostanjevice na Krki

vsem, ki ste sočustvovali z nami v dneh slovesa, in vsem, ki ste ji kakorkoli stali ob strani v urah njenega trpljenja, izrekamo svojo najglobljo hvaležnost. Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Vjekoslavju Frlanu, ki ji je ves čas boleznine nesebično pomagala, zdravstvenemu osebju internega odd. novomeške bolnice, specialistu dr. Maksu Fornazariču, kolektivu in sindikalni podružnici skladišča trgovskega podjetja „Preskrba“ iz Krškega, Dolenjskemu kulturnemu festivalu in kostanjeviškemu oktetu. Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na zadnji poti.

Kukčevi!
Kostanjevica, 8. septembra 1973

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta in brata

JOŽETA MAJERLETA

iz Novega mesta

se pristrčno zahvaljujemo za izraze sožalja in darovano cvetje vsem prijateljem, znancem ter podjetjem „Krojac“, „Kremen“, „Novoteks“, ŽTP, organizaciji ZB in DU iz Novega mesta ter vsem devetim kegljačem. Posebno se zahvaljujemo zdravniškemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka bolnice Novo mesto za njihov trud. Ravno tako hvala vsem tistim, ki so našega Jožeta pospremili k večnemu počitku.

Zalujoči: žena, hčerka in sinovi z družinami.

V starosti 83 let nas je zapustil naš dragi

JOŽE SLADEK

iz Smolenje vasi 13

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, sosedom, družinam Erjavec in Heferle za podarjene vence in za vso pomoč, Jožetu Penci, Štefanu Žuri Brulčevim, Pečetovim in Zilku Sitarju za vso nudeno pomoč in tolažbo v teh težkih trenutkih.

Posebno se zahvaljujemo dr. Vodniku in dr. Jeriču za vso skrb, ZB Mal Slatnik za podarjeni venec in župniku za opravljene obredi.

Zalujoča družina Seničar.

BESEDE

Dragi Milki Hajdinjak, Pavla vas 10, za god in vnučku Ivančku za prvi rojstni dan želimo mnogo zdravja in sreče. Stara mama in botra z družino iz Lazca.

TAKIH SE BOJMO

V ponedeljek, 10. septembra, se je na črpalno na Otočcu z avtom pripeljal Vidko Kozole iz Sedma pri Sevnici. Miličnikom se je takoj zdel sumljiv, zato so ga preizkusili z alkoholom. Res je bil vinjen, kljub temu pa je Kozole na vsak način hotel nadaljevati vožnjo. Da bi mu to preprečili, so ga miličniki pridržali do iztreznitve, prijavljen pa bo tudi sodniku za prekrške.

SPET MALOMARNOST

Ivan Pirc iz Čučje mlake je 10. septembra zjutraj vozil tovornjak proti Novemu mestu, v Mačkovcu pri hiši številka 3 pa se je na kamionu odprla zadnja desna polovica strani ce in treščila v telefonski drog, ki se je prelomil. Škode je na srečo samo za 2.100 din, toda zavoljo nepazljivosti soferja bi se lahko zgodilo kaj veliko hujšega. Spomnimo se samo nedavne nesreče na mostu, ko je v podobnem primeru ubilo žensko.

TELČE: ZBIRAJO ZA AVTO

Tudi gasilci na Telčah nočejo zaostajati za drugimi društvi v občini. Vneto zbirajo prispevke občanov za nov gasilski kombi. Zaenkrat so zbrali že 20 tisočakov, potrebovali pa bi še 8.000 dinarjev. Ostalo bo po ključu, ki velja za vsa društva v občini, prispeval občinski gasilski sklad. Pri zbiralni akciji so naleteli na razumevanje celo v sosednjih občinah.

POSEST

UGODNO PRODAJAM 30 arov zemlje, primerne za vikend. Dostop možen z avtomobilom. Naslov v upravi lista. Ogleđ vsak dan. (2406/73).

PET MINUT od avtobusne postaje Koprivnica pri Brestanici prodajam 2 ha zemlje in hišico. Ponudbe na oglasni oddelek pod „Koprivnica“.

PRODAM 11 arov vinograda na Mallem vrhu (dostop z avtomobilom) in 31 arov gozda na Piršebregu. Informacije pri Anki Sepetave, Globoko 14 68254 Globoko.

PRODAM lepo posestvo, 10 ha obdelovalne zemlje in 11 ha neizsekane gozda, vse v enem kosu na ravnini, blizu ceste in industrijskega središča, s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem. Terezija Kašič, Gorenja vas 25, Mirna na Dol.

PRODAM enonadstropno starejšo hišo 18 x 12 m na prometni točki, primerno za obrt in gostinstvo, ob Krki. Električna, vodovod in asfalt. Julijana Bevk, 68262 Krška vas pri Brežicah.

PRODAM enostanovanjsko pritično hišo z vrtom in poslopjem, garažo in drvarnico. Loke 3, Straža.

PRODAM vinograd z zidnico v Trški gori. Električna in zidnica, dostop z avtomobilom. Cegelnica 6, Novo mesto.

PRODAM enostanovanjsko komfortno hišo. Cena 300.000,00 din. Informacije: Muzejska 8, Novo mesto.

PREKLICI

Rezka Sepeč (Stari trg 41) Jurčičeva 6, Trebnje, prepovedujem vsako vožnjo in hojo po travniku ob grabnu pod novim naseljem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Podpisana Marija Modic, Lobetova 32, Novo mesto, opozarjam vse starejše in mlajše osebe, da iz moje poti parca št. 284/6 - njiva ni vhoda k Francu Zrimškemu, Lobetova 30. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. Za mladoletne otroke odgovarjajo starši. Tudi parkiranje na omenjeni poti zaradi vhoda ni dovoljeno.

Alojz Vovk, Čelevec 1, 68220 Šmarješke Toplice, prepovedujem pašo živine in vožnjo po travniku pod Velikimi Poljanami in v Zburah. Kdor te prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marija Grabnar, Čučnja vas 37, Mokronog, opozarjam vse, naj ne širijo nikakršnih neresničnih govoric o meni in moji družini, sicer bom sodno postopala.

Albert Oberstar, Gorazdova 5/III, Ljubljana, prepovedujem pešačenje čez vrt in sadovnjak v Brežah št. 24 pri Ribnici na Dol. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jože Rupar, Goriška vas 7, Škocjan, prepovedujem pašo živine in delanje kakršnekoli škode po vsej moji zemlji. Kdor tega preklca ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Karolina Švalj, Gor. Vrhpolje 8, Sentjernej, opozarjam vse, da Janez Švalj, Dol. Stara vas, nima pravice prodajati premičnin in nepremičnin, ker je vse moja last. V nasprotnem primeru odgovarja.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! Vsa zlatarska dela vam po vaši želji najbolje opravi zlatar Otmar Zidarič, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

OBVESTILA

Stefan Mavsar, Dol. Toplice, obveščam javnost, da so govorice o zaplembi denarja na jugoslovansko-avstrijski meji, izrečene v šali o Vinku Novaku, parketarju s Podturna 3, Dol. Toplice, neresnične.

VABILO! Krajevna organizacija ZB Kandija, Novo mesto, vabi vse nekdanje borce in aktiviste NOV na enodnevni izlet, ki bo v soboto, 22. septembra. Odhod ob 6.30. izpred hotela Kandija. Prijave sprejema tajnica te organizacije.

Dobro obveščeni občani - dobri samoupravljavci!

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 13. septembra - Virgilio Petek, 14. septembra - Zdenko Sobota, 15. septembra - Melita Nedelja, 16. septembra - Ljudmila Ponedeljek, 17. septembra - Franciška Torek, 18. septembra - Irena Sreda, 19. septembra - Konstanca Četrtek, 20. septembra - Branko

KINIO

BREŽICE: 14. in 15. 9. nemško-jugoslovanski barvni film „Zabloda v Vandervilu“. 16. in 17. 9. ameriški barvni film „Avto smrti“. 18. in 19. 9. jugoslovanski barvni film „Sledi črnega dekleta“. BRESTANICA: 15. in 16. 9. francoski barvni film „Veseli lov na diamante“. CRNOMELJ: 14. 9. angleški barvni film „Maščevanje Hannie

malio glasi

SLUŽBO DOBI

SAMOSTOJNI KUCHARICI nudimo takoj stalno zaposlitev v Domu v Kamniški Bistrici. OD v sezoni 2.598,00 din, izven sezone 2.251,00 din. Stalno zaposlitev nudimo tudi priučenim servirkam in nekvalificiranim delavkam v starosti nad 20 let. Ponudbe pošljite Planinskemu društvu Ljubljana-matica, 61001 Ljubljana, p.p. 320.

FRIZERSKO VAJENKO in pomočnico sprejemam. Jože Novak, brivce-frizer, Novo mesto, Ljubljanska cesta.

ELEKTROINSTALATERSTVO Albert Jordan, Novo mesto, sprejme v uk takoj dva vajenca.

IŠCEMO ŽENSKO za varstvo enoletne hčerke na domu od 7. do 13. ure, Jazbec, Majde Šilc 12.

SPREJMEM stavbnega mizarskega pomočnika. Hrana in stanovanje v hiši. Plača dobra. Matjaž Kocjan, Bič 14, Velika Loka.

VESTNO KMEČKO DEKLE vzamemo za gospodinjstvo pomočnico. Nudimo sobo, hrano, plačo in zavarovanje ter možnost nadaljnje šolanja. Pišite na naslov: Turk, Trg OF 14, 61000 Ljubljana.

SPREJMEM vajenca ali priučenega fanta za izučitev slikopleskarske obrti. Branko Simončič, Gradnje 7, 68220 Šmarješke Toplice.

SLUŽBO IŠČE

EKONOMISTKA s prakso išče honorarno vodenje računovodstva. Naslov v upravi lista (2439/73).

STANOVANJA

IŠCEM opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista. (2424/73).

PRODAM enosobno stanovanje na Mirni, njivo, travnik in zastavo 750, letnik 1971. Oglasite se v nedeljo, 9. in 16. septembra, v gradu Zapuže na Mirni od 7. do 10. ure.

ODDAM opremljeno sobo samskim osebam. Naslov v upravi lista (2456/73).

OPREMLJENO sobo oddam dvema dijakoma ali dvema fantoma. Telefon 21-412.

ODDAM sobo dekletoma. Naslov v upravi lista (2443/73).

PRODAM komfortno stanovanje v centru Novega mesta. Informacije dobite: Loke 3, Straža.

ZAMENJAM dvosobno stanovanje z vrtom, kletjo in drvarnico v Novem mestu za enako v Trebnjem ali okolici. Naslov v upravi lista (2450/73).

MLADA zakonca iščeta sobo in kuhinjo s souporabo kopalnice. Naslov v upravi lista (2458/73).

Motorna vozila

PRODAM škodo 1000 MB, letnik 1964. Naslov v upravi lista (2415/73).

PRODAM osebni avto ami 8 break, star leto in pol, nekaramboliran in v odličnem stanju. Naslov: A. Z., Nad mlini 19, III. nadstr., Novo mesto, telefon (068) 21-658.

PRODAM osebni avto Fiat 750, letnik 1969. Cesta herojev 35, Novo mesto.

UGODNO PRODAM osebni avto 125 PZ. Vlado Deržič, Cateške Toplice, Brežice.

Caulder". 16. 9. ameriški barvni film „Parada norcev“. 19. 9. ameriški barvni film „Sindbad pomorsčak“.

KOSTANJEVICA: 15. 9. ameriški barvni film „Letališče“. 16. 9. ameriški barvni film „Povratek 7 veličastnih“. 19. 9. ameriški barvni film „Moj prijatelj Ben“.

KRŠKO: 15. in 16. 9. švedski barvni film „Pipi čez sedem morij“. 19. 9. francoski barvni film „Zandargre v pokoj“.

MIRNA: 15. in 16. 9. „Jezdec maščevalec“.

NOVO MESTO: Od 13. do 16. 9. ameriški barvni film „Boter“. Od 17. do 19. 9. italijanski barvni film „Sacco in Vanzetti“.

MOKRONOG: 15. in 16. 9. ameriški film „Ovo Vadiš“.

SENTJERNEJ: 15. in 16. 9. „Nabiralci zlata“.

TREBNJE: 15. in 16. 9. ameriški barvni ljubezenski film „Tiger osvaja lepotic“.

19. 9. švedski barvni mladinski film „Hugo in Josephina“.

AMI 8, break 1973, prodam. Franc Švrt, Crnomelj, 21. oktober.

PRODAM dobro ohranjen fiat 750 po ugodni ceni. Crnomelj, Semska cesta 2.

PRODAM IMV kombi v odličnem stanju ali zamenjan za NSU Princ. Potočar, Bučna vas 35.

PRODAM

PRODAM malo rabljen globok otroški voziček. Naslov v upravi lista (2414/73).

POCENI PRODAM (vse skoraj novo) visok sportni voziček, pleteno štirisedežno garnituro z vložki in mizo, stoječo lučko, kuhinjski lestenec, stilsko ogledalo, peč na olje EMO 6 in sobno diolen zavoso /8 metrov). Ogleđ vsak dan od 15. ure naprej. Bečirevič, Novo mesto, Zagrebška 4/a.

POCENI PRODAM nova okna z roletami različne dimenzije in novo brusilko (8000 obratov), vse po ugodni ceni. Ciril Zajc, Lebanova 11, Novo mesto, telefon 21-947.

PRODAM sedežno garnituro Pomurje z dvema kavčema. Matija Jež, Kristanova 28, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno spalnico. Perič, Bršlin 46, Novo mesto.

PRODAM belo pleskano pohištvo za samsko sobo in katro v voznom stanju, eventualno tudi po delih. Ogleđ v soboto in nedeljo od 8. do 16. ure. Novo mesto, Gubčeva 9 (na Grmu).

UGODNO PRODAM pohištvo za dnevno sobo. Hren, Majde Šilc 3, Novo mesto.

PRODAM trajno žarečo peč Gorenje in plinsko peč, obe malo rabljeni. Kržišnik, Krška vas 35.

PRODAM 800 litrov cvička po ugodni ceni. Anton Druškovič, Kraška vas 14, Cerklje ob Krki.

UGODNO prodam spalnico. Meri Dragovič, Nad mlini 43, Novo mesto.

PO UGODNI CENI prodam novo prikolico za osebni avto. Matjaž Kocjan, Bič 14, Velika Loka.

PRODAM nov mlin za mletje grozdja. Poizve se v Bojanji vasi št. 3 pri Metliki.

POCENI PRODAM dva kavča, dve omari, dva stola, mizo in skrinjo za shranjevanje posteljnine. Naslov v upravi lista (2440/73).

UGODNO PRODAM lesen vinski hram z opeko (velikost 8 x 5 m). Franc Pikele, Pavlova vas 75, 68255 Pišce.

PRODAM novo kuhinjsko omaro, mizo ter peč na olje EMO 8. Ogleđ pri Porenti, Majde Šilc 16, Novo mesto.

PO ZELO UGODNI CENI prodam sode od 100 do 300 litrov. Ogleđ v soboto in nedeljo dopoldan (15. in 16. 9.). Malenšek, Semič.

UGODNO PRODAM kuhinjsko kredenco in omaro za dnevno sobo. Ogleđ vsak dan Nad mlini 43, stanovanje 1, Novo mesto.

PRODAM 700 kg belega in črnega grozdja v vinogradu. Pojasnila: Kirn, Goriška vas 8, Škocjan.

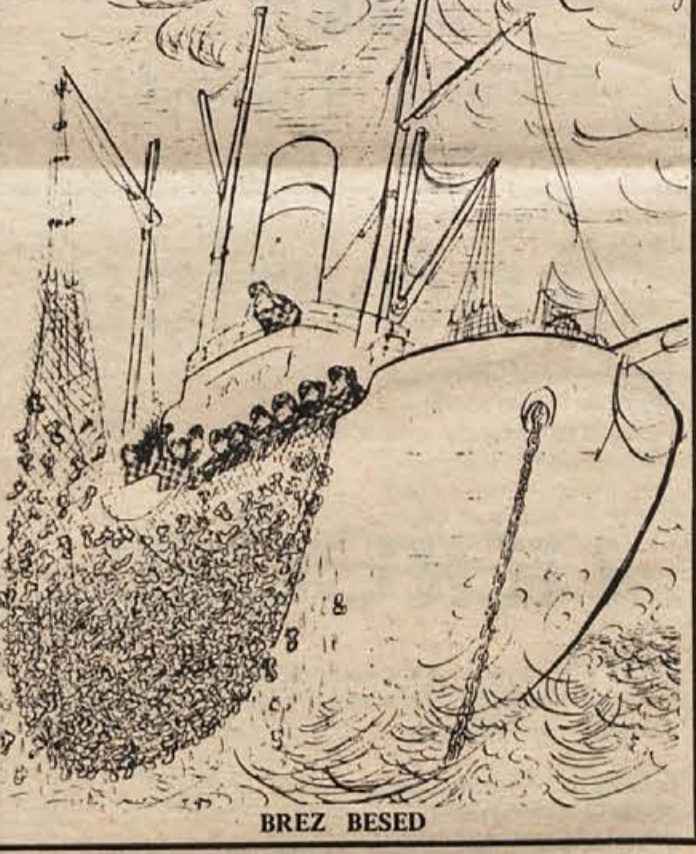
NUJNO PRODAM novo tovorno enosobno prikolico. Jože Pavlin, Gotna vas 39 c, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM zazidljivo parcelo (600 do 800 kv. metrov) v bližini Novega mesta. Plačam v gotovini. Janez Zupanc, Mlakarjeva 5, 61240 Kamnik.

„Le zakaj nočete našim poslušalcem razložiti, kje ste se naučili tako hitro teči?“

BREZ BESED

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jek, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Železnik

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 din - Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsa mali oglasi do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 - DOLENJSKI LIST šteje med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 6. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz partituro operetnih mojstrov. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Cebelarstvo. 12.40 Skladbe Zorka Prelovca in Emila Adamiča. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Mehurčki. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Za ljubitelje jazz.

PETEK, 14. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Solška torbica. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Janez Žgajnar: Možnosti podiplomskega in dopolnilnega izobraževanja agronomov na biotehniški fakulteti. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 "Vrtljak". 18.15 "Signali" - propagandna oddaja. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Iz jugoslovanske zborovske literature - Skladbe Todora Skalovskega. 20.30 Top-pops 13. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 15. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Slovenski ansambli zabavne glasbe. 10.15 Kličemo letovišče. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Andrej Dobro: Uporaba razstreliv v kmetijstvu in gozdarstvu. 12.40 Čez travnike zelene. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmi jo in plesom po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.20 Gremo v kino. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z

ansambлом Borisa Kovačiča. 20.00 V soboto zvečer. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 16. SEPTEMBRA: 8.05 Radijska igra za otroke - Frane Puntar: "Jabolko". 9.05 Iščemo popevko poletja. 10.25 Pesni boja in dela. 10.45 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. - vmes ob 11.00 - 11.20 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 13.30 Nedeljska reportaža. 14.30 Humoreska tega tedna - Sahi: Lažniva. 15.05 Popularne operne melodije. 16.00 - 18.00 Nedeljsko športno popoldne. 18.00 Radijska igra - Ilija Hurnik: "Jok in škripanje z zobmi". 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana.

PONEDELJEK, 17. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Mgr. Zvone Miklič: Strojno obriranje sadja. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Amaterski zbori pojo. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Zveneca imena. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Stereofonski operni koncert. 22.15 Zaplešite z nami.

TOREK, 18. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Zemlja velikanski življenjski prostor. 10.15 Poletna potepanja. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Šilc: Novosti v sortimentu ozimlin. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 "Ali jih poznate?" 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.15 V torek nasvidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca. 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev. 20.30 Radijska igra - Tom Stoppard: "Albertov most". 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 19. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 NENA-VADNI POGOVORI (ponovitev).

10.15 "Čudne so te čarovnije..." 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Franc Sunčič: Pomen nove organizacije živinorej za njen napredek. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 17.10 Operni koncert. 18.20 Listi iz pop albuma. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.15 Revija popevk.

CETRTEK, 20. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 10.15 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti-mgr. Milan Novak: Spravilo grozjda. 12.40 Ljubljanski komorni zbor p.p. Milka Škoberneta poje. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 "Mehurčki" 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampača. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Med zgodnjimi opusi Arnolda Schoenberga.

RADIO BREŽICE

CETRTEK - 13. SEPTEMBRA: 16.00 - 16.15 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki - 16.15 - 16.30 - Nove plošče RTB - 16.30 - 17.00 Aktualnost tedna, Novo v knjižnici, Mala šola avtomobilizma, obvestila, reklame ter filmski pregled - 17.00 - 18.00 - glasbena oddaja Izbrali ste sami.

SOBOTA - 15. SEPTEMBRA: 16.00 - 16.30 - Pol ure za pop glasbo - 16.30 - 16.40 - Radijska univerza - 16.40 - 17.00 - Jugoton vam predstavlja - 17.00 -

17.30 - Kuhajte z mano, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, Za naše najmlajše - 17.30 18.00 - Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA - 16. SEPTEMBRA: - 10.30 - Domače zanimivosti - Javna ustavna razprava: Izhodišča ustavnih sprememb in družbeno ekonomski odnosi v novi republiški ustavi - Za naše kmetovalce: Mira Skočaj: Pred jesensko selitvijo žitaric - in - Konrad Kozole: Vinska posoda ob spravilu pridelka - Nedeljski zapis - Obvestila, reklame in filmski spored - 12.00 - 15.30 - Občani čestitajo in pozdravljajo

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 16. SEPTEMBRA: - 10.30 Reklame, oglasi obvestila - 10.50 Po domače - 11.05 Obiskali smo vzorno kmetijo - 11.15 Minute za pop glasbo - 11.45 Nedeljski intervju - 11.55 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.45 Cestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa.

SREDA, 19. SEPTEMBRA: - 16.00 Poročila - 16.10 Reklame, oglasi in obvestila - 16.30 Kotiček za šoferje - Martin Cesenj - Zavore: Kako in kdaj? - 16.40 Disko klub brez imena - 17.15 Mladinska oddaja - 17.40 Za naše najmlajše - 18.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 22. SEPTEMBRA: - 16.00 Sobotni vrtljak - 16.15 Pet minut za... - 16.20 EPP I. del - 16.30 Poročila - 16.35 EPP II. del - 16.45 Mini anketa - 17.00 Zaključek programa sobotnega vrtljaka in napoved sporeda za nedeljo.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Glazer iz Črnomlja - Alenko, Marija Ovnik iz Mokronoga - Marinko, Ljubica Staršinič iz Metlike - Boštjana, Marija Vovko iz Smolenje vasi - Tonija, Katica Zvonkovič iz Brihova - Višnja, Marjanca Krmelj iz Suhe - Dejana, Ana Novak iz Golobinjke - Andreja, Marija Mervar iz Otočca - Tatjana, Sonja Završnik iz Sentjanža - Roberta, Zalka Crček iz Sardinje vasi - Darjo, ANDREJA Spilek iz Starega trga - Barbaro, Ružica Cabunac iz Gornje Straže - Saša, Tatjana Križnik iz Mirne - Mirana, Ivka Tržok iz Črnomlja - Bernardico, Franciška Vrlinič iz Črnomlja - Aleša, Marija Umek iz Skrljevega - Stefana, Avguštna Fink iz Suhorja - Draga, Martina Darovic iz Ločne - dečka, Ivanka Kurent iz Sentrupert - dečka in Amalija Cegljar iz Velike Loke - Roberta. - Cestitamo!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Milena Gramc iz Sel - Tomaža, Marija Klemenčič iz Slanega dola - Renato, Julika Mahovič iz Vel. Jazbine - Zeljka, Martina Vahčič iz Brezovice - Stanislava, Anica Hrčič iz Mal. Jazbine - dečka, Marija Pinterič iz Brežic - Tomaža, Breda Mihelin iz Mosteca - Vanjo, Danica Ivanuš iz Stare vasi - Mateja, Cvetka Ferlin iz Dol. Leskoveca - deklco, Ana Cvetkovič iz Sel - Emo, Anica Blažević iz Celin - dečka, Milka Kostanješek iz Bizeljskega - Janeza, Ivanka Lipar iz Globokega - Janeza, Milka Cizelj iz Krškega - Darjo, Dragica Hudina iz Zabukovja - Liljano, Ivanka Gregoršaneč iz Črešnjic - Jožeta. Cestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jagna Bizjak, gospodinja iz Krškega, je padla z motornega kolesa in si poškodovala glavo, roko in desno koleno; Stane Gregorevič, avtomehanik iz Brežic si je pri prometni nesreči poškodoval desno nogo in roko; Anton Vimpolšek, upokojenec iz Sentlenarta je padel z drevesa in si poškodoval hrbtenico; Jožefa Gerjevič, kmetica iz Vel. obreža se je poparila po levi nogi; Alojz Gramc iz Zgornje Pirošice je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Jožef Avguštinčič, tesar iz Bistrice ob Sotli, je padel s kolesom in si poškodoval desno nogo; Jožetu Lapuhu, kmetu iz Sromelj je na nogo stopil konj; Anton Lipej iz Brezovice je padel s traktorjem in si poškodoval desno nogo; Ana Hudina, upokojenka iz Brežic je padla v stanovanju in si poškodovala prsni koš; Alojz Kovačič, kmet iz Rigone je padel z voza in si poškodoval glavo; Bernard Rossignol iz Francije si je pri prometni nesreči poškodoval glavo.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Ivan Penič, preužitkar kmeta s Pokleka; Neža Lapuh, žena voj. invalida iz Krške vasi; Ana Jug iz Brestanice; Franc Stanič, upokojenec s Senovega; Terezija Barbič, žena upokojenca iz Breg pri Leskovcu; Anton Knez, obč. podpiranec iz Pavlove vasi.

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 13. SEPTEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg.) - 10.30 Angleščina (Zg.) - 10.45 Nemščina (Zg.) - 11.00 Francoščina (Bg.) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg.) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg.) - 16.10 Francoščina - ponovitev (Bg.) - 17.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 18.00 Obzornik (Lj.) - 18.15 Izbor športnih in turističnih oddaj (Lj.) - 18.55 Viharni vrh - serijski film (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cik-cak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj.) - 20.40 Cetrtkovi razgledi (Lj.) - 21.30 E. Zola: Germinal - barvna nadaljevanka (Lj.) - 22.15 Poročila (Lj.)

PETEK, 14. SEPTEMBRA: 9.30 TV v šoli (Zg.) - 11.00 Angleščina (do 11.30) (Bg.) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg.) - 16.10 Angleščina - ponovitev (Bg.) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 18.15 Obzornik (Lj.) - 18.30 Pozor, kamera teče (Lj.) - 18.55 Doktor na pohodu - serijski film (Lj.) - 19.20 Športna rekreacija (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cik-cak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.35 Glasno šepetanje - ameriški film (Lj.) - 22.25 21. stoletje (Lj.) - 22.50 Poročila (Lj.)

SOBOTA, 15. SEPTEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg.) - 11.00 TV v šoli (do 12.00) (Sa.) - 16.20 Helsinki: atletika Finska: SZ - NDR - prenos (EVR-Lj.) - 18.35 Obzornik (Lj.) - 18.50 Guliver - serijski barvni film (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cik-cak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.30 Zlata roža Portoroža - II. del (Zg.) - 21.05 Glasbena oddaja (Lj.) - 21.30 Skrivnosti morja - barvni film (Lj.) - 22.20 Starinarja - serijski barvni film (Lj.) - 22.50 TV kazipot (Lj.) - 23.10 Poročila (Lj.)

NEDELJA, 16. SEPTEMBRA: 8.50 Skrivnosti morja - ponovitev barvnega filma (Lj.) - 9.40 Po domače z ansambлом Milana Križana (Lj.) - 10.10 Kmetijska oddaja (Sa) - 10.55 Mozaik (Lj.) - 11.00 Otroška matineja: Mačkon in njegov trop, Enciklopedija živali, barvna filma (Lj.) - 11.55 Poročila (Lj.) - 12.00 TV kazipot (do 12.20) (Lj.) - Nedeljsko popoldne (Po domače sredi Ljubljane, Atletika Finska:SZ:NDR, Za konec tedna) (Lj.) - 18.15 Poročila (Lj.) - 18.20 Pet tisoč prstov dr. T - film (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cik-cak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.35 ... - 21.20 Baletna oddaja (Zg.) - 21.35 Športni pregled (JRT) - 22.05 Poročila (Lj.)

PONEDELJEK, 17. SEPTEMBRA: 9.05 Odprta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 TV v šoli (do 11.30) (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina - ponovitev (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) - 17.25 Iz slovenske književnosti: A. T. Linhart: Zupanova Micka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Tišina, na sporedu je nemi film (Lj) - 18.55 Viharni vrh - nadaljevanje in konec (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Cetrtkovi razgledi: Jubilej zvestobe (Lj) - 21.30 E. Zola: Germinal - TV nadaljevanka (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

»Dolenjski list« v vsako družino

Rejci perutnine!

V Valilnici v NAKLEM PRI KRANJU LAHKO KUPITE 2 do 3 mesece stare jarčke po 25,00 din. Poslušamo vsak dan od 6. do 14. ure, ob sredah pa do 18. ure.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Martin Turk, kmet iz Sela pri Zajčjem vrhu; Jože Pakar, Betka Kuplenik, Marija Krese, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Alojz Sepahar, Martin Brudar, Vinko Hribar, Stanko Anžlovar, Gorica Pavlovič, Jožica Nose, Anton Junc, Marija Rajšelj, Fanika Miklič, Anton Miklič, Marjana Žizek, Antonija Rukšec in Franc Klemenčič, člani Novoteksa Novo mesto; Pepca Jerman, članica Pekarne Novo mesto; Pepca Taborski, gospodinja iz Novega mesta; Franc Cvelbar, Marjan Lipovec, Irena Paskvalis, Franc Lobe, Franc Gričar, Franc Sašek, Ivan Barbič, Rudolf Meglič, Franc Zupančič in Ivan Črnugelj, člani IMV Novo mesto; Franc Slak, član Vodne skupnosti Novo mesto; Jože Blažič, član Skupščine občine Novo mesto; Matija Golob, član kolektiva KZ Krka Novo mesto; Milan Jamnikar in Alojz Modic, člana Pionirja Novo mesto; Jožeta Črnič, Dragoljub Nikolič in Ivanka Erlih, člani Novolesa Straža; Ana Bartolj, gospodinja iz Gornje Težke vode; Josip Derič, član PPV Dobrava; Andrej Pucelj, član Iskra Novo mesto; Janez Hrovat, delavec iz Mokronoga; Mihaela Kozoglav, Marija Povše in Marija Kafolj, gospodinja iz Šentjošta; Slavko Kozoglav, kmet iz Šentjošta; Jože Brulc, član IMV Novo mesto.

POZIV

K SODELOVANJU V SAMOUPRAVNI INTERESNI SKUPNOSTI ZA ŽELEZNIŠKI PROMET

Izhajajoč iz določil 6. točke XXI. dopolnila k zvezni ustavi oziroma 6. točke XXVII. dopolnila k ustavi SR Slovenije, da lahko delovni ljudje ustanovljajo samoupravne interesne skupnosti za zadovoljevanje določenih skupnih potreb in za uresničevanje svojih interesov, so delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela Železniškega gospodarstva Ljubljana v okviru sprejemanja samoupravnih sporazumov o izvedbi ustavnih dopolnil v železniškem gospodarstvu dne 10. julija 1973 sprejeli

pobudo

ZA USTANOVITEV SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA ŽELEZNIŠKI PROMET

1. Ustanovi se samoupravna interesna skupnost za železniški promet kot samoupravni mehanizem za povezovanje in usklajevanje splošnih družbenih interesov, posebnih interesov posameznih gospodarskih območij in področij, zlasti različnih panog prometa, interesov uporabnikov železniških prevozov in lastnih interesov železniških organizacij. Tako usklajevanje interesov naj bi vodilo predvsem do oblikovanja dolgoročne prometne politike, ki bi postala izvor in kriterij za ukrepe (tekoče gospodarske operativne) sprotnega gospodarjenja tako železniških organizacij kot udeležencev te samoupravne skupnosti, kolikor zadevajo železniški promet, njegov ekonomski položaj in kvaliteto.

2. Delavci organizacij, vključenih v Železniško gospodarstvo Ljubljana, se vnaprej enostransko obvezujejo,

da bodo obravnavali vsa stališča in priporočila interesne skupnosti, ki zadevajo železniško gospodarstvo, in da bodo še posebno pozornost posvečali vprašanju povezovanja železniškega gospodarstva s celotno prometno politiko, politiko (prevozniki) cen, investicij in skupnih poslovnih akcij. O svojih stališčih in sprejetih ukrepih bodo poročali interesni skupnosti.

3. V interesno skupnost železniškega prometa se načeloma lahko vključijo vse skupnosti in organizacije, ki imajo kakršenkoli legitimni, posreden ali neposreden interes za razvoj in delovanje prometa, zlasti železniškega. Pavice in obveznosti članov v samoupravni interesni skupnosti, pravice do članstva ter notranja organizacija interesne skupnosti se določijo z akti, ki jih ta skupnost sprejme samostojno.

Izvršujoč to pobudo svojih delovnih skupnosti, Železniško gospodarstvo Ljubljana

vabi

skupnosti in organizacije, ki imajo interes za razvoj in delovanje železniškega gospodarstva, da do 10. oktobra 1973 sporoče ŽG Ljubljana - svoje stališče do ustanovitve samoupravne interesne skupnosti za železniški promet in svojega članstva v njej, - svoje (morebitne) predloge za organizacijo, pristojnosti in način delovanja te skupnosti.

Poslovni odbor za odločanje o uporabi sredstev za modernizacijo železniških prog v Sloveniji, ustanovljen na podlagi zakona o spremembah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971-1976 in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite zamodernizacijo železniških prog v SR Sloveniji (Ur. list SRS 8/73), je na svoji 2. seji dne 3. 7. 1973 obrav-

naval gornjo pobudo železničarjev Slovenije in lstre in jo v celoti podprl tudi kot obliko za razširitev svojega delovnega področja. Delavski svet Železniškega gospodarstva Ljubljana bo sklical ustanovno skupščino samoupravne interesne skupnosti predvidoma v drugi polovici oktobra 1973.

Delavski svet Železniškega gospodarstva Ljubljana

„NAJDALJŠE“ POČITNICE

Samo tri dni prej kot drugi otroci je Andreja Penca, šolarica 3. razreda črnomaljske osnovne šole, letos junija sklenila šolsko leto, imela pa je skoraj gotovo „najdaljšo“ počitnico izmed vseh naših otrok! Z letalom je poletela v Afriko, na obisk k očku in mami, tja v daljnjo Gvinejo, v njeno glavno mesto Conacry.

Pa pojdimo raje lepo po vrsti. Najprej naj zapišemo, da je Andreja odlična učenka; iz samih petic je bilo sestavljeno tudi njeno lansko pričevanje. Vesela je stopila s teto Majdo v soboto, 23. junija, na zagrebškem letališču v karavelo, ki jo je ponela do Beograda. Od tam naj bi potovala sama naprej na „črni kontinent“ k staršem.

„V nedeljo zgodaj zjutraj je priletel na Surčin Iljušin 62, letalo vzhodnonemške družbe Interflug, in teta me je že hotela predati uslužbenki letala, ki naj bi pazila name vse do Conacryja, a tisti hip smo se seznanili z nekimi srbskim zdravnikom, ki je potoval še z nekimi Jugoslavi prav v mesto, kjer dela tudi moj ata...“ pripoveduje Andreja.

— Lepo, in kod ste potem leteli?

„Iz Beograda v Alžir, od tam v Bamako v državi Mali, nato v mesto Freetown v državi Sierra Leone in zvečer smo pristali na letališču Conacry. Nič se ni videlo, sama puščava in morje čez dan. Bala se nisem, le malo slabo mi je bilo nad letališčem Freetown...“

Andreja je bila presrečna, ko je sredi Afrike po 6 mesecih spet zagledala mamico, ati pa je bil takrat že deveti mesec tehnik za vzdrževanje klimatskih naprav in strojev

v veliki trgovski hiši SOCOMER, kamor ga je poslalo ljubljansko podjetje EMONA. Trije Slovenci so tam in še kakih šest drugih Jugoslovancev: upravljajo obsežno gvinejsko-jugoslovansko podjetje. Za Andrejo so se začeli presrečni dnevi; vse je bilo novo, vse tako lepo in edinstveno: nenavadna okolica, kopanje v Atlantskem oceanu, obisk zavoda, kjer pridobivajo serum proti kačjim pikom in kjer je videla 5 metrov dolgega pitona, krokodile pa sivo, zeleno in rumeno mambo, kobro in druge hudo strupene kače in še in še.

„Na vrtu smo imeli v kletki šimpanza Bobija, malo manjši šimpanz Moko pa je skakal okoli; ta je bil bolj neumen, banano je jedel kar z lupino vred. Črnci Sise mi je podaril mlado gazelico: rekla sem ji Pikica, bila je zelo domača in vedno me je cukala za obleko, dokler je nisem pobožala po glavi... Konec avgusta sva se z mamico vrnili v Črnomelj. Zdaj smo leteli iz Conacryja v Dacar, preko Rabata v Madrid, od tam v Prago ter domov v Zagreb.“

— In koliko si preletala z letali?

„Tja in nazaj kakih 17 ali 18.000 kilometrov.“

Lepih spominov ima Andreja zdaj za celo povest. Vmes pa je tudi grenka solzica: klateški psi so požrli malo Pikico, ko so ponoči vdrli na vrt v Conacryju. Odmori v 4. razredu črnomaljske osnovne šole, kjer se Andreja že spet pridno uči, letos niso dolgočasni. Naša „svetovna popotnica“ rada pove soščalcem to in ono in ure zemljepisja v njenem razredu bodo zdaj še posebej privlačne.

TONE GOŠNIK

„Če te medved napade, ga zgrabiš zadaj za ušesi za dlako, pa ti nič ne more,“ pravijo nekateri lovci, vendar jim ni vsega verjeti.

Kosmata nevarnost

Boris Rački ušel medvedki, ki je prišla skraj do hiše

Pred nekaj dnevi je medved prečkal vaško pot pri vasi Majlina v Kolpski dolini, in to kakih petdeset metrov od hiš. Videla ga je Zinka Briški, ko je šla okrog petih popoldne iz Kužlja v Laze.

To ni nič čudnega, saj so pri nas medvedje že kar domači. Pridno lomijo koruzo, strahujejo ljudi, pobirajo jabolka in hruške, ne vemo pa, ali spravljajo za ozimnico ali za mošt in žganje.

Nedolgo tega se je srečal z medvedko in dvema mladičema Boris Rački iz Slovenskega Kužlja. Dobrih sto metrov od svoje hiše je grabil seno, ko se je naenkrat pojavila pred njim medvedka z mladičema. Stopila je na zadnje noge in šla proti njemu, Boris pa jo je srečno popihal domov. Ljudje niso več varni v gozdu ali grmovju in celo na glavnih poteh ne. Povsod preti kosmata nevarnost.

JOŽE KRIZ

Snemali v jami

V soboto, 1. septembra, je Jadran film v Kostanjeviški jami začel tridnevno snemanje nekaterih prizorov zagrebške televizijske barvne nadaljevanke. V registraturi pisatelja Anteja Kovačiča. Režiser je Joakim Marušić, direktor fotografije Vojislav Lukić, glasbo za film pa je napisal Arsen Dedić. Glavnega junaka Ivico Kičmanovića igra Rade Serbedžija, mlado, napredno Lavro pa Ljubica Jović.

Marušić je povedal: „V registraturi je povest o ljudeh iz vasi, ki prihajajo v mesto, kjer se poskušajo asimilirati, vendar jim to ne uspe ved-

no. Zgodba spremlja Ivico Kičmanovića skozi vse življenje, ko zaradi težke mladosti zapusti vas ter poskuša uspeti v mestu, vendar popolnoma propade v novem okolju. Ta serijski film sem poskušal končati do jeseni, vendar so se zaradi težav snemanja zavlekla, tako da bodo gledalci lahko gledali film v začetku februarja. Snemali smo v glavnem v Hrvaškem Zagorju, kjer se dogaja tudi Kovačičev roman, v Kostanjevico pa smo prišli zato, ker jama resnično ustreza scenariju.“

A. B.

Edinstven kmetijski stroj

Dehidrator za sušenje vse zelene krme (trava, detelja itd.), ki ga je te dni kupilo Združeno KGP Kočevje za kmetijski obrat Mlaka, je prvi tak stroj v Jugoslaviji in eden redkih na svetu.

Ta stroj je Združeno KGP dobilo junija letos na preizkušnjo. V dveh mesecih so z njim nasušili iz zelene krme okoli 110-ton briketov. V tem obdobju so hkrati delali strokovnjaki

razne analize in tudi ugotavljali hranilne vrednosti tako posušene krme.

Ugotovitve so pokazale, da se je stroj zelo obnesel. Z njim pridobijo visoko kvalitetno krmo, ki ima občutno večjo hranilno vrednost kot na dosežanje načine sušenja krma. Prav zato so v teh dneh stroj, ki velja okoli 1,5 milijona din, tudi kupili.

En tak stroj posuši in briketira sena za okoli 250 krav. Na Kočevskem bi ZKGP potrebovala za svoje obrate štiri take stroje. Čeprav se je stroj zelo obnesel, pa strokovnjaki poudarjajo, da je pravzaprav še vedno v preizkušnji, in to ne le pri nas, pač pa tudi v Nemčiji.

MEDNARODNI NATEČAJ UMETNIŠKE FOTOGRAFIJE

Mednarodna federacija za fotografsko umetnost tudi letos razpisuje veliki nagradni natečaj umetniške fotografije za fotografije in amaterje, ki še niso dopolnili 25 let. Vsak udeleženec lahko pošlje do 4 fotografije, od katerih mora vsaj ena biti na temo o ljubezni. Najboljše bodo nagrajene z več nagradami in diplomami.

Natančnejše informacije posredujejo foto krožki.

Na Matevžev dan se začne

Ribniški polharji se pripravljajo na lov

S pozdravom „Dobra stečna!“ se začne vsakoletni zbor polharjev Velike in Male gore. Na letošnjem zboru, ki je bil 1. kimovca, so se polharji pogovorili o marsičem v zvezi s poljšim lovom. Člani polharskega društva radi love. V vsakem se je prebudila prastara lovška strast, ki se bo sprostila v nočeh gozdov vinotoka.

Na zboru so ugotovili, da letos ne bo pravo polharsko leto, ker bukev ni bogato obrodila in ni dovolj žira. No, v nekaterih revirjih bo verjetno kljub temu dober lov.

23. kimovca zvečer bo srečanje vseh polharjev v ribniškem gradu. Člani društva bodo ta dan oddali skrinjice v žigovanje gospodarju društva. Ta večer bo tudi kratek program pred začetkom lova. Pravi lov pa se bo začel na Matevžev dan, to je 25. septembra.

Vse nastavljene skrinjice pred omenjenim dnevom bodo

pobrane in oddane gospodarju društva. Kršitelji bodo dobili javni opomin. „Drangle“ in „prejtle“, pravilno: palice za skrinjice, se ne smejo sekati kjer si bodi. Najlepšega mladja je škoda za to. Označevanje drevja s sekirico in zatesovanje drevja, kjer so skrinjice je prepovedano. Kurjenje v gozdu naj bo pod stalnim nadzorstvom, da ne bo prišlo do požara. Torej naukov je dovolj. Vsem polharjev pa v prihodnjih dneh „Dobra stečna!“

Morda tudi Vas pekli krivica? Napišite pismo, objavil ga bo: »Dolenjski list«

TAKE RIBE PA ŠE NE! — vsaj ujel je ni doslej še nihče v Krki, „pokazali“ pa so jo vrli gasilci iz Dobrave na svoji zadnji „beneški noči“ predzadnjo soboto. Da živijo take zobate velikanke v temnih tolmunih naše (nekdaj) dolenjske lepote, brez dobravskih gasilcev še dolgo ne bi vedeli...

Žalosten konec košute

Na vrtu lovca Gvida Kostevca v Zakutu so morali 8. septembra ustreliti ranjeno košuto, ki jo je dan prej na cesti sredi Dobrave podrl domačin iz Kapel s fiatom 750. V minulih 14 dneh je bil to že drugi primer trčenja s košuto iz rodu Damiak, v zadnjem letu pa so jih vozniki na odseku kakih 500 metrov povozili pet.

Vozniki so tudi sami v nevarnosti, zato lovci ne razumejo, da niso bolj pozorni na prometni znak, ki jih opozarja na divjad. To, da povzročajo škodo lovskim družinam, še ni

najhujše, prav lahko bi se taka nezgoda lahko nesrečno končala tudi za voznika.

V zadnjem primeru je košuta zapustila tudi dva poldrugi mesec stara mladička, ki se brez matere najbrž ne bosta obdržala.

Jelene in košute so lovci naselili v Dobravi pred tremi leti. Kupile so jih lovske družine Brežice, Dobova, Kapele in Globoko. Samice so imele letos tretjič mladiče. Prvič so jih povogle še v ogradi, drugič in tretjič pa že na svobodi. Za jelena je treba odšteti 2.000 din, za košuto pa 1.500 din. Potemtakem je razumljivo, da lovci ne vseeno, če jih toliko podleže pod kolesi.

J. TEPPEY

»FEJ, PA TAK SOCIALIZEM!«

Delavcu Jožetu Hrgiču, samoupravljalcu, je bila tovarna portugalska vas. Za stroj se je prizibal zato, da so mu tekla leta, da so bili on in njegova družina socialno zavarovani. Zatorej ni nič presenetljivega, ako so ga sodelavci večkrat stresli za rame, kadar se je približevala nevarnost v podobi sekretarja ali direktorja.

O tovarni je vedel samo to, da stoji, da ima streho prekrito z rdečo opeko in da mu odstejejo prvega v mesecu denar, ki mu pripada že zato, ker je osem ur na dan v zaprtem prostoru in ne morda na svojem zelenem polju, ki ga ljubi bolj od last-

ne žene.

Kadar je sirena razparala zrak, je odbrzel na vas, kjer je pričel z resnim delom, in malo mu je bilo mar, ako se tovarna sesiplje v prah in pepel še tisto sekundo, ko prestopi njen prag. Klicala ga je, iz dneva v dan, ZEM-LJA. Ril je po njej, jo izžemal, prosil in rotil, naj mu rodi čim več. Vsak centimeter svojega posestva, ki ga je po očetovi smrti prevzel na svoja pleča, je bolesto ljubil in bil je pripravljen do popka razparati vsakogar, ki bi si upal nepoklican položiti smrdljivo nogo na njegovo prst.

Sonca že dolgo ni bilo na

nebu, ko je izmozgan prihajal k počitku. Odspal je nekaj ur, dokler mu ni sna pretregalo drdranje budilke, ki je naznanjala, da je prišel čas odhoda v tovarno. S kletvico na ustih je odšel za stroj in tam čakal odrešilne sirene.

In življenje je teklo... Prvega v mesecu se je gnetel v nepregledni vrsti pred blagajniškim okenčem in v mislih prešteval stvari, ki jih bo kupil ta mesec: gnojila so nujno potrebna, a tudi motorno kosilnico krvavo potrebuje. S polno glavo načrtov je Jože Hrgič, delavec in samoupravljalec, odprl kuverto, da bi preštel mese-

čno bero. To je vedno počel, saj nisi nikdar gotov, če te niso te pisarniške gnide hote ali nehote opetnajstile. Ob prvem štetju je pomislil, da se je prevaril, zato je nanovo pljunil v prsta, s katerima je listal, zazrl pa se je tudi v plačilni list. Prebledel je kot rjuha, ko je uvidel, da je dobil le petdeset odstotkov plače, ker je v podjetju nekaj zaškripalo.

V tem trenutku spoznanja se je Jožetu Hrgiču, delavcu in samoupravljalcu, izvil besen protest:

„Kako naj živim s to revščino? To je svinjarija! Fej, pa tak socializem!“

TONI GASPERIČ

Gvido Kostevc ob ranjeni živali, za katero je živinozdravnik dejal, da zaradi notranjih poškodb ni več upanja na ozdravitev.